

Jaarstukken 2023

Versie: Vastgesteld door Raad op 27 juni 2024



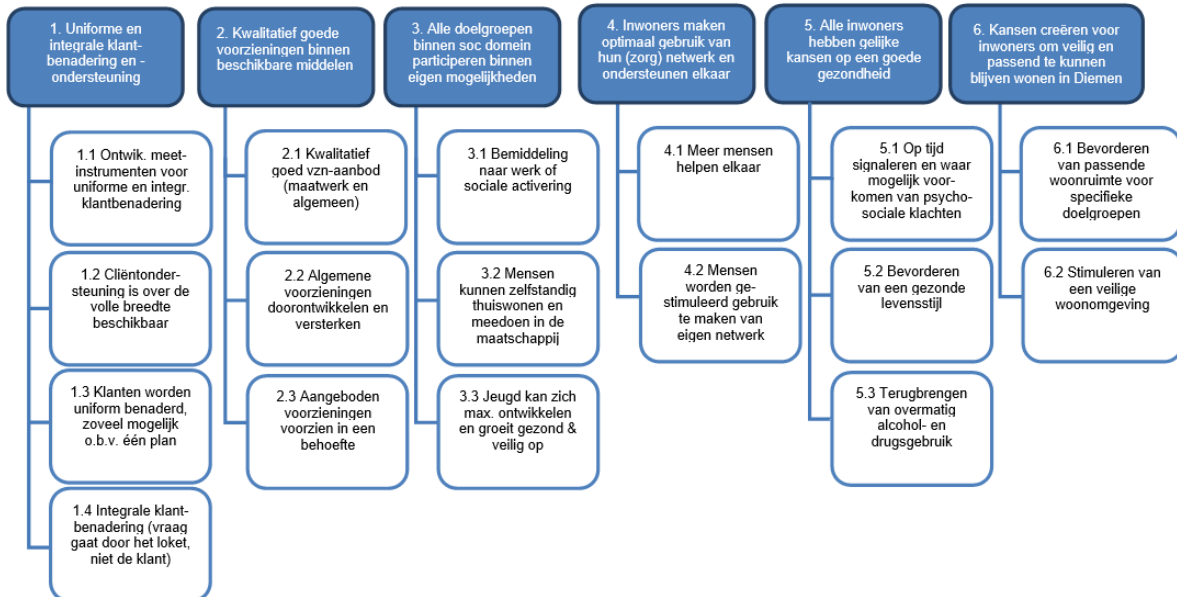
Sociaal	23
Veilig	37
Inkomen en armoede	43
Vrije tijd	53
Onderwijs	63
Gebiedsontwikkeling	71
Leefomgeving en klimaat	85
Verkeer	99
Samen besturen	109
Financiën	119



Sociaal

Portefeuillehouder: M. Everhardt en M. van den Berg

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Kosten specialistische jeugdhulp

In de 2^e kwartaalbrief 2023 is € 900.000 aangevraagd om het budget jeugdhulp te indexeren op basis van de contractafspraken. In de toelichting op de staat van baten en lasten geven we een toelichting op de kosten specialistische jeugdhulp 2023.

Wet Inburgering

In de tweede helft van 2023 onderstond een achterstand in het aantal te huisvesten statushouders. Daardoor kon niet iedereen in 2023 beginnen met inburgeren. De statushouders die sinds december 2023 tijdelijk wonen in het VIA hotel, starten in 2024 met inburgeren.

Het rijk stelt twee soorten budgetten beschikbaar aan gemeenten voor de taak van inburgeren: uitvoeringsbudgetten en een specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen. We hebben deze taken binnen de budgetten uitgevoerd.

De verantwoordelijkheden binnen de Wet inburgering 2021 zijn uitgevoerd binnen de budgetten zoals beschikbaar gesteld door het Rijk. Het uitvoeringsbudget is sinds 2022 onderdeel van de begroting. De specifieke uitkering (SPUK) voor inburgeringsvoorzieningen is sinds 2023 of 2024 onderdeel van de begroting. Voor 2023 is voor deze specifieke uitkering (SPUK) € 344.000 ontvangen.

Vervolg actieplan eenzaamheid

We hebben in 2023 voortgang geboekt op het actieplan eenzaamheid: een consulent eenzaamheid en verbinding is in diverse buurten actief, er is gestart met onderzoek naar een voedseltuin (moestuin nabij voedselbank). Niet alle resultaten zijn bereikt. Dat komt door personele wisselingen. In 2023 is ook een subsidie 'versterken maatschappelijke sector' aangevraagd bij de provincie. Deze subsidie is nog niet definitief toegekend. Wel heeft de provincie aangegeven dat een gedeelte van aangevraagde middelen (€ 80.000) worden toegekend. Dat betreft de onderdelen: (extra) inspanningen en activiteiten voor onder meer trainingen eenzaamheid, inzet communitybuilding en het onderzoeken en realiseren van een moestuin om ontmoeting te stimuleren. Niet alle resultaten zijn bereikt. Dat komt door personele wisselingen. In 2024 wordt de aanpak Eenzaamheid onderdeel van de integrale planvorming GALA.

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

De decentralisatie van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) naar gemeenten was voorzien in januari 2023. De beoogde inwerkingtreding is uitgesteld naar 2027. Concreet betekent dat dat de gemeenten per 2027 de middelen voor Beschermd Wonen ontvangen op basis van een objectief verdeelmodel. Wel hebben we in 2023 overleg met Amsterdam om een transitieplan voor te bereiden en worden afspraken (Thuis in de Wijk) uitgewerkt dat moet zorgen voor een grote(re) kans op succesvol zelfstandig wonen van inwoners na uitstroom uit een woon- of opvangvoorziening.

Jongerenwerk

In 2023 zijn we begonnen met de uitbreiding van het jongerenwerk. Hiervoor is € 150.000 ingezet voor uitbreiding van het aantal jongerenwerkers en de ureninzet. Door deze eerste stap van de uitbreiding zijn de projecten Block RXL en Jongeren in Beeld structureel geborgd en zijn er per activiteit altijd minimaal twee jongerenwerkers aanwezig. Tevens zijn de jongerenwerkers beter bereikbaar voor jongeren in de avonden en in het weekend. Ook zijn de doelen van het jongerenwerk versterkt op de onderdelen talentgericht werken, groepswerk, ambulant jongerenwerk en individuele begeleiding. In 2024 volgt een tweede stap in de uitbreiding van het jongerenwerk.

Wonen en zorg

In het afgelopen jaar is de tijdelijke opvang en passantenpensions voor economisch daklozen in de regio in tact gebleven. Diverse Diemense inwoners hebben gebruik gemaakt van dergelijke pensions. (jong)-Volwassenen kunnen één jaar, gezinnen maximaal twee jaar, verblijven om tot rust te komen en vanuit daar te zoeken naar duurzame vervolghuisvesting. De toegang tot de opvang vindt plaats via een regionale veldtafel.

Het Rijk heeft aan de centrumgemeenten, en dus ook aan de gemeente Amsterdam, extra middelen beschikbaar gesteld voor preventie van dakloosheid en opvang van daklozen. Dit budget is mede bedoeld voor de regiogemeenten uit de regio Amsterdam-Amstelland. De gemeenten uit de regio zijn met de gemeente Amsterdam in overleg over de omvang van het beschikbare budget.

In 2023 is de Woonvisie voorbereid. De uitgevoerde woonzorganalyse is daarbij betrokken. Op basis hiervan zal de gewenste woningbouwprogrammering voor nieuwbouw met bijbehorende voorzieningen voor zorg nader worden uitgewerkt. Aan een regionale woonzorgvisie wordt in 2024 gewerkt.

Extra taken financiële administratie Sociaal Domein

We hebben in 2023 voor een half jaar specifieke expertise ingehuurd voor het verbeteren van de financiële administratie sociaal domein (circa € 60.000). De administratie is steeds complexer geworden, denk aan het betaalbaar stellen van een zorgdeclaratie op maat of aan een protocol voor het inregelen van nieuwe contracten in de boekhouding. Met de expertise hebben we in 2023 processen beschreven waarmee we de rechtmatigheidsverantwoording van de administratie kunnen aantonen. Daarnaast is ook het proces voor het jaarrekeningtraject verbeterd.

Programma Grip op sociaal domein

Het programma Grip op Sociaal Domein is gestart in september 2021 met een looptijd tot maart 2023. De opdracht van dit programma is om inzicht te krijgen in hoe de processen rondom uitgaven in het sociaal domein in de gemeente Diemen verlopen en de voorspelbaarheid van deze uitgaven te vergroten. Dit doen we om de benodigde zorg voor inwoners betaalbaar en beschikbaar te houden.

De gemeenteraad is op 4 april 2023 geïnformeerd over de opbrengsten, het vervolg en de borging van het programma Grip op Sociaal Domein. Dit programma is overgegaan in het programma Datagedreven sturen, samen met de andere Duo+ organisaties.

Versterking dienstverlening gemeente

We hebben in 2023 het klachtenproces verbeterd. En we hebben meer aandacht gehad voor het integraal werken in het sociaal domein. We hebben daarvoor diverse opgaven bekeken en besproken. Dat zijn integrale opgaven die aan meerdere wetten en beleidsterreinen raken. De aanleiding hiervoor is de toeslagenaffaire. Dit doen we met middelen vanuit het Rijk. Hiervoor heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). Deze opgaven raken ook ons doelen vanuit het programma Voor en met Diemen en de Nota sociaal domein.

Zichtbaarheid antidiscriminatie-voorziening vergroten

We hebben in 2023 gewerkt aan het vergroten van de zichtbaarheid van het meldpunt. Dit deden we samen met de antidiscriminatievoorziening (ADV) Discriminatie.nl Regio Amsterdam (voorheen Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam) gedaan. We hebben meer communicatiemiddelen zoals flyers en posters uitgegeven en opgehangen bij maatschappelijke organisaties. Er is ook een regiobrede socialmedia campagne geweest genaamd 'Ongehoord' met het oog op een brede doelgroep (12 jaar en ouder). De campagne was gericht op meldingsbereidheid van slachtoffers, maar ook van bystanders. Daarnaast is de ADV aanwezig geweest bij twee evenementen die in het kader van diversiteit en inclusie werden georganiseerd, om verder kennis te maken met het netwerk en hun zichtbaarheid te vergroten.

In de herijking van het beleid 'Diemen Divers en Inclusief 2020-2022' wordt er verder invulling gegeven aan thema's zoals stagediscriminatie, woondiscriminatie en straatintimidatie.

Gebruik beschikbare normen en keurmerken t.b.v. inclusiviteit

De gemeente is (sinds 2022) een dementievriendelijke gemeente. In 2023 is het beleid 'Diemen Divers en Inclusief 2020-2022' geëvalueerd en is een herijking en aanvulling van beleid voorbereid en wordt er verder invulling gegeven aan de doelstellingen voor inclusiviteit.

Project "Organisatorische borging van ontheemden"

Het college heeft in 2023 besloten om vanaf 2024 de werkzaamheden (beleid en uitvoering) rond de opvang van ontheemden, asielzoekers en statushouders structureel in de gemeentelijke organisatie te borgen. Mede met het oog op, toen nog, de mogelijke komst van de Spreidingswet. Dat is gebeurd. Binnen het sociaal domein is voor dit werkveld een beleidscoördinator aangesteld. De beleidscoördinator heeft daarmee ook al een rol gehad in de opvang van statushouders in het VIA hotel. Er is daarnaast gestart met het werven van een tijdelijke externe casusregisseur (woonbegeleider) voor de Oekraïense ontheemden. Er is een profiel in de maak voor de functie van makelaar/beleidsrealisatie ontheemden, dit is een spilfunctie tussen beleid en uitvoering. Daarmee is gedeeltelijk uitvoering gegeven aan spoor 1 van deze projectmatige aanpak (die onder regie van één centrale Stuurgroep en portefeuillehouder wordt uitgevoerd), deze aanpak wordt vervolgd in 2024. Het tweede spoor, tijdelijke en definitieve plaatsing van flexwoningen voor ontheemden (uit Oekraïne), heeft wat betreft de tijdelijke plaatsing ook invulling gekregen. Voor de definitieve plaatsing zijn concrete plannen uitgewerkt die in 2024 en later verder hun beslag krijgen. Verder zijn, ter uitvoering van spoor 3, een longlist en een shortlist opgesteld van geschikte locaties/ gebouwen voor de eventuele (inmiddels verplichte) opvang van asielzoekers.

Woonruimteverdeling

Sinds 16 januari 2023 is de nieuwe regionale woonruimteverdeling live in alle gemeenten die horen bij de Regionaal Actieplan-regio (RAP-regio) Amsterdam, Amstelland-Meerlanden en Zaanstreek-Waterland. Woningzoekenden hebben met het nieuwe systeem nu zelf invloed op hun slaagkansen door zoekpunten te vergaren door actief te zoeken en door situatie- en of startpunten aan te vragen. Op deze manier zijn zij zelf in staat om punten op te bouwen en hun positie op de ranglijst te verbeteren.

De implementatie van de nieuwe woonruimteverdeling is succesvol verlopen. Er zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen, zoals het aantal aanvragen en toekenningen voor situatiepunten, het effect van de huidige manier van het opbouwen van zoekpunten, en welke groepen in aanmerking komen voor situatiepunten. In 2024 wordt een uitgebreide rapportage woonruimteverdeling opgesteld voor het jaar 2023 waar zoveel als mogelijk op gemeentelijk niveau inzicht wordt gegeven in het aantal toewijzingen, de verhuisstromen en slaagkansen voor verschillende doelgroepen en type woningen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Uniforme (werkend volgens dezelfde uitgangspunten) en integrale (over de volle breedte met zo min mogelijk aanspreekpunten) klantbenadering en -ondersteuning door de gemeente en haar partners

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering	
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden.	In 2023 is voor Jeugd en Wmo een continu cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. Cliënten vragen we naar hun ervaringen met de gemeentelijke dienstverlening kort na een bepaalde gebeurtenis, bijvoorbeeld na een gesprek met de gemeente, na een aantal maanden na inzet van de ondersteuning of toekenning van de voorziening of na een tussentijdse of eindevaluatie. Het continu cliëntervaringsonderzoek vervangt de reguliere cliëntervaringsonderzoeken Jeugd en Wmo waarbij alle cliënten één keer per jaar op hetzelfde moment werden bevestigd.
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze.	In het beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 is vastgelegd hoe monitoring en evaluatie plaatsvindt. Er zijn met de transformatiecommissie indicatoren besproken om kwantitatief en kwalitatief zicht te houden op de werkwijze.
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar	
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties.	In 2023 hebben verschillende organisaties onafhankelijke cliëntondersteuning geboden, zoals MEE, Markant en MaDi Diemen. Het voorportaal van MaDi is in '23 operationeel geweest en heeft bijgedragen aan het sneller afhandelen van eenvoudige hulpvragen.
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger.	De lijnen tussen de onafhankelijke cliëntondersteuners en het sociaal team Diemen, team sociale zaken, team Wmo en netwerkpartners zijn kort. Ze weten elkaar goed te vinden.
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt	
1.3.1 - Trainen van alle medewerkers in het Brede HOED Netwerk in het voeren van het brede gesprek.	Deskundigheidsbevordering wordt ingezet wanneer dat nodig is. Het voeren van het brede gesprek is inmiddels een vereiste.
1.3.2 - Het ontwikkelen van een uniforme vragenlijst.	Er is gewerkt met een integraal perspectiefplan voor jeugdigen/gezinnen. Het blijkt een waardevol instrument om breed in gesprek te gaan.
Subdoel 1.4 - Integrale klantbenadering (er wordt gestreefd naar zo min mogelijk ondersteuners rondom een gezin. Partijen werken samen en zijn op de hoogte van elkaars werk; de vraag gaat door het loket en niet de klant)	
1.4.1 - Het verder ontwikkelen en uitdragen van een heldere toeleidingsstructuur in Diemen.	Er is gewerkt met een integraal perspectiefplan voor jeugdigen/gezinnen. Het blijkt een waardevol instrument om breed in gesprek te gaan.
1.4.2 - Doorontwikkelen van het Brede HOED team (multiprobleem-aanpak).	Het doorontwikkelen van het Sociaal Team Diemen heeft in 2023 vorm gekregen door te werken aan binden & boeien van medewerkers.
1.4.3 - Gegevensuitwisseling (ook met externen) door middel van ICT-applicatie (iSamenleving) mogelijk maken.	Het Sociaal Team Diemen werkt met een regie-applicatie.

2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele en algemene voorzieningen) binnen beschikbare middelen

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)	
Subdoel 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken	
2.2.1 - Het starten van een nieuw Huis van de Buurt in een andere wijk dan het bestaande Huis van de Buurt met een voor Diemen als geheel aanvullend aanbod aan welzijnsactiviteiten, dat daarnaast ook passend is bij de specifieke behoeften in de betreffende wijk.	In de jaarlijkse prestatieafspraken met Welzijn Diemen zijn afspraken gemaakt over inzet en aanbod in de huizen van de buurt. Daarnaast heeft Welzijn Diemen meerjarenbeleidsplan opgesteld waar ook specifiek aandacht is besteed aan verschillen tussen wijken.
2.2.2 - Versterken van de vrijwilligersvacaturebank en uitbreiden met een digitaal vrijwilligerscoördinatiepunt.	Met de website Diemen voor Elkaar kunnen vrijwilligers hun diensten aanbieden en inwoners hun hulpvraag plaatsen. Ook zijn er regelmatig bijeenkomsten om matches mogelijk te maken. De burenhulpdienst, die speciaal is voor ouderen en kwetsbare inwoners, loopt goed. In 2023 zijn vrijwilligers van de SWD in het zonnetje gezet op de dag van de vrijwilliger.
Subdoel 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte	
2.3.1 - Aanbieders rapporteren over het (niet) gebruik van voorzieningen.	Met zorgaanbieders is in 2023 regelmatig overleg geweest op cliënten contractniveau. Ook het gebruik van voorzieningen komt daarbij aan de orde.
2.3.2 - Oppakken van signalen over gemiste voorzieningen voortkomend uit onder andere de brede gesprekken en huisbezoeken.	In 2023 is er contact geweest over de signalen met de ouderenbond, team Wmo, de Wmo raad, de ouderenadviseur en de welzijnsstichting gesproken.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
2.1.1 - Gemiddelde doorlooptijd in dagen van het verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen (nieuw)	70	35	62
2.2.1 - Aantal activiteiten/bereik Huizen van de buurt ¹	85	65	80 ²
2.3.1 - Aantal bemiddelingen Diemen voor elkaar	335	190	NB

¹ Deze indicator is sinds de Programmabegroting 2022 opgenomen.

² Bereik van 1000 bezoekers per week (van jong tot oud).

3. Alle doelgroepen binnen sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
3.1 - Bemiddeling naar werk of sociale activering			
3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij			
3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
3.1 - Aantal mensen dat uitstroomt naar werk	54	60	45

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Bemiddeling naar werk voor mensen die dat kunnen, en anders hulp bij sociale activering	
3.1.1 - Middelen voor re-integratie worden ingezet voor mensen die bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, die potentie hebben om uit te stromen o.a. door begeleiding via P-coaches en hulp bij terugkeer naar school.	De mensen die nu nog in de bijstand zitten hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De re-integratie van deze mensen vereist langdurige intensieve begeleiding en inzet van diverse maatwerktrajecten. Dat kunnen meerdere trajecten per persoon zijn. Dit leidt wel tot positieve resultaten, waaronder uitstroom uit de bijstand. In 2023 zijn 45 mensen uitgestroomd naar werk.
3.1.2 - Vormen van dagbesteding aanbieden aan klanten die niet bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, bijv. via arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of een andere vorm van sociale activering.	Er wordt samengewerkt met diverse maatschappelijke organisaties in Diemen en Amsterdam. Arbeidsmatige dagbesteding wordt, als onderdeel van de contracten Wmo-begeleiding, aangeboden door diverse aanbieders. Er is in '23 een nieuwe aanbesteding gestart die in '24 wordt afgerond.
Subdoel 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij	
3.2.1 - Bieden van voldoende maatwerkvoorzieningen zoals hulp bij het huishouden, servicetaxi, woningaanpassingen en hulpmiddelen.	Voor de maatwerkvoorzieningen hulp bij het huishouden, servicetaxi (Wmo-vervoer), woningaanpassingen, hulpmiddelen en Wmo-begeleiding heeft de gemeente Diemen overeenkomsten afgesloten met diverse partijen.
Subdoel 3.3 - Jeugdigen en hun ouders kunnen bij vragen over opvoeding en opgroeien in een vroeg stadium rekenen op een op hun mogelijkheden afgestemd zorgaanbod	
3.3.1 - Zorgdragen voor een samenhangend pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning.	Het preventieve aanbod wordt jaarlijks met de OK-coaches en verwijzers geëvalueerd. Daarbij wordt onder andere gekeken of het pakket nog steeds in de behoefte van jeugdigen en hun ouders voorziet. In 2023 is extra aandacht geweest voor mentaal welzijn, het jongerenwerk en is het aanbod uitgebreid met digitale activiteiten voor jeugdigen.
3.3.2 - Bieden van zo licht en laagdrempelig mogelijke basisvoorzieningen.	Binnen het pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning voor jeugdigen en hun ouders is veel oog voor een zo licht en laagdrempelig mogelijk aanbod. Hieronder vallen onder andere het kinderwerk en het jongerenwerk, de spelinlopen, de kringen en vaardigheids- en weerbaarheidstrainingen. De OK-coaches bieden laagdrempelige hulp aan ouders en kinderen op de basisscholen en geven verschillende trainingen. De praktijkondersteuners GGD Jeugd bieden bij de huisartsenpraktijken in Diemen laagdrempelige hulp aan jongeren met mentale gezondheidsproblemen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
3.1.1 - Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar (verplicht)	776,8	900	776,8 ³
3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werken plek	4	5	4
3.1.3 - % netto participatiegraad van mensen tussen 15-67 jaar die een baan hebben (verplicht)	70,9%	70%	73,6% ³
3.1.4 - Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (verplicht)	289	400	248
3.1.5 - Aantal personen met een lopend reïntegratietraject per 10.000 inwoners (verplicht)	124	120	144
3.1.6 - Aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners (verplicht)	157 ⁴	90	66
3.1.7 - aantal inwoners met Stadspas ⁵	3200	3200	3200
3.1.8 - Aantal huishoudens in de bijstand ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in Diemen ⁵	3,2% ⁶	3,2%	3,1%
3.1.9 - Aantal huishoudens met bijstand ten opzichte van de Metropool Regio Amsterdam (3.1.4 Werkloosheid in Diemen ten opzichte van Metropool regio Amsterdam) ⁵	Diemen 3,2% ⁶ Metropoolregio Amsterdam 5,7%	5,9%.	Diemen 3,1% Metropoolregio Amsterdam 5,4%
3.3.1 - % Jongeren 12 t/m 21-jarigen met een delict voor de rechter (verplicht)	1%	1%	1%
3.3.2 - Kinderen in uitkeringsgezin (verplicht)	5%	5%	4% ³
3.3.3 - Melding kindermishandeling (verplicht)	267		236
3.3.4 - % Achterstandsleerlingen 4 t/m 12-jarigen	-	5,5%	14 %
3.3.5 - % Werkloze jongeren 16 t/m 22-jarigen (verplicht)	1%	1%	1% ³
3.3.6 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp (verplicht)	7,2% ⁷	8,5%	8,1% ⁸
3.3.7 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming (verplicht)	0,5%	0,5%	0,6% ⁹
3.3.8 - % jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering (verplicht)	0,2%	0,5%	0,3% ⁹
3.3.9 - % bereik van kinderen via consultatiebureau en jeugdgezondheidszorg ⁵	N.n.b.	Minimaal 90% voor alle vaccinaties, HPV uitgezonderd	N.n.b.

³ Bron: waarstaatjegemeente.nl. Aantal betreft 2022, aantal 2023 is nog niet beschikbaar

⁴ Sinds 2022 is de indicator op waarstaatjegemeente.nl gewijzigd van 'Aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners' naar 'Aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 1000 inwoners'. Het weergegeven aantal onder realisatie 2022 betreft het aantal cliënten per 1000 inwoners.

⁵ Deze indicator is sinds de Programmabegroting 2022 opgenomen.

⁶ Realisatie 2022 stond verkeerd in jaarstukken 2022. Juiste cijfers zijn 3,2% Diemen en 5,7% Metropoolregio Amsterdam.

⁷ Het percentage heeft betrekking op het eerste halfjaar van 2022.

⁸ Het percentage heeft betrekking op het eerste halfjaar van 2023.

⁹ Het betreft een voorlopig cijfer over 2023.

4. Inwoners uit Diemen maken optimaal gebruik van hun (zorg-)netwerk (in de buurt) en ondersteunen elkaar daarbij

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
4.1 - Meer mensen helpen elkaar
4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Meer mensen helpen elkaar	
4.1.1 - Ondersteunen van mantelzorgers met de inzet van Markant.	Met de inloopsprekuren, respijtzorg, informatie, advies en het waarderen van de mantelzorgers wordt door Markant op allerlei manieren vormgegeven aan de ondersteuning van mantelzorgers.
Subdoel 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk	
4.2.1 - Inzetten van eigen kracht conferenties, een besluitvormingsproces door en met het eigen netwerk, dat uitmondt in één plan.	In de werkwijzen van de gemeente wordt in het plan altijd stilgestaan bij wat mensen met het eigen netwerk kunnen en/of nodig met ondersteuning van een professional.
4.2.2 - Inwoners van Diemen, jong en oud, ondersteunen door middel van vrienden- en kinderkringen.	Basisscholen in Diemen bieden zelf kinderkringen aan. In de kringen kunnen deelnemers onder begeleiding met elkaar praten over alles wat hen bezighoudt. De kleurrijke ouderkringen zijn voor (anderstalige) ouders met een klein sociaal netwerk om de taal te oefenen, sociale contacten op te doen en met elkaar in gesprek gaan over opvoedvragen en alles wat hen bezighoudt als ouder in een voor hen nieuw land.
4.2.3 - Inzetten van mentoraats- en/of vrijwilligersprogramma's zoals School's Cool.	In 2023 heeft School's Cool in Diemen 24 kinderen ondersteund in de overgang van het PO naar het VO door middel van een mentoraatsprogramma. Ook werden er 10 leerlingen van de vierde klas van het VMBO door een mentor begeleid in de overstap naar het MBO. Tenslotte ondersteunden vrijwilligers van Home-Start Combiwel 22 gezinnen met jonge kinderen met een hulpvraag.
4.2.4 - Ondersteunen van initiatieven waarbij mensen gestimuleerd worden een netwerk op te bouwen.	In 2023 is communitybuilding ingezet om inwoners te ondersteunen uit de buurt. Met name in de buurten Rode Kruislaan en de Beukenhorst.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
4.2.3 - Aantal deelnemers aan de mentoraats- en vrijwilligersprogramma's.	55	54	62

5. Alle inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psychosociale klachten
5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psychosociale klachten	
5.1.1 - Continueren van preventieve cursussen.	Er zijn cursussen aangeboden gericht op preventie en angst, stress en depressie. Deze zijn vooral gericht op volwassenen en studenten. Ook de cursus 'Zorg de Baas' is georganiseerd voor mantelzorgers, waarin mantelzorgers geholpen worden om te leren omgaan met zorg die ze verlenen.
5.1.2 - Inzetten op samenwerking tussen inwoners en het middenveld in het bestrijden van eenzaamheid.	In 2023 is deels uitvoering gegeven aan de Aanpak tegen Eenzaamheid.
Subdoel 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl	
5.2.1 - Stimuleren van deelname aan bewegingsactiviteiten voor inwoners met een lage sociaal economische status (SES) en ouderen.	De SWD voert bewegingsactiviteiten uit, waarbij in het bijzonder is gekeken naar de wijken waar mensen met een lage SES wonen. Daarnaast is er nog ingezet op specifiek bewegingsaanbod voor ouderen door Meer bewegen voor Ouderen (MBvO)
5.2.2 - Aanbieden van preventieve cursussen.	Op scholen zijn trainingen gegeven op het gebied van o.a. weerbaarheid, sociale vaardigheden en echtscheiding. De OK-coaches spelen hierin een belangrijke rol. Ook de Jeugdverpleegkundigen van de GGD spelen een belangrijke rol in het bevorderen van een gezonde leefstijl en het doorverwijzen van jeugdigen en hun ouders bij (risico op) ongezond gewicht.
5.2.3 - Geven van voorlichting op basisscholen aan ouders en kinderen en via het jongerenwerk.	De GGD Amsterdam voert het programma 'Gezonde School' uit in het basisonderwijs van gemeente Diemen. In 2023 hebben alle zeven basisscholen deelgenomen aan het programma Gezonde School, waarbij zes scholen gebruik hebben gemaakt van de subsidie om extra aandacht te besteden aan gezondheidsbevordering en preventie op het gebied van onder andere gezonde voeding, beweging en (mentaal) welzijn. Ook de opvoedadviseur van de GGD Jeugdgezondheidszorg geeft (ouder)voorlichtingen op basisscholen. Tot slot werken de kinder- en jongerenwerkers van Welzijn Diemen samen met de GGD, kindfysiotherapeuten en voedingsdeskundigen om een gezonde leefstijl bij kinderen te bevorderen.
Subdoel 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik	
5.3.1 - Handhaven leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop.	In het kader van de huidige drank-, en horecaverordening en het preventie- en handavingsplan alcohol zijn uitgangspunten vastgelegd inzake de handhaving
5.3.2 - Continueren aanpak (vroeg)signalering alcoholmisbruik.	Vroegsignalering vindt plaats via de verslavingsconsulent die aanwezig is in de huisartsenpraktijken in Diemen Noord en Zuid. Voorlichting en contact vindt plaats op casusniveau.
5.3.3 - Preventie drugsmisbruik jongeren.	Drugsgebruik komt onder andere ter sprake in de puberkring (voor pubers) en pubercursus (voor ouders).

Prestatie-indicatoren ¹⁰	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
5.1.1 - Mate van eenzaamheid	40%	45%	40%
5.1.2 - % Aantal psychosociale klachten	6%	6%	6%
5.1.3 - Aantal trajecten Welzijn op Recept	15	15	55

¹⁰ 495 bezoekers per week nemen deel aan bewegings- sport activiteiten van de SWD. Deze indicatoren zijn sinds de Programmabegroting 2022 opgenomen.

Prestatie-indicatoren ¹¹	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
5.2.1 - % kinderen en jongeren dat een uur per dag beweegt (Jeugdgezondheidsmonitor)	44%	50%	18% corona jeugdmonitor 2021-2022
5.2.2 - % goed ervaren gezondheid	82%	80%	82%
5.2.3 - % tevredenheid over de leefomgeving	90%	90%	90%
5.2.4 - Mate van deelname bewegingsaanbod van Welzijn Diemen	495 ¹	500	450
5.2.5 - % volwassenen dat een uur per dag beweegt	70%	70%	70%
5.2.6 - Mate van overgewicht	42%	40%	42%
5.2.7 - Aantal activiteiten / bereik buursportcoaches	14/215 per week	11 /100 per week	15/240 per week
5.3.1 - Mate van genotsmiddelengebruik:	17%	15 %	17%
• Roken	11%	13 %	11%
• Alcohol	40%	40%	40%
• Drugs			
5.4.1 - Aantal activiteiten georganiseerd in het kader van diversiteitsbeleid	9	8	8

6. Kansen creëren voor inwoners om veilig en passend te kunnen blijven wonen in Diemen

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
6.1 - Bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen
6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 6.1 - Bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen	
Subdoel 6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving	

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022 ¹²	Begroting 2023	Realisatie 2023
6.1.1 - Aantal verleende woonurgenties	NB	25	24
6.1.2 - Hoe vaak wordt er lokale voorrang verleend aan Diemenaren bij sociale huurwoningen?	NB	40%	NB
6.1.3 - Aantal Diemenaren: Beschermd Wonen (BW) Maatschappelijke Opvang (MO) Noodopvang (NO)	NB	10 BW 5 MO 5 NO	NB
6.1.4 - Aantal woningen dat geschikt is om oud in te worden	NB	NB ¹³	NB ¹³
6.1.5 - Aantal activiteiten in het kader van passend wonen	NB	175	NB ¹⁴
6.1.6 - Aantal bemiddelingen van groot naar beter (nog op te zetten)	NB	5	3
6.1.7 - Aantal en type Wmo-maatwerkvoorzieningen: onderverdeeld in: Woningaanpassingen: Hulpmiddelen: Huishoudelijke hulp: Wmo-begeleiding: Overig:	NB	800 2500 500 200 20	NB
6.2.1 - Aantal meldingen zorg & overlast	NB	75	55 ¹⁵
6.2.2 - Meldpunt WvGGZ	NB	30	NB ¹⁶

¹¹ 495 bezoekers per week nemen deel aan bewegings- sport activiteiten van de SWD. Deze indicatoren zijn sinds de Programmabegroting 2022 opgenomen.

¹² Indicatoren zijn met de programmabegroting 2023 ingevoerd.

¹³ De geschiktheid van woningen wordt niet meer gemeten in de WIMRA.

¹⁴ De reikwijdte van de indicator is onbekend en/of niet bepaald.

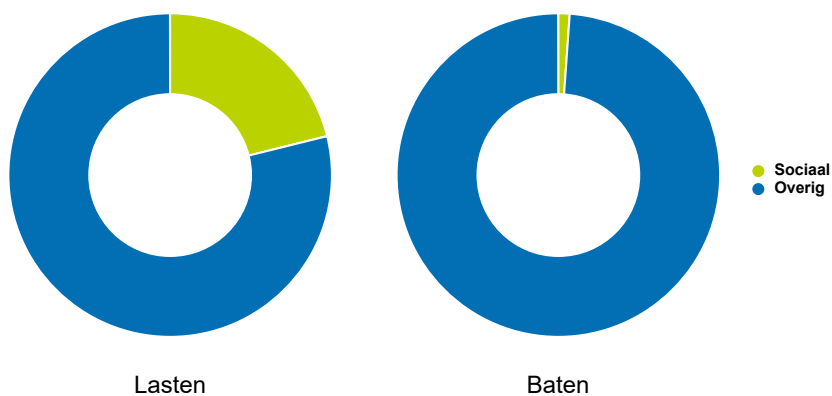
¹⁵ Dit is inclusief de WvGGZ meldingen

¹⁶ Deze indicator wordt door de GGD Vangnet niet meer als zodanig geregistreerd

Wat heeft het gekost?

Sociaal	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-23.175	-23.974	-25.414	-24.273	1.141
Structurele baten	418	452	1.549	1.516	-32
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-20	-20
Onttrekkingen aan reserves	64	-	-	87	87
Saldo Structureel	-22.693	-23.522	-23.866	-22.690	1.176
Incidentele lasten	-512	-54	-1.425	-1.113	312
Incidentele baten	6	36	-513	-460	53
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	13	-	767	254	-513
Saldo Incidenteel	-493	-18	-1.171	-1.319	-148
Saldo van de baten en lasten	-23.186	-23.540	-25.037	-24.009	1.028

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Transformatiemiddelen jeugdhulp

In de derde kwartaalbrief 2023 is € 100.000 aangevraagd (transformatiemiddelen) om invulling te geven aan het gebiedsgericht werken binnen de specialistische jeugdhulp. Dit budget is niet besteed in 2023. Er wordt voorgesteld om dit budget over te hevelen naar 2024. Gebiedsgericht werken is een meerjarige ontwikkeling die doorgang vindt in 2024.

Gezond in de Stad (GIDS) en versterking van de sociale basis

Dit (samengevoegde) budget (€ 115.000) is in 2023 niet volledig aangewend in verband met verminderde capaciteit. Een gezonde leefomgeving en sterke sociale basis zijn echter belangrijke bouwstenen voor het integraal werken, en het verwezenlijken van onze ambities zoals opgenomen in de integrale beleidsnota sociaal domein en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De fysieke omgeving en de voorzieningen in de sociale basis vormen de infrastructuur voor het uitvoeren van de programma's op alle GALA thema's en komen dus overal terug. Dit budget gebruiken we om de komende jaren deze infrastructuur te kunnen versterken.

Woonzorgvisie

Het gereserveerde budget van € 20.000 is niet ingezet door vertraging in de regionale afstemming. Streven is te komen tot een regionale woonzorgvisie waarin aandacht is voor het regionaal uitwerken van de huisvesting van aandachtsgroepen (bijvoorbeeld uitstroom vanuit MOBW).

We verwachten in 2024 dit budget daarvoor nodig te hebben. Wanneer we dit nodig hebben maken we dit kenbaar via een kwartaalbrief.

Inburgering ondertussengroep

Dit budget is niet aangewend in verband met verminderde capaciteit. De focus ligt in eerste instantie op de huidige inburgeringsplichtigen. In 2024 willen we de capaciteit weer op orde krijgen en verder onderzoeken hoe we de ondertussengroep beter in beeld kunnen krijgen. Dan wordt ook duidelijk welke extra ondersteuning ze nodig hebben. Dit budget kan dan gebruikt worden om die ondersteuning te bekostigen.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
760117 Huisvesting bibliotheek in de Omval	7.400	7.373	27	A
760123 Tijdelijke woonunits vluchtelingen	4.400	4.062	338	I
760124 Verhuizing woonunits - inclusief btw	2.400	162	2.238	I

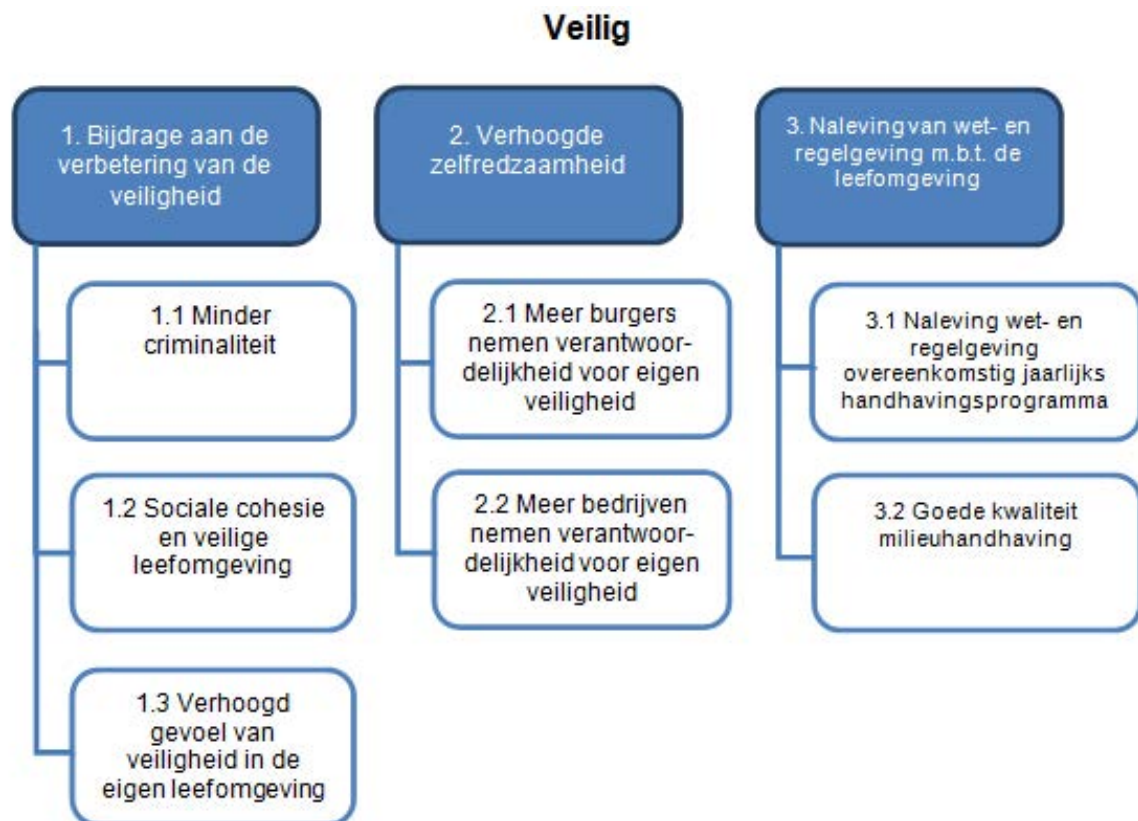
Toelichting investeringen:

- 760117 - Het project van Huisvesting bibliotheek in de Omval is afgerond in 2023. Dit budget kan vrijvallen.
- 760123 - Onderdeel van dit krediet zijn de werkzaamheden om het gebied weer op te leveren aan de eigenaar. Deze werkzaamheden vinden pas later plaats.
- 760124 - Deze werkzaamheden zijn nog niet afgerond en vinden in 2024 plaats.

Veilig

Portefeuillehouder: E. Boog

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland

2023 heeft voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland in het teken gestaan van het aanvullen van de financiële middelen met ingang van de begroting 2024. Dit is nodig om de eerder vastgestelde doelstellingen te kunnen realiseren. Verder is vormgegeven aan het overnemen van de coördinerende taken van het team bevolkingszorg (het team dat in actie komt bij het uitvoeren van de taken bij het bestrijden van rampen en crises) dat werd uitgevoerd door de gemeente Amsterdam. De kosten voor deze processen zullen dan ook vanaf 2024 via de bijdrage aan de Veiligheidsregio moeten gaan lopen.

Ook de aanpassing van de Gemeenschappelijke regeling is in december 2023 in het bestuur geweest en zal in 2024 formeel worden vastgesteld nadat de gemeenteraden hiermee hebben ingestemd. Hiermee voldoen we aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Kostenstijging programma Op Orde voor boa's

De boa's en de juristen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) gebruiken het programma 'Op Orde'. Dat ondersteunt de boa's digitaal buiten bij het verrichten van hun werk. Het programma is effectief, is gekoppeld aan het digitale archief en werkt real time. Meldingen van inwoners op straat kunnen de boa's direct behandelen. De kosten voor het gebruik van het programma zijn gestegen door ontwikkeling en door groei van het aantal medewerkers. Het gaat daarbij om jaarlijkse kosten van € 50.000. Van het Rijk ontvangen we jaarlijks € 34.000 voor (extra) inzet van boa's. Dit bedrag hebben we in 2023 ingezet voor dekking van een deel van genoemde kosten.

Aanpak ondermijning

In 2023 is het nieuwe Meerjarenbeleidsplan integrale veiligheid vastgesteld voor 2023 tot en met 2026 evenals het Uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2023. De aanpak van ondermijning is daarin opgenomen. In regionaal verband is versterking georganiseerd door een Ondersteuningsteam Amstelland. Dit Ondersteuningsteam moet de Amstelland gemeenten versterken waar het gaat om de gegevensverzameling en juridische ondersteuning. In Diemen zijn er in het afgelopen jaar 8 integrale handhavingsacties geweest op de bedrijventerreinen waarbij diverse bedrijven (47) zijn gecontroleerd. Daarnaast zijn er in 2023 ook weer diverse woningen (85) gecontroleerd via de methodiek Scheerlicht. In 2023 zijn we daarnaast begonnen met het opleggen van boetes wegens overtreding van de huisvestingswet/-verordening waarbij onrechtmatige onttrekking van woonruimte plaatsvond.

Ook is opdracht gegeven om het ondermijningsbeeld van de Amstelland gemeenten te actualiseren in 2024. Vanuit regionale versterkingsgelden zal ook een (regionale) uitbreiding van de software gaan plaatsvinden in 2024.

Extra controleur openbare ruimte

Er heeft in 2023 een financiële correctie plaatsgevonden voor de bezetting van het Team Handhaving. In 2019 zijn er twee controleurs openbare ruimte aangenomen in plaats van één boa. Op die manier is het rooster beter dekkend gemaakt. Bovendien is bij veel overtredingen in Diemen sprake van bestuursrechtelijke handhaving. Met de controleurs kunnen we dus effectiever handhavend optreden in de openbare ruimte. Dekking van de meerkosten van twee controleurs uit het salarisbudget voor handhaving bleek niet meer mogelijk. Daarom is structureel een budget van € 30.000 toegekend om het verschil in salariskosten tussen een boa en twee controleurs openbare ruimte op te vangen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
1.1 - Minder criminaliteit (inclusief minder adres- en identiteitsfraude)	
1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving	
1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Minder criminaliteit	
1.1.1 - Verstrekken van goede voorlichting en preventiemaatregelen aan (groepen) inwoners en ondernemers.	Via de veiligheidsdagen op 27 mei 2023 en op zaterdag 9 september 2023 is voorlichting gegeven over onder andere cybercriminaliteit en misbruik bankpassen. Daarnaast is via het ondernemersplatform informatie over ondermijning verspreid.
1.1.2 - In samenwerking met bedrijfsleven inzetten van cameratoezicht en stimuleren particuliere collectieve beveiliging.	De beveiliging in het stationsgebied Diemen Zuid is vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 maart 2023 en vanaf 1 oktober 2023 tot en met 31 december 2023 uitgevoerd in samenwerking met het bedrijfsleven.
1.1.3 - Deelnemen aan RPCAA (informatie en voorlichting aan ondernemers).	De gemeente heeft actief deelgenomen aan het RPCAA en heeft via het ondernemersplatform informatie over bestrijding criminaliteit en ondermijning verspreid.
1.1.4 - Ondersteunen van bedrijfspansels locatiegericht.	Hieraan is deelgenomen.
1.1.5 - Regievoeren en adviseren binnen KVO-trajecten (Keurmerk Veilig Ondernemen) zowel in winkelgebieden als bedrijfsterrainen.	KVO trajecten zijn vanwege de administratieve last inmiddels opgeheven en vervangen door gerichte overleggen met de winkelgebieden en de bedrijventerrainen.
1.1.6 - Tegengaan woninginbraken door middel van regievoering op het project samen veilig en veiligheidsmarkten.	De veiligheidsdagen en de inzet van Samen Veilig zijn gerealiseerd in 2023. Woninginbraken is daarbij steeds een thema geweest.
1.1.7 - Intensivering bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit (deelname aan RIEC; verbrede toepassing van de wet Bibob gericht op hennepcultuur, motorclubs, prostitutie en mensenhandel, ongewenste bewoning).	In 2023 zijn de protocollen voor wat betreft mensenhandel vastgesteld en is de aandachtsfunctionaris mensenhandel aangewezen. Daarnaast is er actief deelgenomen aan de regionale aanpak ondermijning. Het Ondersteuningsteam Amstelland is gevormd en van start gegaan. Ook is actief gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het opleggen van bestuurlijke boetes in het kader van overtredingen op grond van de Huisvestingsverordening (ongewenste bewoning).
1.1.8 - Uitrol van project Scheerlicht in heel Diemen (integrale aanpak van woon- en identiteitsfraude, signaleren -criminele- netwerken en signaleren ondermijnende criminaliteit). Daarbij is het uitgangspunt dat repressieve aanpak wordt omgezet in een pro-actieve inzet en uiteindelijk leidt tot een preventieve rol van gemeente en ketenpartners.	Scheerlicht is inmiddels de standaard aanpak (methodiek) geworden en er wordt intensief samengewerkt met de politie en de ketenpartners.
Subdoel 1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving	
1.2.1 - Continueren van aanpak jeugdoverlast (inclusief top 600 en deelnemen aan veiligheidshuis)	Dit is in 2023 gerealiseerd.
1.2.2 - Continueren van inzet van straatcoaches, mediation en buurtbemiddeling bij conflicten tussen burens (met name bij koopwoningen).	In 2023 is gestart met een evaluatie van de straatcoaches. Deze evaluatie zal in 2024 een vervolg krijgen, waarbij onderzocht zal worden of de straatcoaches nog passen bij de organisatie, de jeugdproblematiek van de gemeente Diemen, onze werkwijze en budgetten. Waarbij tevens onderzocht wordt of wij dit als organisatie zelf vorm kunnen geven. Tot die tijd zal de huidige inzet van de straatcoaches worden gecontinueerd. De buurtbemiddeling is voortgezet.
1.2.3 - Stimuleren van bewonersinitiatieven (project Samen Veilig).	Project samen veilig is voortgezet in 2023.
1.2.4 - Inzetten openbare ordemaatregelen door burgemeester (bijv. Alcoholverbod, sluiting panden en tijdelijk huisverbod).	Er zijn in 2023 38 bestuurlijke maatregelen opgelegd.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving	
1.3.1 - Uitvoering geven aan de acties zoals opgenomen in het veiligheidsjaarplan.	In 2023 zijn er 8 integrale handhavingsacties geweest op bedrijventerreinen waarbij 47 bedrijven zijn bezocht.
1.3.2 - Beperken gevolgen crisissituaties of calamiteiten.	In 2023 zijn de draaiboeken nafase en calamiteiten in het sociaal domein geactualiseerd. Daarnaast is er op 26 september 2023 een GRIP inzet geweest toen er in een berging een hoeveelheid explosieven werd aangetroffen tijdens een politieonderzoek.
1.3.3 - Jaarlijks laten uitvoeren van de Veiligheidsmonitor/Veiligheidsindex (in plaats van tweejaarlijks als gevolg van bezuinigingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid).	De veiligheidsmonitor is ook in 2023 uitgevoerd.
1.3.4 - Voorzetting beveiliging Bergwijkpark en Campus Diemen Zuid op het reguliere niveau.	De beveiliging is aanbesteed tot 2027.
1.3.5 - Aandacht voor een veilige, goed verlichte inrichting van de openbare ruimte.	Daar waar nodig worden maatregelen getroffen indien passend binnen de randvoorwaarden.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.1.1 - Aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoner van 12 -17 jaar (verplicht)	7	11	7
1.1.2 - Aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners (verplicht)	10,37	17,8	10,07
1.1.3 - Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (verplicht) (berekend)	5,78	4,5	4,70
1.1.4 - Diefstal en inbraak uit woning per 10.000 inwoners (verplicht)	14,46	18,0	6,71
1.1.5 - Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte) per 10.000 inwoners (verplicht)	33,31	36,50	35,38
1.1.6 - % bibobtoetsen over totaal aan aangevraagde vergunningen (drank/horecawet, exploitatievergunning, vergunning sexinrichting)	100%	100%	100%
1.1.8 - Aantal integrale adrescontroles (binnen project Scheerlicht) ¹⁷	200	100	85
1.2.1 - Aantal bemiddelingen bij conflicten tussen burens	21	10	18
1.2.2 - Aantal openbare ordemaatregelen	15	20	39
1.3.1 - Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners ¹⁸	NB	NB	NB
1.3.2 - % aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	NB	17%	NB
1.3.3 - % dat in enige mate overlast heeft van buurtbewoners ¹⁸	NB	NB	NB

¹⁷ Betreft individuele adressen, die soms meermalen worden gecontroleerd.

¹⁸ Indicatoren zijn vervallen als verplichte indicatoren en niet meer inzichtelijk via "waarstaatjegemeente.nl".

2. Verhoogde zelfredzaamheid

2. Verhoogde zelfredzaamheid
Subdoelen
2.1 - Meer burgers nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid
2.2 - Meer bedrijven nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Meer burgers nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid	
2.1.1 - Integrale veiligheidsvoorlichting aan inwoners en doelgroepgericht (bijvoorbeeld aan ouderen), o.a. via veiligheidsmarkt en gemeentedag.	Hiervoor is aandacht geweest op de veiligheidsdagen op 27 mei 2023 en 9 september 2023.
2.1.2 - Bewust maken van inwoners en stimuleren van bewonersinitiatieven (o.a. via groepapps en deelname aan burgernet).	Er zijn enkele ondersteunende maatregelen getroffen waaronder het ophangen van borden (buurtpreventie) en het stimuleren van AED initiatieven.
2.1.3 - Werven van vrijwilligers en inzet van vrijwilligers (bewonersparticipatie).	Hieraan is geen vorm gegeven. De inzet bij samen veilig komt van ROC studenten in het kader van hun opleiding tot Buitengewoon Opsorings Ambtenaar.
Subdoel 2.2 - Meer bedrijven en instellingen nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid	
2.2.1 - Stimuleren van initiatieven door bedrijven en instellingen voor de vergroting van eigen veiligheid van bedrijven, personeel en cliënten.	Via gerichte voorlichting via het ondernemersplatform en de gerichte overleggen is hieraan vorm gegeven.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.1.1 - Aantal geworven en ingezette vrijwilligers die in het kader van het project Samen Veilig politie en/of brandweer ondersteunen.	00 (nu via ROC Stagiaires)	8	0 (gaat via ROC stagiaires)

3. Naleving van wet- en regelgeving m.b.t. leefomgeving

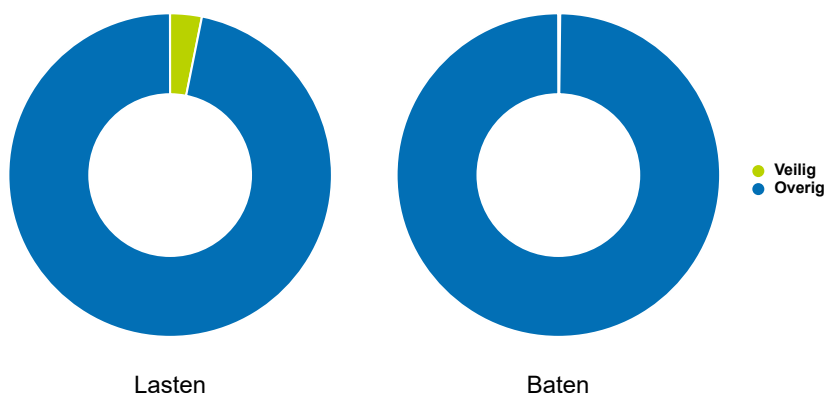
3. Naleving van wet- en regelgeving m.b.t. leefomgeving
Subdoelen
3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma.
3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma	
3.1.1 - Jaarlijks wordt een handhavingsprogramma vastgesteld waarbij een duidelijke relatie wordt gelegd tussen beleidsdoelstellingen en de daarop gerichte handhaving.	In 2023 is een actueel uitvoeringsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgesteld. Dit plan is aangeboden aan de provincie in het kader van het interbestuurlijk toezicht, waarbij de provincie het oordeel adequaat heeft toegekend.
3.1.2 - Heldere communicatie over handhavingsbeleid en het jaarlijkse handhavingsprogramma.	Alle plannen die hierop betrekking hebben zijn volgens de daarvoor geldende regels gepubliceerd. Verder is via social media aandacht besteed aan diverse handhavingsactiviteiten.
3.1.3 - Handhavers zichtbaar en vaak op straat door beperking administratieve binnen-taken.	De handhavers zijn zichtbaar op straat geweest. Met het programma Op Orde zijn verdere stappen gezet om de taken binnen te verlichten. Daarmee zijn we bijna wel op het maximaal haalbare niveau in de buiten en binnen taken.
Subdoel 3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving	
3.2.1 - Integraal toezicht door gemeente en Omgevingsdienst op inrichtingen op het gebied van milieuwetgeving, energiegebruik en drank- en horecaregelgeving.	We hebben voor zover als mogelijk integraal toezicht toegepast. Het afgelopen jaar hebben er meerdere gesprekken met de Omgevingsdienst om meer zicht te krijgen op de verrichte werkzaamheden en het nakomen van de gemaakte afspraken.
3.2.2 - Regionale samenwerking toezichts- en handhavingstaken onderbrengen in de VTH samenwerking in regionaal verband.	In 2023 zijn op diverse gebieden op het VTH gebied in projectvormen gewerkt aan de samenwerking. Ook in 2023 was één van de grootste projecten de harmonisatie van de werkprocessen in het kader van de Omgevingswet.

Wat heeft het gekost?

Veilig	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-3.293	-3.412	-3.499	-3.758	-259
Structurele baten	79	50	39	218	179
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Structureel	-3.213	-3.362	-3.460	-3.540	-79
Incidentele lasten	-15	-	-54	-38	16
Incidentele baten	35	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	35	19	-16
Saldo Incidenteel	20	-	-19	-19	-
Saldo van de baten en lasten	-3.193	-3.362	-3.479	-3.559	-79

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Er zijn geen voorstellen om budgetten over te hevelen naar 2024.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
710203 Tweede voertuig handhaving en Toezicht	70	-	70	D

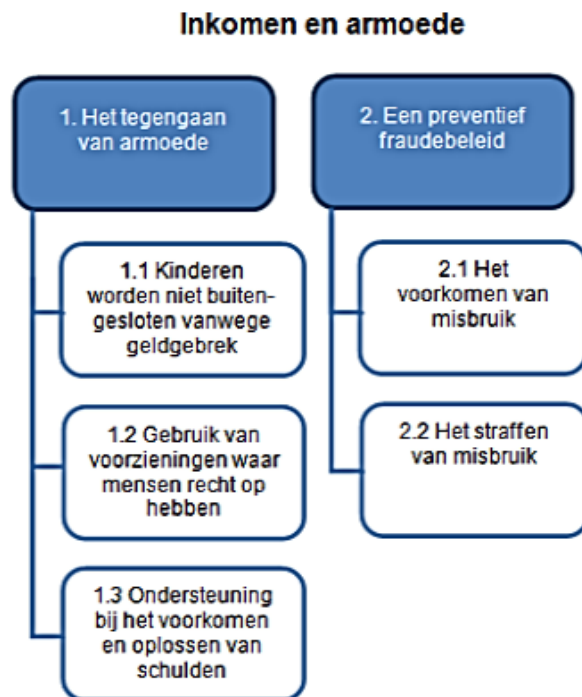
Toelichting investeringen:

- 710203 - Het voertuig is reeds besteld. Deze wordt in 2024 afgeleverd. Daarom wordt de investering doorgeschoven naar 2024.

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M. Everhardt

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Bijstand en re-integratie

In 2023 zijn er 45 mensen uitgestroomd uit de bijstand naar werk. Dit zijn minder mensen dan eerdere jaren. Door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt lukt het veel mensen om werk te vinden of te behouden. De mensen die nu nog in de bijstand zitten hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De re-integratie van deze mensen vereist langdurige intensieve begeleiding en inzet van diverse maatwerktrajecten. De re-integratieuitgaven zijn daardoor in 2023 hoger uitgevallen dan begroot.

Bijstandsuitkeringen

Het aantal bijstandsontvangers is gedaald, van 289 in 2022 per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder naar 248 in 2023. Dit komt overeen met de landelijke trend. De belangrijkste uitstroomreden is werk.

Bijzondere bijstand

De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn in 2023 lager dan begroot. In 2022 was er nog een overschrijding vanwege hogere inrichtingskosten voor statushouders. In 2023 was het aantal gehuisveste statushouders volgens verwachting. In 2024 zullen wel extra statushouders worden gehuisvest.

De grootste uitgaven voor bijzondere bijstand in 2023 waren de energietoeslagen. Daarna waren de hoogste uitgaven:

1. Individuele inkomenstoeslag (voor langdurige minima)
2. Kosten woninginrichting
3. Kosten bewindvoering of budgetbeheer
4. Doe mee regeling

Naast lagere kosten voor woninginrichting, zijn ook de kosten voor bewindvoering gedaald. Er zijn meer inwoners uitgestroomd dan ingestroomd.

Sociale werkvoorziening

Pantar, de uitvoerder van de Sociale Werkvoorziening, ontvangt een subsidie van de gemeente Diemen. De subsidiebijdrage is gebaseerd op een schatting van de sociale werkpopulatie en het is een bijdrage aan de loonkosten. De sociale werkpopulatie loopt af, de afloop ervan is moeilijk in te schatten.

Omdat de sociaal ontwikkelbedrijven landelijk (financieel) onder druk staan als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling, heeft het kabinet in 2023 incidenteel € 190.000 extra verstrekt. Via de 4e kwartaalbrief zijn deze middelen geclaimd en is het budget met dit bedrag verhoogd.

In de financiële toelichting komen de definitieve cijfers met een verklaring.

Armoedebelief en minimaregelingen

De gemeente geeft extra financiële ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen om maatschappelijke participatie mogelijk te maken en problemen te voorkomen. We voeren een ruimhartig armoedebelief, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan, onder andere door zoveel mogelijk minimaregelingen automatisch toe te kennen. We besteden extra aandacht aan minimahuishoudens met opgroeiende kinderen. We willen niet dat deze kinderen uitgesloten worden van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek, maar willen dat ze gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen.

Ook in 2023 hebben de huishoudens met een laag inkomen de gevolgen van de stijgende energieprijzen en inflatie ervaren. Mogelijk juist afgelopen jaar, omdat de daadwerkelijke energielasten pas in 2023 toenamen vanwege aflopende energiecontracten. In 2023 is veel ingezet op het extra ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben, onder andere met de energietoeslagen en de maatregelen van de Steunimpuls van najaar 2022.

- Er is extra ingezet op het onder de aandacht brengen van regelingen en ondersteuningsmogelijkheden voor minima onder andere met behulp van het communicatieoffensief en de ontwikkeling van nieuw communicatiemateriaal. Daarnaast zijn er verschillende acties geweest in het kader van de Vliegende Brigade.
- De begroting is verhoogd om het aanbod voor kinderen via de Stadspas uit te breiden. Deze pilot loopt tot augustus 2025. Onderdeel hiervan is het kindtegoed, wat jaarlijks op de pas wordt gestort voor kinderen tot en met 14 jaar. In 2023 is ook een eenmalige extra storting gedaan van het kindtegoed op de Stadspas.
- Er is een draagvlakonderzoek uitgevoerd voor de realisatie van een noodhulpbureau in Diemen. Besluitvorming hierover vindt in 2024 plaats.
- De gemeente is in gesprek met scholen over de armoedeaanpak op scholen.
- De (mogelijk) rechthebbende inwoners die geen individuele inkomensvoorslag hebben aangevraagd, zijn geattendeerd op de aanvraagmogelijkheid.
- Om inwoners met betalingsachterstanden (bij onder meer energieleveranciers) eerder hulp te kunnen bieden is de aanpak Vroeg Eropaf uitgebreid.
- Er zijn 14 uitgiftepunten voor menstruatieproducten gerealiseerd in Diemen.
- Het college heeft onderzoek laten doen naar de omvang en samenstelling van de minimapopulatie en de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Diemen. Dit heeft een armoedemonitor en een inkomenseffectrapportage opgeleverd.
- Voedselbank Diemen is gestart met een winkelformule.

In 2024 wordt de Steunimpuls geëvalueerd en een rekenkameronderzoek naar armoede en sociale ongelijkheid uitgevoerd. Op basis van onder andere deze informatie wordt nieuw beleid ontwikkeld, om inwoners met een laag inkomen zo gericht mogelijk te ondersteunen.

Werken met ervaringsdeskundigen

We treden actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. Armoede levert veel stress op. Daarom biedt de gemeente Diemen een dienstverlening die daar rekening mee houdt en die toegankelijk, begrijpelijk en behulpzaam is. Waar mogelijk werken we daarom met ervaringsdeskundigen bij het ontwikkelen en evalueren van beleid en inkoop van voorzieningen. Ook bij het ontwikkelen van nieuw armoedebeleid in 2024 willen we werken met mensen die opgeleid zijn om vanuit hun ervaringsperspectief mee te denken.

Schuldhelpverlening

In 2023 hebben twee belangrijke veranderingen plaatsgevonden: Halvering van de schuldenregeling en inzetten van saneringskrediet.

Vanaf 1 juli 2023 heeft het rijk de duur van een schuldregeling gehalveerd: van 3 jaar naar 18 maanden. Dit, in de hoop dat mensen met problematische schulden zich sneller aanmelden. Madi Diemen die schuldhelpverlening namens gemeente Diemen uitvoert, merkt niet dat de verkorting leidt tot een hogere instroom of andere ontwikkelingen.

Sinds 1 januari 2023 werkt Madi schuldhelpverlening met saneringskrediet. Met een saneringskrediet worden alle schuldeisers in één keer afgelost. De inwoner heeft dan nog één schuldeiser: de Kredietbank Amsterdam namens gemeente Diemen. Het doel is om inwoners schuldenrust te bieden. Ze worden niet meer maandelijks benaderd door

schuldeisers. Inwoners hebben bij Madi aangegeven dit een fijne verbetering te vinden. Bijkomend voordeel is dat het minder administratiedruk bij Madi en bij de schuldeisers geeft omdat geen contact meer nodig is met de schuldeisers.

In 2023 is er 7 keer saneringskrediet aangevraagd. Daarvan zijn er 3 toegewezen, 1 afgewezen en 3 zijn in behandeling. Inwoners hebben bij Madi aangegeven dit een fijne verbetering te vinden. Bijkomend voordeel is dat het minder administratiedruk bij Madi en bij de schuldeisers geeft omdat geen contact meer nodig is met de schuldeisers. In 2023 is er 7 keer saneringskrediet aangevraagd. Daarvan zijn er 3 toegewezen, 1 afgewezen en 3 zijn in behandeling.

In 2023 waren er 8 aanvragen voor schuldhelpverlening aan ondernemers, een lichte stijging ten opzichte van 2022 (6 aanvragen). Zuidweg en Partners, die schuldhelpverlening aan ondernemers namens gemeente Diemen uitvoert en landelijk opereert, ziet landelijk een grote toename aan aanvragen. Met name doordat ondernemers in de problemen komen nu ze de landelijke corona steunmaatregelen (Tozo, NOW, Tonk) terug moeten betalen. Diemen blijft wat dat betreft, in positieve zin, achter.

Tozo schulden bij de gemeente

126 ondernemers hebben Tozo lening voor bedrijfskrediet ontvangen, 95 ondernemers betalen terug en met 31 ondernemers zijn we in contact over de betaling.

Brede Ondersteuning - hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire

Het rijk heeft gemeenten gevraagd om brede ondersteuning te bieden aan (mogelijk) gedupeerde ouders en kinderen van erkend gedupeerde ouders op vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk.

Het faciliteren van een nieuwe start is maatwerk. De ene inwoner heeft meer hulp nodig dan de andere inwoner om uiteindelijk dezelfde startpositie te krijgen. In het plan van aanpak wordt vastgelegd wat er wordt gedaan om tot een nieuwe start te komen.

Er zijn 78 plannen van aanpak sinds de start van de brede ondersteuning in februari 2021. In principe wordt voor elk gezinlid een apart dossier gemaakt. Er zijn nog een aantal plannen van aanpak waar nog kinderen onder vallen. Op alle dossiers wordt actief hulp verleend.

In juli 2023 zijn nieuwe doelgroepen toegevoegd aan de regeling (Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021): ex-toeslagpartners van gedupeerde aanvragers van kinderopvangtoeslag en nabestaanden van een overleden gedupeerde aanvrager of een overleden kind. In 2023 komen die mondesmaat binnen.

In 2023 is het aantal casusregisseurs uitgebreid van 1 naar 3. Die uitbreiding was nodig: een aantal hulpvragen zijn complex en of met multi-problematiek en kosten veel tijd.

Onderdeel van de aanpak is om publieke schulden van door de belastingdienst erkende gedupeerden kwijt te schelden. Bij de gemeente gaat het om het kwijtschelden van schulden op de bijstand, Bbz, IOAW en IOAZ. In 2023 is € 14.908 kwijtgescholden.

Ontheemde Oekraïners

Eind november 2022 is door de staatssecretaris van J & V een dringend beroep gedaan op de gemeenten om meer capaciteit beschikbaar te stellen voor de opvang van Oekraïners.

Door de gevechtsontwikkelingen in Oekraïne leek het erop dat er een toename in de vluchtelingenstroom op gang zou komen. Hierop is door de gemeente Diemen gereageerd door eind 2022 24 extra bedden voor drie maanden bij het VIA Hotel te reserveren.

Uiteindelijk is de toename van het aantal ontheemden uit de Oekraïne achter gebleven bij de verwachtingen van de staatssecretaris en heeft de gemeente de reservering bij het VIA Hotel niet voortgezet. De reservering gedurende drie maanden is wel gemeld zodat deze beschikbare bedden wel voor vergoeding in aanmerking komen.

De reguliere opvang van de overige ontheemden uit de Oekraïne (91 personen) is voortgezet via de tijdelijke opvang in de studio's.

Energietoeslagen 2023

Inwoners met een laag inkomen hebben voor 2022 en voor 2023 een energietoeslag van € 1.300 kunnen aanvragen. Er was ook een energietoeslag naar draagkracht voor inwoners met een hoger inkomen die ook financiële problemen hadden vanwege de gestegen energieprijzen. De gemeente Diemen heeft de regeling zoveel mogelijk automatisch toegekend. Huishoudens die de energietoeslag 2022 hebben ontvangen, hoefden in 2023 geen nieuwe aanvraag te doen. Via het Inlichtingenbureau is in 2023 een inkomenstoets gedaan. Alle rechthebbenden hebben de energietoeslag 2023 in december 2023 ambtshalve toegekend gekregen. Alle andere huishoudens kunnen tot 1 juli 2024 een aanvraag doen bij de gemeente.

Studenten hebben in 2023 via Dienst Uitvoering Onderwijs een tegemoetkoming in de energiekosten ontvangen. De gemeente Diemen had € 257.000 begroot voor een energietoeslag voor studenten. Deze middelen zijn ingezet voor de uitkering van de energietoeslag 2023 en de energietoeslag naar draagkracht.

Voor de energietoeslagen is 2023 afgesloten met een tekort van € 463.000. De extra middelen die het Rijk via de decembercirculaire 2022 beschikbaar heeft gesteld, zullen via de kwartaalbrieven in 2024 worden geclaimd. Deze middelen lijken voldoende te zijn om alle energietoeslagen te kunnen uitkeren.

Met de energietoeslagen hebben we een grote groep financieel kwetsbare inwoners kunnen ondersteunen. In 2024 vervalt de energietoeslag. De gemeente neemt in de ontwikkeling van het armoedebelief mee hoe we de gevolgen daarvan kunnen verzachten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Het tegengaan van armoede

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden	
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via onder andere het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website.	Het gebruik van de Stadpas door kinderen in gezinnen met financiële moeilijkheden is verder gestimuleerd door de uitbreiding van het Stadspas aanbod, onder andere met het kindtegoed en meer educatieve, culturele en sportieve activiteiten. De participatieregelingen en de Stadspas voor kinderen zijn onder de aandacht gebracht door communicatieacties via de website en andere communicatiekanalen. Er is nieuw communicatie- en informatiemateriaal ontwikkeld. Daarnaast zijn netwerkpartners, waaronder scholen en energiecoaches, actief geïnformeerd over de regelingen en ontwikkelingen en is het nieuwe informatiemateriaal verspreid. In het najaar zijn klanten die het tegoed van de 'doe-mee-regeling' nog niet volledig hadden gedeclareerd telefonisch benaderd en hierop gewezen.
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via onder andere het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website.	Net als voor de regelingen voor kinderen is ook actief gecommuniceerd over de regelingen voor de gehele minimadoelgroep. Specifiek zijn brieven verstuurd over de individuele inkomens toeslag. Klanten die geen individuele inkomens toeslag hebben aangevraagd, maar hier (mogelijk) wel recht op hebben zijn hierop geattendeerd middels een brief met aanvraagformulier of telefonisch benaderd. Daarnaast zijn er verschillende acties geweest in het kader van de vliegende brigade om beter aan te kunnen sluiten en mensen te vinden die we niet bereiken om mensen te informeren over de regelingen.
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden	
1.3.1 - Organiseren van workshops "ondersteuning thuisadministratie" ter preventie van schulden.	Maandelijks wordt door Madi Diemen de postsorteergroep georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten worden inwoners van Diemen die daar behoefte aan hebben geleerd hun (financiële) administratie te ordenen. Daarnaast geeft Humanitas ondersteuning bij de thuisadministratie.
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer.	In 2023 hebben 11 inwoners gebruik gemaakt van budgetbeheer. Het gaat om financieel kwetsbare inwoners. Door de inzet van budgetbeheer worden schulden voorkomen (preventie) of ontstaat een stabiele financiële situatie waardoor schuldhulpverlening mogelijk wordt. Omdat in 2023 bleek dat veel inwoners al lang in budgetbeheer zaten, is de gemeentelijke vergoeding gestopt voor inwoners die financieel zelfredzaam zijn. Dit is gebeurd in samenspraak met de betrokken inwoners.
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum	
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag.	Als de termijn van vier weken wordt overschreden en het aannemelijk is dat er recht op bijstand bestaat wordt op verzoek van een uitkeringsgerechtigde een voorschot betaald. Dit komt slechts enkele keren per jaar voor.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling.	55%	90%	57%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand.	76% ¹⁹	80%	85%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen.	29	28	24

2. Een preventief en straffend fraudebeleid

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

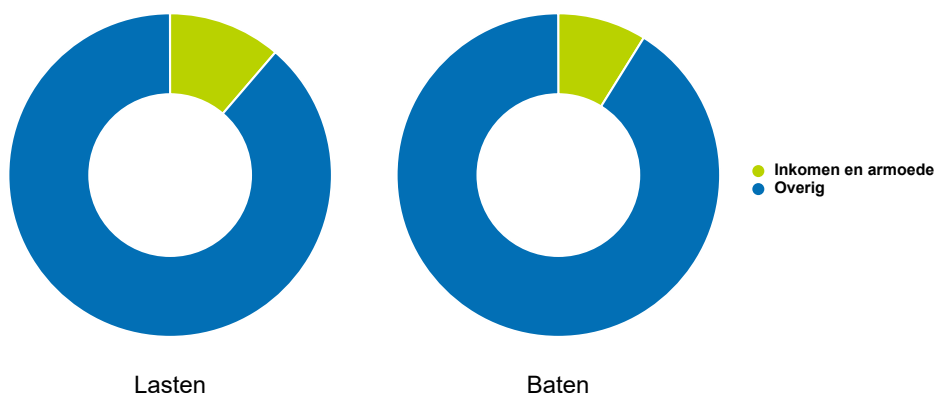
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik	
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten.	Aan iedereen die een bijstandsuitkering krijgt, wordt het handboek met rechten, plichten en informatie verstrekt. Dit handboek wordt in een persoonlijk intakegesprek toegelicht
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten.	Er worden uitsluitend individuele gesprekken gevoerd om mensen te informeren over rechten en plichten. Bij het geven van groepsvoorlichting is de privacy van uitkeringsgerechtigden in het geding. De praktijk laat ook zien dat de situaties van mensen te veel verschillen om groepsgewijze informatie te verstrekken
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik	
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering door middel van onder andere een huisbezoek.	Er vindt zorgvuldige screening plaats tijdens het aanvraagproces. De rechtmatigheid en de naleving van verplichtingen wordt daarnaast gecontroleerd door middel van periodieke en signaalgestuurde onderzoeken. Bij twijfel of onduidelijkheid over de woonsituatie wordt een huisbezoek afgelegd
2.2.2 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd.	Bij schending van de inlichtingenplicht wordt een boeteonderzoek gedaan. Bij de beoordeling van de boete wordt rekening gehouden met de mate van verwijtbaarheid, de hoogte van de benadeling, en de financiële draagkracht. Er wordt terughoudend omgegaan met het opleggen van boetes. Het moet voldoende duidelijk zijn dat het gaat om fraude en niet om een vergissing of onwetendheid van de betrokkene

¹⁹ Exclusief (ambtshalve) energietoeslag

Wat heeft het gekost?

Inkomen en armoede	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-10.571	-10.514	-10.586	-10.301	285
Structurele baten	7.708	7.549	8.377	8.316	-61
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	268	268
Saldo structureel	-2.863	-2.965	-2.209	-1.717	492
Incidentele lasten	-5.050	-62	-3.175	-3.270	-95
Incidentele baten	3.619	-	1.326	1.517	191
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	1.429	938	-491
Saldo incidenteel	-1.431	-62	-420	-815	-395
Saldo van de baten en lasten	-4.294	-3.027	-2.629	-2.532	97

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Steunimpuls

In de 2e kwartaalbrief is € 145.000 beschikbaar gesteld voor een steunimpuls. In 2023 is ingezet op het extra ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben, onder andere met de energietoeslagen en de maatregelen van de steunimpuls. Alvorens het budget van de steunimpuls in te zetten zijn de regulier budgetten gebruikt. Dit heeft ertoe geleid dat er vanuit de steunimpuls nog een budget van € 137.000 resteert. Dit budget willen we in 2024 inzetten. Inzet van deze middelen hangt af van de uitkomsten van de evaluatie van de steunimpuls.

Basisbanen

In november 2021 is er een amendement van de Ouderenpartij Diemen ingediend en er is een toezegging gedaan om in 2022 en 2023 te starten met twee basisbanen.

In 2023 is geprobeerd om basisbanen te realiseren. Dat is niet gelukt. Het ziet ernaar uit dat in de eerste helft van 2024 wel een basisbaan gerealiseerd kan worden. Het verzoek is om het in 2023 gereserveerde budget van € 106.000 over te hevelen naar 2024 en 2025 (€ 53.000 per jaar).

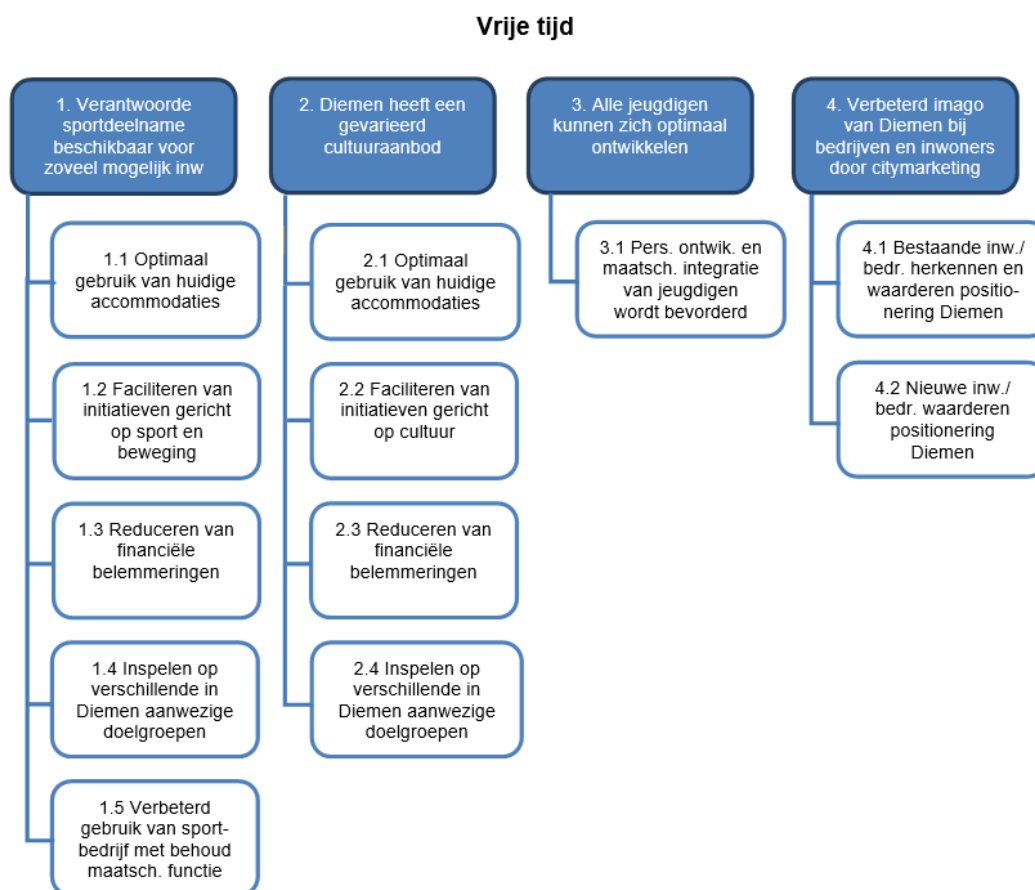
Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
Geen investeringen binnen dit programma				-

Vrije tijd

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Uitbreiding taken Sportbedrijf

Als gevolg van het toenemend gebruik van de accommodaties van het sportbedrijf was het ook noodzakelijk om de formatie, met name ten aanzien van beheer, aan te passen. Hiervoor is 0,22 fte extra benodigd.

Ontwikkeling Sportcentrum Duran

Zie hiervoor het programma Gebiedsontwikkeling paragraaf Gebiedsontwikkeling Sportcentrum/zwembad Duran & Middelbare school.

Invulling sportparkmanagement

Op 1 maart 2023 trad een sportparkmanager in dienst bij Stichting Welzijn Diemen. De sportparkmanager bood ondersteuning aan verschillende sportverenigingen en fungeerde als kwartiermaker voor het vernieuwde lokale sportakkoord. Omdat per december het contract van de huidige sportparkmanager is beëindigd is gezocht naar opvolging. Vanaf maart 2024 zal deze positie opnieuw worden ingevuld. Het salaris van de sportparkmanager wordt uiteindelijk niet gefinancierd via het lokale sportakkoord, maar via de integrale ontwikkeling GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord).

Ontwikkelingen Theater de Omval

Vanaf 2019 is ingezet op verkenningen om te komen tot uitbreiding van theater de Omval. In 2023 was het zover: Een mooie uitbreiding van theater de Omval en een culturele huiskamer van Diemen. Dit ging niet vanzelf en er zijn inmiddels diverse lessen getrokken als het gaat om de aanpak van de uitbreiding van theater de Omval. Fysiek is het mooie resultaat zichtbaar. De OBA heeft haar intrek genomen en er is meer beschikbaarheid van goede zalen voor lessen en cursussen. Cultuur komt dichterbij de mensen en het ondersteunt inwoners van Diemen in hun persoonlijke ontwikkeling.

Met de fysieke uitbreiding zijn we er nog niet. Geconstateerd is dat extern financieel- en bedrijfsvoeringsonderzoek nodig is. Na een lastige periode (corona, verbouwing, wisseling van management, ziekte en uitval van personeel) voor stichting de Omval heeft zij aangegeven in 2023 de weg omhoog te willen inzetten. Dit heeft ook een toename in de hoogte van de subsidieaanvraag tot gevolg. Eind 2023 is daarom een externe onderzoeksaanvraag uitgezet bij een onderzoeksbureau. Dit onderzoek heeft als doel om te analyseren welke middelen Stichting de Omval nodig heeft om een realistisch toekomstbeeld te ontwikkelen, evenals de benodigde stappen en keuzes die daarbij gemaakt moeten worden. De afronding van dit onderzoek staat gepland vóór de kadernota 2025.

Garantiesubsidies Omval en Diemer Festijn

De Omval en het Diemer Festijn hadden in 2023 de mogelijkheid om gebruik te maken van een garantiesubsidie.

- Voor de Omval is incidenteel een garantiesubsidie van maximaal € 100.000 verleend voor de verhoogde energielasten. De Omval heeft aangegeven de noodzaak bij ons begin 2024 aan te tonen. Deze subsidie zal in 2024 worden uitgekeerd.
- Voor het Diemer Festijn is een garantiesubsidie van maximaal € 25.000 verleend. In 2022 is de vooruitbetaalde garantiesubsidie teruggestort vanwege meevallende baropbrengsten. In 2023 is na actieve inspanningen om extra inkomsten te genereren, zoals via sponsoring en (landelijke) fondsen, heeft het Diemer Festijn uiteindelijk een beroep gedaan op € 12.775.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners			
Subdoelen			
1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties			
1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging			
1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen			
1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen			
1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.5 - Aantal bezoekers Sportcentrum	220.000	250.000	250.000

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties	
1.1.1 - Verhuren van sportaccommodaties en opstellen van gebruiksrooster.	In overleg met de gebruikers zijn de gebruiksroosters voor de sportaccommodaties opgesteld. Overdag is het onderwijs de gebruiker, in de na-middag de na-schoolse opvang en de welzijnstichting en vanaf 17.00 uur de georganiseerde sport. In 2023 zagen we een toename van gebruik door de niet-georganiseerde sport.
1.1.2 - Schoonmaken, onderhoud en beheer van de sportaccommodaties.	Er zijn vier sporthalbeheerders die zeven dagen per week zes locaties in Diemen schoonmaken en beheren. In het jaarlijkse zaal overleg en de sportraad komt het schoonmaken en beheer regelmatig ter sprake. Over het algemeen zijn de gebruikers tevreden over de kwaliteit en de service van de beheerders.
1.1.3 - Faciliteren van online verhuur van accommodatie.	Ook in 2023 zagen we weer een toename van de online verhuur van de sportaccommodaties. Er was een toename van ruim 20%.
Subdoel 1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging	
1.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen.	De gemeente heeft subsidies verleend ter ondersteuning van diverse initiatieven, waaronder voetbaltoernooien, G-tennis, schoolsportdagen, de Diemercross en de avondvierdaagse.
1.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven.	De gemeente ondersteunt nieuwe initiatieven niet alleen door het verstrekken van financiële bijdrages, maar stelt ook haar kennis en netwerk beschikbaar. Dit gebeurt in samenwerking met bijvoorbeeld vakleerkrachten gymnastiekonderwijs, buurtsportcoaches en de sportparkmanager.
Subdoel 1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen	
1.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen.	Niet commerciële gebruikers betalen een lager tarief. Organisatoren van sport- of beweegevenementen ontvangen een subsidie (zie ook 1.2.1).
1.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen.	De Diemense verenigingen betalen voor het gebruik van de accommodaties een lager tarief dan de overige gebruikers.
1.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden om te sporten en muziek te maken ²⁰ .	Met ondersteuning van de Stadspas konden bezoekers gebruik maken van gereduceerde tarieven voor toegang tot het Duran Zwembad. Daarnaast kunnen inwoners met behulp van het Jeugdfonds Sport en Cultuur een vergoeding ontvangen voor contributiekosten.
Subdoel 1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen	
1.4.1 - Specifieke doelgroepenbeleid formuleren als onderdeel van de Sportnota.	In de laatste sportnota zijn de volgende speerpunten opgenomen: • meer senioren fit en actief • betere gezondheid door sport en bewegen • goede voorzieningen voor sport, bewegen en een actieve levensstijl.

²⁰ De prestatie indicator voor dit subdoel is opgenomen in het programma Inkomen en armoedebeleid onder 1.1.1.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie	
1.5.1 - Optimaliseren van de bedrijfsvoering.	Ook in 2023 is het gebruik van de sportaccommodaties, met name van het zwembad, flink toegenomen. Het aantal verhuurde uren is met 17 % gestegen en ook de totale inkomsten stegen fors.
1.5.2 - Continue ontwikkelen van het activiteiten aanbod door in te spelen op trends.	Voortdurend worden de activiteiten van het sportbedrijf gemonitord en, indien nodig, aangepast. Zo is bijvoorbeeld in 2023 de frequentie van het aantal aqua disco's verminderd (vanwege minder belangstelling), maar het aanbod van lezwemmen voor volwassenen vergroot vanwege de toenemende vraag.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.1.1 - Aantal uren verhuur	17.000	15.000	20.150
1.3.1 - % niet sporters (verplicht)	45%	45%	45%
1.5.1 - % actieve deelname verenigingsleven afgelopen 12 maanden ²¹	50%-	50%	50%

²¹ Deze indicator is komen te vervallen als "verplichte indicator".

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod
Subdoelen
2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties
2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur
2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen
2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties	
2.1.1 - Onder voorwaarden beschikbaar stellen van accommodaties aan derden ten behoeve van verhuur en exploitatie.	Verscheidene organisaties, zoals Stichting De Omval en ASV De Schakel, hebben de mogelijkheid om zelf verhuuractiviteiten te verrichten.
2.1.2 - Beschikbaar stellen van middelen om exploitatie mede mogelijk te maken.	Reguliere subsidies zijn beschikbaar gesteld voor culturele instellingen in Diemen.
Subdoel 2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur	
2.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen.	Reguliere subsidies zijn beschikbaar gesteld voor culturele initiatieven, zoals de Kunstprijs Diemen.
2.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven.	Partijen worden gestimuleerd om initiatieven te ontwikkelen. Waardevolle informatie wordt actief vanuit gemeente gedeeld binnen het netwerk.
Subdoel 2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen	
2.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen.	In 2023 zijn diverse subsidieaanvragen toegekend die boven de geïndexeerde begroting lagen om financiële belemmeringen te voorkomen.
2.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen/instellingen	De Omval hanteert gereduceerde huurtarieven voor Diemense verenigingen/instellingen.
2.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden bij muzikale vorming.	Met behulp van het Jeugdfonds Sport en Cultuur ontvangen de jongeren vergoeding ontvangen voor contributiekosten, zoals bij de muziekschool.
Subdoel 2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen	
2.4.1 - Kinderen en jongeren kennis laten maken met het cultuuraanbod in Diemen.	De gemeente biedt de scholen de mogelijkheid om gebruik te maken van het programma Met de Klas naar de Omval te gaan. Ook kunnen scholen gebruik maken van een aanbod vanuit de Muziekschool.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.1.1 - Aantal betalende bezoekers van De Omval inclusief film.	11.578	8.000	19.575

3. Alle jeugdigen in Diemen kunnen zich optimaal ontwikkelen

Wat wilden we bereiken?

Subdoelen

3.1 De persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd	
3.1.1 - Samen met de jongeren onderzoeken waar hun competenties en behoeften liggen.	Met de kinderraad, jongerenraad en via het kinder- en jongerenwerk van Welzijn Diemen wordt besproken wat jeugdigen leuk vinden en goed kunnen. Onder begeleiding van de gemeente of Welzijn Diemen komen hier nieuwe activiteiten of projecten uit voort, zoals het muziekproject in 2023.
3.1.2 - Binnen het jongerenwerk outreachend werken gericht op het leggen van contacten, het winnen van vertrouwen en het ondersteunen van jongeren.	Het jongerenwerk werkt voor, door en met jongeren. In 2023 zijn meerdere jongeren gecoacht door de jongerenwerkers. De coaching is laagdrempelig en is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid en eigen kracht van jongeren. De jongerenwerkers zijn actief in de wijk en zoeken de jongeren op op de plekken waar zij zich bevinden. Ook zijn er verschillende projecten gestart voor en door jongeren, zoals een fotoproject, kookworkshop en bezoek aan Tropenmuseum.
3.1.3 - Organiseren van activiteiten die zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de jeugdigen versterken.	In het (online) jongerenwerk staat jongerenparticipatie centraal. Jongeren hebben een actieve inbreng en helpen mee met het organiseren van activiteiten. Daarmee wordt de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van jeugdigen versterkt.
3.1.4 - Organiseren van activiteiten met een sociale functie "door jongeren".	De buurtsportcoaches en (online) jongerenwerkers benutten zoveel mogelijk het organiserende vermogen en de capaciteiten van de doelgroep zelf bij het organiseren van diverse activiteiten.

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing

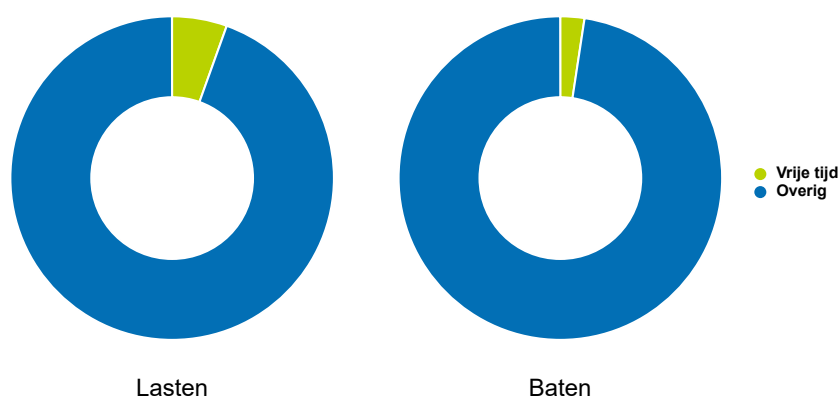
Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen
4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen	
4.1.1 - Doorontwikkeling citymarketingnetwerk binnen Diemen.	In 2023 is het netwerk verder uitgebreid. Er zijn nieuwe contacten tot stand gekomen waaruit samenwerkingen bij activiteiten zijn ontstaan of met financiële ondersteuning zijn gerealiseerd. Gekeken is naar mogelijke versterking van elkaar
4.1.2 - Stimuleren van het organiseren van bij de positionering passende evenementen.	Afgelopen jaar is in samenwerking de Rotary Club Diemen een Santa Run georganiseerd om ontmoeting en verbinding tussen bewoners te bevorderen, een klassieke concert reeks met de Sint Petrusbandenkerk mogelijk gemaakt en Wereldmuziek-voorstellingen in de Omval financieel ondersteund. De opening van het Therese Schwartzepark in Holland Park was tevens een eerste aanzet om de bewoners in Holland Park en de Campus met elkaar te verbinden en kennis te laten maken met wat Diemen te bieden heeft
4.1.3 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering.	Er is verder aan productontwikkeling gewerkt om het merk Daarom Diemen meer bekendheid te geven waaronder uitbreiding van Diemo merchandise zoals een tweede Diemo peuterboekje voor kinderen en het jaarlijkse Daarom Diemen magazine waarin Diemen zo breed mogelijk onder de aandacht wordt gebracht.
4.1.4 - Opstarten van overleg met evenementenorganisatoren en horeca-ondernemers.	Bij alle evenementen waarbij Daarom Diemen betrokken is, wordt een koppeling gemaakt met horeca-ondernemers. In overleg wordt bepaald of het evenement en de ondernemer elkaar kunnen versterken
Subdoel 4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen	
4.2.1 - Aandacht voor werving nieuwe bedrijven en bewoners.	Wegens de lage leegstandscijfers op zowel de bedrijventerreinen als kantorenlocatie is een gepaste hoeveelheid geld en energie gestoken in deze activiteit. Via facebook, Instagram en website proberen we wel bewoners van buiten de gemeente te betrekken en interesseren voor hetgeen Diemen te bieden heeft
4.2.2 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering.	De inhoud van de welkomstenvelop voor nieuwe bewoners waaronder de nieuwe bewoners in Holland Park nodigt uit tot bijvoorbeeld een bezoek aan het zwembad en theater.

Wat heeft het gekost?

Vrije tijd	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-4.555	-5.209	-5.426	-5.869	-444
Structurele baten	1.970	1.742	1.892	1.962	70
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	130	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.456	-3.467	-3.534	-3.907	-374
Incidentele lasten	-629	-	-605	-726	-121
Incidentele baten	518	-	903	1.033	130
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-65	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-177	-	298	307	9
Saldo van de baten en lasten	-2.633	-3.467	-3.236	-3.600	-364

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Er zijn geen voorstellen om budgetten over te hevelen naar 2024.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
740260 verv parketvloer benedenzaal gymzaal Schoolstraat	60	69	-9	A
740261 Vloer isoleren benedenzaal gymzaal Schoolstraat	15	15	-	A
750244 verv noodverlichting in LED sportcentrum Duran	40	-	40	D
750249 verv pompen Duran	27	-	27	D
750252 Openbare ruimte (sporthal)	946	945	1	A
750253 Elektr install en LED. onderk. terreinmeester	17	6	11	A
750255 Vervangen regeling zwembad Duran	75	-	75	D
750258 Onderhoudsmaterieel Sportvelden	40	-	40	D
760115 verv lichtstraten en dakbedek grijze blok de Omval	110	101	9	A
760116 Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval	25	20	5	A
760122 verv en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht	125	117	8	A
760203 Klimaatbeheersing Brede Hoed	135	129	6	I
760204 Herinrichting Brede HOED	90	71	19	I

Toelichting investeringen:

- 740260/740261 - Deze investeringen zijn gecombineerd uitgevoerd in 2023.
- 750244/750249/750255 - Deze investeringen dienen doorgeschoven te worden. Door het uitstellen van de scoop 'realiseren nieuw zwembad' zijn deze budgetten noodzakelijk om gebreken of vervanging op te vangen. Grote investeringen worden in de basis niet gerealiseerd. Alleen vervanging indien noodzakelijk.
- 750258 - Deze investering dient doorgeschoven te worden. Het onderhoudsmaterieel moet nog worden aangeschaft.
- 7750253 - Dit werk is gerealiseerd in 2023.
- 7760115/760116 - Deze werkzaamheden zijn met de nieuwbouw bibliotheek gerealiseerd en bekostigd vanuit deze investeringen.
- 760122 - Dit werk is gerealiseerd en opgeleverd in 2023.
- 760203/760204 - Het overgebleven budget wordt gebruikt om het klimaat te optimaliseren en nog iets duurzamer te maken. Verwacht wordt dat dit in 2024 wordt gerealiseerd.

Onderwijs

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse en M. Everhardt

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2023 is de nieuwe beleidsperiode voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) gestart. Reserves uit de voorgaande periode zijn gedeeltelijk meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode. Het gaat om de helft van het ontvangen budget in 2022. Vanuit het regeerakkoord ligt de focus de komende jaren op de deelname van kinderen aan voor- en vroegschoolse educatie. Om onze doelgroep beter in beeld te hebben en indien nodig bij te sturen in bereik en toeleiding is in 2023 gestart met het gebruik van de Peutermonitor. Ook is de inzet van de Oudercontactfunctionaris (OCF) á € 35.000 voortgezet. De dekking hiervoor verloopt via de OAB-middelen.

Indexatie tarieven leerlingenvervoer 2023

De NEA-index is door onderzoeksbureau Panteia voor leerlingenvervoer voor 2023 vastgesteld op 13.7%. Een hoge NEA-index lag in de lijn der verwachting door een stijging van de brandstofprijzen, de inflatie en de krappe en personeelstekort in de vervoersbranche.

Consulent Wet Educatie en Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) om taallessen aan te bieden aan haar laaggeletterde inwoners. Hier krijgt Diemen geoormerkte middelen vanuit de Rijksoverheid voor. In de voorgaande jaren is gebleken dat er een sterk groeiende behoefte is aan deze taallessen. De verwachting voor 2023 was dan ook dat deze lijn door zou zetten. Dit is inderdaad het geval: het aantal aanmeldingen is gestegen van 131 (2022) naar 169 (2023). Voor onder andere het verwerken van de aanmeldingen is in 2021 een consulent WEB/beleidsondersteuner laaggeletterdheid aangesteld. Vanaf 2023 is deze structureel opgenomen in de formatie voor 0,89 fte (€ 70.000). Daarnaast is er in een ambitie uitgesproken om het project 'Taal op School' (taallessen voor niet-Nederlands sprekende ouders van naar de basisschool gaande kinderen) te starten. Na een succesvolle pilot is dit traject in 2023 gecontinueerd. Naast de formele taallessen bieden we in Diemen ook informele sessies met taalmaatjes aan via het Leef- en Leerpunt. Ook deze sessies zijn in 2023 gecontinueerd.

Leerplicht / Leerrecht

Sinds 2022 is de formatie van leerplicht uitgebreid met 0,67 fte. Bij de behandeling van de jaarverslagen vanaf 2020 gaf de gemeenteraad aan het belangrijk te vinden dat Leerplicht op sterkte is om taken uit te kunnen voeren, zeker met de veranderende rol. Dat betekent niet alleen handhaven, maar ook schakelen met hulpverlening. Sinds 2022 is een extra medewerker Leerplicht aangetrokken en de structurele formatie-uitbreiding is sinds 2023 gerealiseerd. Team Leerplicht heeft in 2023 ook gewerkt aan naamsverandering, van leerplichtambtenaar naar leerrechtconsulent. Dat is niet alleen een cosmetische ingreep, het doet recht aan het werk en de rol van 'de leerplichtambtenaar', omdat het werk is veranderd. Waar de nadruk vroeger lag op handhaven, ligt de nadruk nu veel meer op het zoeken naar een oplossing voor de achterliggende problematiek.

Gelijke kansen in het onderwijs

We gaan samen met de scholen de segregatie in het onderwijs tegen, die vaak al op jonge leeftijd ontstaat. In 2023 is de gemeente Diemen aangesloten bij de Gelijke Kansen Alliantie (GKA), met Stichting Florente Basisscholen als penvoerder. De belangrijkste thema's in onze GKA-agenda zijn 'ouderbetrokkenheid' en 'taalbevordering'. Naast aansluiting bij de GKA is het thema kansengelijkheid een terugkerend onderwerp in de vergaderingen over de Lokale Educatieve Agenda (LEA), zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau.

Onderwijshuisvesting

Leerlingprognoses

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen naar school gaan in een gezonde, veilige en inspirerende omgeving. Bij nieuwbouw of renovatie blijven wij hierin investeren. Diemense leerlingen moeten zoveel mogelijk de kans krijgen naar een Diemense basisschool te gaan. We willen daarom de vinger aan de pols houden voor de ruimtebehoefte in het onderwijs. De ontwikkelingen in leerlingaantallen volgen we door periodiek leerlingenprognoses op te stellen om tijdig beslissingen te kunnen nemen.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

In 2023 is de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Diemen 2023' vastgesteld door de gemeenteraad. De voorgaande verordening was op een aantal punten verouderd en diende te worden geactualiseerd. In de aangepaste verordening is een aantal wetswijzigingen verwerkt en zijn nieuwe uitgangspunten vastgelegd voor hoe de gemeente Diemen omgaat met eventuele aanvragen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting.

Middelbare school

Zie hiervoor het programma Gebiedsontwikkeling, onderdeel Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran & Middelbare school.

Nationaal Programma Onderwijs

In 2023 is samen met de netwerkpartners besloten hoe de gemeentelijke middelen voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in te zetten. Tijdens een aantal sessies is met elkaar bepaald waar in Diemen de meeste behoefte aan is. Besloten is om de inzet van de gemeentelijke NPO-middelen voornamelijk in de voor- en vroegschoolse periode in te zetten. Er zijn verschillende projectplannen ingediend, aan de hand hiervan is een bestedingsplan opgesteld. De eerste activiteiten hebben ook plaatsgevonden in 2023 en zullen worden voortgezet tot afronding van de NPO-periode (zomer 2025). Voorbeelden zijn bijeenkomsten voor ouders om te leren van elkaar en pedagogisch medewerkers (betere ontwikkeling van het kind, ook thuis), trainen van leraren om beter om te gaan met de executieve functies van kinderen, een sociale kaart met aanbod ondersteuning in de gemeente en meer.

Ontwikkelingen leerlingenvervoer

In 2023 was het leerlingenvervoer landelijk een veelbesproken onderwerp. Het leerlingenvervoer staat onder druk. Dat komt door het landelijk chauffeurstekort in de vervoerssector en doordat in het taxibusvervoer niet altijd alles goed verloopt.

In Diemen is in 2023 veel inzet gepleegd om de problemen in het leerlingenvervoer aan te pakken. In de tweede helft van 2022 kwam namelijk een derde van de leerlingen regelmatig te laat aan op school door een tekort aan chauffeurs in het taxibusvervoer in Diemen. Eind 2022 heeft het college extra middelen beschikbaar gesteld om ervoor te zorgen dat kinderen weer op tijd op school aankwamen. Vanaf februari kwamen kinderen weer op tijd aan op school en waren de acute problemen opgelost. In april heeft het college besloten met welke structurele maatregelen Diemen ervoor gaat zorgen dat het taxibusvervoer de komende jaren toegankelijk blijft voor de meest kwetsbare kinderen. De verwachting is namelijk dat het aantal plekken voor het taxibusvervoer beperkt blijft en dat het leerlingenvervoer onder druk blijft staan.

Verder is gestart met het actualiseren van de verordening uit 2019 voor leerlingenvervoer. In de verordening worden ook de randvoorwaarden verwerkt om uitvoering te kunnen geven aan de opdracht van het college: toegankelijke houden van het taxibusvervoer voor de meest kwetsbare kinderen. Het streven is dat de nieuwe verordening geldt vanaf 1 juni 2024.

Brede School het Atelier in Holland Park

In september 2023 is OBS het Atelier geopend. Een brede school. Dat betekent dat er naast het bieden van ruimte voor de basisschool, ook ruimte is gecreëerd voor een kinderdagverblijf, een peutergroep en voorschoolse en buitenschoolse opvang. De locatie is geopend en het biedt mogelijkheden om steeds meer als belangrijke ontmoetingsplek te fungeren voor bewoners in de wijk met een verbinding naar het Thérèse Schwartzepark. Hiermee is de start gemaakt om vanuit de bevolkingsgroei in Diemen, de kinderen een veilige omgeving te bieden, waar ze hun talenten kunnen ontdekken en hun schoolloopbaan kunnen volgen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Voldoende kans op brede ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse-, onderwijs- en naschoolse voorzieningen	
1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut	
1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen	
1.4 - Zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse, onderwijs- en naschoolse voorzieningen	
1.1.1 - Geschikt maken van onderwijsgebouwen voor gecombineerd aanbod van onderwijs, opvangvoorzieningen en naschoolse activiteiten (in combinatie met sport, cultuur en wijkactiviteiten).	In 2023 is de nieuwe brede school in Holland Park opgeleverd. In deze school is naast onderwijs, ruimte voor dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang (VVE). Ook zijn aan de school twee ruimtes voor maatschappelijke voorzieningen gerealiseerd.
1.1.2 - Ondersteuning bij het ontwikkelen van (zorg)netwerken en samenwerking tussen de verschillende partners binnen de gemeente.	In 2023 hebben verschillende netwerksessies plaatsgevonden. Het gaat onder andere om de ambtelijke en bestuurlijke Lokale Educatieve Agenda (LEA) waar partners in verschillende samenstellingen bij elkaar komen. Tijdens de LEA's is in 2023 onder andere aandacht geweest voor ouderbetrokkenheid, taalbevordering (Leesoffensief), de Gelijke Kansen Alliantie en zorgkinderen in de VVE en op school.
1.1.3 - Financieren van aanvullende (onderwijs)voorzieningen (zwemonderwijs, bewegingsonderwijs, buurtsportcoaches).	In 2023 zijn deze onderwijsvoorzieningen gesubsidieerd. Dit heeft ertoe geleid dat er onderwijsbegeleiding beschikbaar is voor kinderen en er kwalitatieve begeleiding en beweegaanbod is.
1.1.4 - Handhaving van en toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang.	In 2023 zijn de werkzaamheden voor het toezicht (GGD) en de handhaving (gemeente) op de kwaliteit en veiligheid kinderopvang uitgevoerd. Er zijn ook in 2023 door de Inspectie van het Onderwijs geen risico's geconstateerd in de taakuitvoering op het gebied van de gemeentelijke taken voor toezicht en handhaving.
Subdoel 1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut	
1.2.1 - Verbinden van onderwijs en opvang met het project buurtsportcoaches en met de SWD.	De buurtsportcoaches waren in 2023 op de basisscholen actief en hebben contacten met de opvang
Subdoel 1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen	
1.3.1 - Verder versterken van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en de doorlopende lijn.	Ook in 2023 is ingezet op borging en verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie middels inzet van de oudercontactfunctionaris en de (LEA) overlegstructuren. Ook is de extra inzet voor warme overdracht van voorschoolse voorziening naar onderwijs van kinderen met een VVE-indicatie of zorgvraag met de OK-coach 0-5 jaar gecontinueerd.
1.3.2 - Faciliteren overlegstructuren, afspraken maken met betrokken partners, ondersteunen van betrokken partners.	In 2023 heeft de gemeente terugkerend overleg georganiseerd tussen de verschillende partners, ondermeer door de ambtelijke en bestuurlijke Lokale Educatieve Agenda (LEA). Tijdens deze overlegstructuren worden signalen en knelpunten besproken, ook worden afspraken gemaakt tussen partners en gemeente. Daarnaast is er een zorg- en signalenoverleg en jeugdoverleg waar met partners afspraken worden gemaakt over zorgen over jeugdigen.
1.3.3 - Subsidieren voorschoolse VVE-instellingen.	In 2023 hebben onze VVE-aanbieders subsidie ontvangen voor 7 peuteropvanggroepen met VVE. In het vierde kwartaal van 2023 is een 8e VVE-groep gestart in de nieuwe brede school in Holland Park.
1.3.4 - Toeleiden doelgroepkinderen naar VVE-instelling.	Sinds 2019 heeft de oudercontactfunctionaris meer uren voor de toeleiding van doelgroepeuters naar de VVE-locaties. In 2023 zijn de huisbezoeken van de oudercontactfunctionaris voortgezet. Daarbij heeft de gemeente periodiek overleg gehad met de GGD over de indicering en toeleiding van doelgroepeuters.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.4 - De zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd	
1.4.1 - Signaleren van zorgkinderen en doelgroepkinderen.	Ook in 2023 heeft het consultatiebureau samen met de oudercontactfunctionaris doelgroepkinderen zoveel mogelijk toegeleid naar VVE en/ of andere preventieve voorzieningen. Daarnaast hebben de ouder- en kindcoaches een actieve signalerende rol op de basisschool. De ouder- en kindcoach 0-5 jaar signaleert zorgkinderen op de peuteropvang en kinderdagverblijven.
1.4.2 - Toezicht houden op naleving van de leerplicht en kwalificatieplicht.	De uitvoering van de Leerplichtwet en de kwalificatieplicht in de gemeente Diemen valt onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Samenleving, Team Beleid. De uitvoering van de Leerplichtwet en de kwalificatieplicht wordt in Diemen verricht door drie leerrechtconsulenten en een Doorstroomcoördinator.
1.4.3 - Verzorgen van leerlingenvervoer.	De aanvragen voor leerlingenvervoer worden behandeld door het team Wmo van de gemeente.

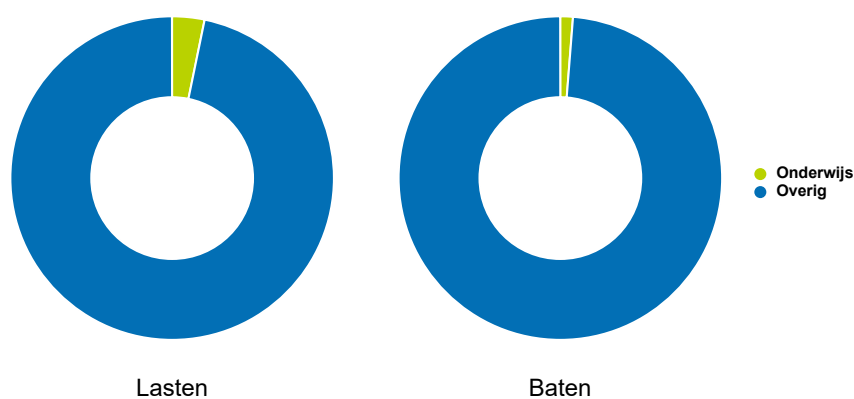
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.4.1 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	0	0	6,5
1.4.2 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	31 ²²	100	92
1.4.3 - % vroegtijdige schoolverlaters t.o.v. deelnemers aan VOenMBO (verplicht)	2,3	1,5%	2%

²² De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021-2022'

Wat heeft het gekost?

Onderwijs	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-3.012	-4.133	-3.651	-3.151	501
Structurele baten	1.152	1.343	1.354	815	-539
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	25	-	-	-	-
Saldo Structureel	-1.835	-2.790	-2.297	-2.336	-39
Incidentele lasten	-42	-	-1.010	-731	279
Incidentele baten	-	-	799	747	-52
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	12	-	-12
Saldo Incidenteel	-42	-	-199	16	215
Saldo van de baten en lasten	-1.877	-2.790	-2.496	-2.320	176

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Taal voor ontheemden uit Oekraïne

In 2023 is gestart met het inventariseren van de groep Oekraïense ontheemden die taallessen nodig heeft en op welk taalniveau deze lessen gegeven kunnen worden. De taallessen lopen door tot in 2024. Daarom wordt voorgesteld het budget over te hevelen naar 2024.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
740200 1e inrichting van Brede School Holland Park	425	81	344	I
740202 Bredeschool Holland Park	14.595	13.991	604	I
740205 Nieuwbouw Middelbare School	42	-	42	D
740262 Gymzaal Holland Park	995	995	-	A
740306 Inrichting (tijdelijke huisvest. kersenboom)	83	70	13	I

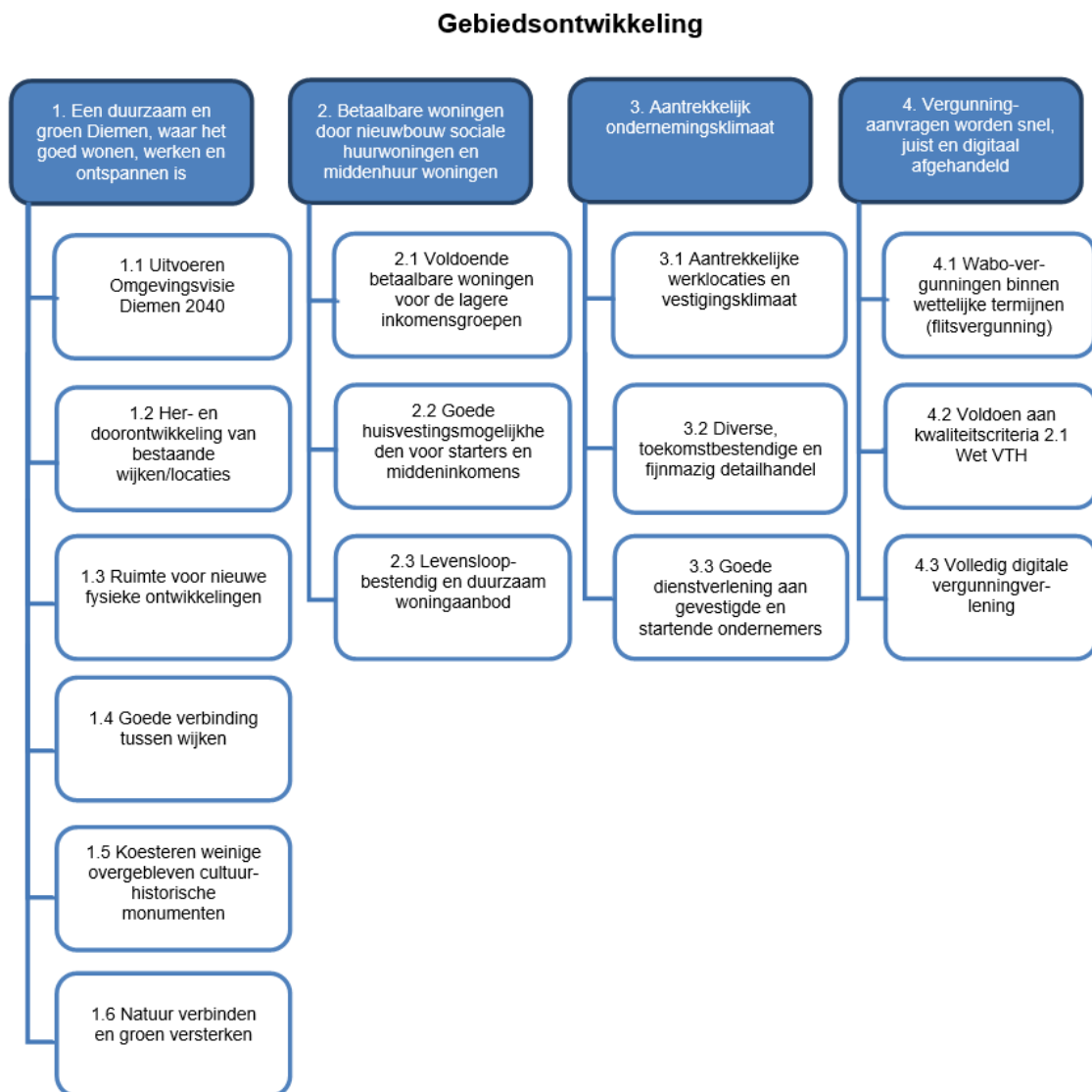
Toelichting investeringen:

- 740200 - Moet beschikbaar blijven tot de school het aanvraagt.
- 740202 - het budget is nog niet volledig besteed, maar nog wel voor de doeleinden gereserveerd blijven.
- 740205 - Plannen nieuwbouw middelbare school worden nog verkend en meer integraal bekeken gebiedsontwikkeling Diemen Zuid
- 740262 - Met oplevering brede school is ook de gymzaal gereed en beschikbaar. Daarmee afgerond
- 740306 - Moet beschikbaar blijven totdat de school het aanvraagt.

Gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder: H. Prins en M. Everhardt

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

We zijn als gemeente deelnemer aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De OD NZKG voert veel taken uit op het gebied van Bouw, Bodem en Milieu. Door nieuwe wetgeving, waaronder de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouw, heeft een wijziging plaatsgevonden in het takenpakket vanaf 2024. De Omgevingsdienst voert meer taken uit op het gebied van Milieu, Bodem en Energiebesparing bij bedrijven en minder taken op het gebied van Bouw. Dit is opgenomen in de nieuwe Uitvoeringsovereenkomst die in 2023 is voorbereid voor het jaar 2024. De geraamde bijdrage is in deze uitvoeringsovereenkomst gestegen van € 315.000 in 2023 naar € 422.000 voor 2024.

Opstellen Omgevingsplan

In 2023 is een start gemaakt met de voorbereiding op het Omgevingsplan. Het college heeft een Plan van Aanpak voor de transformatie van het omgevingsplan vastgesteld. Hiermee hebben we een basis om in 2024 aan de slag te gaan met de eerste wijziging van het omgevingsplan Diemen. We hebben hiervoor € 25.000 uitgegeven.

Opstellen actieplan geluid Diemen 2024-2028

Vanwege de Europese Richtlijn omgevingslawaai zijn we verplicht elke vijf jaar geluidniveaukaarten en een actieplan geluid op te stellen. Ook onder de Omgevingswet is het actieplan geluid verplicht. In 2022 hebben we de geluidbelastingkaarten al geactualiseerd. Deze dienen mede als basis voor het nieuw actieplan geluid Diemen 2024-2028. In 2023 is een startnotitie opgesteld en is opdracht verleend aan een bureau voor het opstellen van het nieuwe actieplan geluid. Als eerste stap heeft het bureau een interviewronde gehouden met inwoners op een aantal centrale locaties in Diemen.

Opstellen uitvoeringsagenda Omgevingsvisie Diemen 2040

Vanwege de beschikbare capaciteit en andere prioriteiten hebben we in 2023 geen vervolg kunnen geven aan het opstellen van een uitvoeringsagenda van de Omgevingsvisie. Wel wordt via een groot aantal projecten, plannen en onderzoeken uitvoering gegeven aan de omgevingsvisie en worden initiatieven hieraan getoetst.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging

Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk geld over naar de gemeenten voor de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt en nog maken in de aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de noodzakelijke voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

In 2022 hebben we van het Rijk voor de Omgevingswet € 240.000 ontvangen en voor de Wkb € 40.000 ter compensatie van de invoeringskosten. In 2022 hebben we dit budget niet uitgegeven en overgeheveld naar 2023. Dit om extra implementatiekosten en dubbele kosten voor software, als gevolg van het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, te kunnen bekostigen. In 2023 hebben we een groot deel van dit budget uitgegeven. Zo is er verder gewerkt aan de harmonisatie van de werkprocessen, het inregelen van het vergunningen- en handhavingssysteem, het aanpassen van diverse beleidsstukken en het inregelen van de lokale regelgeving in het Omgevingsloket, zodat burgers en bedrijven aanvragen kunnen indienen. Het restant willen we overhevelen naar 2024.

Juridische handhaving opkoopbescherming

Door het grote woningtekort staat de beschikbaarheid en betaalbaarheid van wonen in Diemen onder grote druk. De schaarste wordt mede veroorzaakt doordat grote en kleine beleggers bestaande koopwoningen verwerven en deze niet zelf bewonen maar voor de verhuur aanbieden tegen veelal hoge huurprijzen. Met de instelling in 2022 van een opkoopbescherming, gekoppeld aan een vergunningenplicht, hebben we nu de mogelijkheid hiertegen op te treden. Die vergunningenplicht vraagt ambtelijke capaciteit, waarbij we uitgaan van circa 40 vergunningen per jaar. Daarnaast is er behoefte om ondersteunende juridische capaciteit en ook handhavingscapaciteit. Want dankzij de actieve aanpak van ondermijning nemen de meldingsbereidheid en het aantal handhavingsverzoeken toe. In totaal hebben we voor deze uitbreiding een structureel bedrag van € 80.000 ontvangen. In verband met de slechte arbeidsmarkt is het niet gelukt om de juridische capaciteit en de handhavingscapaciteit volledig in te vullen.

Inspecteur bouwen en wonen

We hebben gelet op de toekomstige gebiedsontwikkelingen een structurele behoefte aan een vaste inspecteur bouwen en wonen. Hiervoor heeft de raad een budget van € 80.000 toegekend. In verband met de slechte arbeidsmarkt is het niet gelukt om hier invulling aan te geven. De functie is ingevuld met tijdelijke inhuur. We zoeken verder naar vaste invulling.

Programma Samenlevingsopbouw Holland Park

Door de ontwikkelaanpak van het eerste deel van Holland Park, de dichtheid van de wijk en het enorm hoge bouwtempo is de sociale component in de nieuwe wijk achtergebleven. Met name wat betreft leefbaarheid en betrokkenheid. Aanvankelijk is gekozen voor een programmatische aanpak van de Samenlevingsopbouw Holland Park. Er is eerder een programmaopdracht opgesteld met als uitgangspunt dat een programmagroep en programmamanager hiermee aan de slag konden gaan. Zover is het niet gekomen. Dat heeft een aantal redenen. Ten eerste is, op basis van de eerste ervaringen binnen de organisatie met programmatisch werken, geconstateerd dat deze complexe organisatievorm zich vooral leent voor omvangrijke, complexe opgaves. En dat we, uit oogpunt van efficiency, hiermee terughoudend moeten omgaan. Daarom is nadrukkelijker stilgestaan bij de beoogde aanpak voor deze Samenlevingsopbouw. Ten tweede is dit binnen de organisatie belegd binnen het sociaal domein, waar wij afgelopen jaar nog sterker zijn geconfronteerd met een disbalans tussen ambities en beschikbare ambtelijke capaciteit, wat niet voorzienbaar was. Dus is in eerste instantie gekozen voor een praktische aanpak door het organiseren van het evenement Holland Park Live op 16 september 2023. Hierbij zijn diverse activiteiten gekoppeld aan de onthulling van het naambord van het Thérèse Schwartzepark. Het was een geslaagd evenement en gaf tevens inspiratie voor de beoogde aanpak van de Samenlevingsopbouw, waaraan we in 2024 daadwerkelijk invulling zullen geven.

Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening

In 2023 heeft conform begroting 2023 extra inhuur plaatsgevonden om een goede inzet op het gebied van ruimtelijke ordening te plegen. Het gaat dan onder andere om het opstellen bestemmingsplannen, de omzetting naar omgevingsplannen en het opstellen van het plan van aanpak om te komen tot het Omgevingsplan.

Toekomstvisie Verrijn Stuart

In 2023 is gestart met de werkzaamheden aan de Toekomstvisie Verrijn Stuart. De startfase is nagenoeg afgerond en ook zijn de meeste participatiesessies gehouden met de interne belanghebbende. De werkzaamheden gaan verder in 2024.

Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran & Middelbare school

De gemeente Diemen heeft twee grote ambities voor het maatschappelijke voorzieningenniveau. Zowel in de Omgevingsvisie Diemen 2040 (vastgesteld in januari 2022) als in het Coalitieakkoord (mei 2022) wordt gesproken over het realiseren van een middelbare school en het behouden / vernieuwen van een zwembadvoorziening.

In de motie 'Een plan voor het Duran' d.d. 9-11-2023 is het college gevraagd de ambities van voortgezet onderwijs en zwembad in gezamenlijkheid te onderzoeken. Het college heeft op 19 december 2023 de directie de opdracht gegeven om beide grote ambities uit te werken. De ambities hebben onderlinge samenhang. Deze zit in beschikbare financiën, tijd, ambtelijke capaciteit, de staat van huidig vastgoed(zwembad) en (mogelijk) in de ruimtelijke inpassing. Dit vraagt om een integrale afweging. Er is daarom één organisatiestructuur met één stuurgroep opgericht die het proces en de samenhang van beide ambities bewaakt.

Wet Goed Verhuurderschap

Sinds 1 juli 2023 is de Wet Goed Verhuurderschap van kracht. Het doel van de wet is betere bescherming voor huurders door de introductie van een norm voor goed verhuurderschap, bestaande uit zeven algemene regels waar alle verhuurders aan moeten voldoen. De wet schrijft voor dat gemeenten per 1 januari 2024 een meldpunt moeten hebben waar huurders op een laagdrempelige manier melding kunnen doen van ongewenst gedrag van verhuurders. De wet geeft de bevoegdheid aan gemeentes om vervolgens handhavend op te treden naar aanleiding van deze meldingen. Dit meldpunt is per 1 januari 2024 operationeel via de website van de Gemeente Diemen. In 2023 heeft het Rijk een incidentele decentralisatie-uitkering van € 13.000 toegekend aan gemeenten voor de invoeringskosten die gemoeid zijn met de nieuwe taak van de gemeente rondom deze wet. De inrichting van het meldpunt zelf is in 2023 gerealiseerd binnen het bestaand budget, gebruikmakend van bestaande systemen en communicatiekanalen.

Daarnaast wordt er met ingang van 1 januari 2024 via het gemeentefonds een structurele bijdrage van € 20.000 toegekend, met name bedoeld voor handhavingsactiviteiten. Dit gebeurt conform artikel 2 van de Financiële verhoudingswet. Deze middelen zijn in de begroting 2024 voor dit doel opgenomen. Het behandelen en handhaven van de meldingen zal mogelijk om extra capaciteit vragen in 2024. Dit is echter afhankelijk van hoeveel meldingen er worden gedaan. Het is nu nog niet goed in te schatten hoeveel meldingen we verwachten in 2024.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Een duurzaam en groen Diemen, waar het goed wonen, werken en ontspannen is

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan, met het accent op doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties, het verbinden van natuur en versterken van groen.
1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties
1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen
1.4 - Goede verbindingen tussen wijken
1.5 - We koesteren onze weinige overgebleven cultuurhistorische monumenten
1.6 - Natuur verbinden en groen versterken

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan, met het accent op doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties, het verbinden van natuur en versterken van groen.	
1.1.1 - Het ontwikkelen van voorzieningen, woningen e.d. vindt hoofdzakelijk plaats binnen de bestaande bebouwde omgeving. De huidige groengebieden, buiten de bebouwde kom, houden een groenbestemming. Plannen voor het buitengebied worden getoetst aan het uitgangspunt dat het moet bijdragen aan een duurzame en bestendige verbetering van de recreatieve en/of landschappelijke waarde van het gebied.	De Omgevingsvisie Diemen 2040 is in januari 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Door middel van diverse plannen, projecten en onderzoeken wordt invulling gegeven aan de omgevingsvisie. De omgevingsvisie hebben we daarnaast gebruikt als toetsingskader bij de beoordeling van initiatieven.
Subdoel 1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties	
1.2.1 - Afronden van de woningbouw in Plantage de Sniep door starten met de realisatie van nieuwbouw bij de Rietschuur.	De Rietschuur en omliggende grond zijn aangeboden aan woningcorporaties. Zij willen hier wel bouwen, maar vinden de Rietschuur te lastig. De Rietschuur en de nieuwbouw van sociale en middeldure huur wordt nu losgekoppeld. Zie meer informatie over de Rietschuur bij paragraaf 1.5.1.
1.2.2 - Realisatie van woningbouwlocatie Holland Park West, inclusief inrichting van de openbare buitenruimte, onderzoeken beperkte uitbreiding/opwaardering Campus en faciliteren van woningbouw in Holland Park Zuid.	Holland Park West is in uitvoering, waar veel aandacht is uitgegaan naar het voorkomen van verdere stagnatie in de realisatie van (betaalbare) woningen. In 2023 zijn (aangepaste) omgevingsvergunningen aangevraagd voor 2 bouwfases. De brede school en ruim 100 woningen zijn opgeleverd in 2023. Voor de uitbreiding van de Campus is gewerkt aan de ruimtelijke en programmatische kaders om het marktinitiatief (toevoegen circa 300 woningen) mogelijk te maken en is de participatie gestart. Voor één van de vier percelen in Holland Park Zuid is een raamovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar, waarna eind 2023 is gestart met het project 'Steigerblok' dat voorziet in 442 woningen.
1.2.3 - Realisatie van woningbouw op het perceel Arent Krijtsstraat 1	Dit woningbouwproject is in uitvoering.
1.2.4 - Uitwerken en planologisch regelen van het woningbouwplan aan de zuidzijde van de woonwijk Buitenlust	Het bestemmingsplan is in 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Er loopt een beroepsprocedure bij de Raad van State.
1.2.5 - Uitwerken en planologisch faciliteren van woningbouwontwikkeling Hof van Saan op de vrijkomende locatie Weesperstraat te Diemen Zuid, door vertrek van bedrijf Saan.	Het bestemmingsplan is in 2023 vastgesteld door de gemeenteraad en inmiddels onherroepelijk. De woningen zijn in de verkoop gezet en er wordt naar verwachting medio dit jaar gestart met de bouw.
Subdoel 1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen	
1.3.1 - Ruimte reserveren voor een middelbare school nabij het Sportcentrum FB Duran.	Het college heeft opdracht gegeven om het uitwerken van de ambitie voor de middelbare school en het zwembad in gezamenlijkheid te onderzoeken. Zie ook paragraaf Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran & Middelbare school bij het hoofdstuk Gebiedsontwikkeling - Belangrijke ontwikkelingen.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
1.3.2 - Zoeklocaties voor sociale woningbouw (o.a. Griend, Harmonielaan) beoordelen op haalbaarheid en via participatietraject met bewoners verder ontwikkelen.	Voor de Harmonielaan is een projectplan vastgesteld en een projectteam opgericht. De planvorming is gestart en het participatietraject met de buurt is hiervan een belangrijk onderdeel. De resultaten daarvan worden verwerkt in het stedenbouwkundig programma van eisen en een grondexploitatie.
Subdoel 1.4 - Goede verbindingen tussen wijken	
1.4.1 - Versterken Noord-Zuidas, o.a. aanleg spooronderdoorgang bij station Diemen.	De spooronderdoorgang is in gebruik genomen, de omgeving wordt vanaf 2024 opnieuw ingericht. In 2023 zijn we gestart met de herinrichting van de hoofdwegenstructuur in Diemen Zuid inclusief openstelling van de busbaan.
1.4.2 - Versterken verbindingen tussen Holland Park en Diemen Zuid/Diemen Centrum door het aanpassen van de verkeersstructuur in Diemen Zuid.	In 2023 zijn we gestart met de herinrichting van de hoofdwegenstructuur in Diemen Zuid inclusief openstelling van de busbaan.
Subdoel 1.5 - We koesteren onze weinige overgebleven cultuurhistorische monumenten	
1.5.1. Benutten van bestaande cultuurhistorische waarden in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De Rietschuur is aangewezen als monument. De kenmerken van het gebouw en de beschermde muurschildering worden onderdeel van de herontwikkeling. In het woningbouwplan naast de Oude Smidse aan de Ouddielerlaan is een cultuurhistorische vitrine opgenomen. De instandhouding van de pastorie aan de Hartveldseweg wordt ter hand genomen door actief mee te werken aan een passende herontwikkeling door Stadsherstel Amsterdam.	Voor de herontwikkeling van de Rietschuur is een haalbaarheidsonderzoek gestart welke functies er goed passen, zowel binnen de monumentale waarde van het pand als de bouwkundige staat die het pand heeft. De nieuwbouw naast Ouddielerlaan 19 is nog niet gestart. Het cultuurhistorisch venster is als voorwaarde opgenomen voor goedkeuring van dit plan. De renovatie van de pastorie is in volle gang.
1.5.2. Gebruiken van kunst en cultuur, mede omvattende cultuurhistorisch erfgoed, als middel om mensen in Diemen met elkaar te verbinden.	Dit jaar hebben we actief meegedaan aan de Open Monumenten Dag. Er waren in 2023 zes monumenten geopend. Daarnaast organiseerde we dit jaar meer randprogrammering, zoals een officiële opening, demonstraties, een modeshow en rondleidingen. Deze sloten deels aan op het thema, Levend Erfgoed.
1.5.3. Aanwijzen van objecten als gemeentelijk monument ten einde deze met wettelijke bescherming beter in stand te kunnen houden (bijvoorbeeld Diemerdammersluis en individuele grafmonumenten op begraafplaats Rustoord)	We hebben in 2023 geen objecten aangewezen als gemeentelijk monument.
Subdoel 1.6 - Natuur verbinden en groen versterken	
1.6.1 - Ontwikkelen van een Diemense "Hoofdgroenstructuur", mede door te investeren in de natuurwaarden, de verblijfskwaliteit en biodiversiteit. Bestaande natuur wordt optimaal verbonden. Daar waar buurtgroen aansluit op natuur wordt de ecologische verbinding versterkt.	Ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 is over 2023 het volgende te melden: Het project verbeteren ecologische verbinding langs het Amsterdam-Rijnkanaal onder drie bruggen is uitgevoerd. Dit project maakt ook onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma Diemerscheg 1.0 en het programma Groene Uitweg. Hiervoor is subsidie van de provincie Noord-Holland ontvangen. Voor de ecologische verbinding onder het spoor tussen Park Spoorzicht en de Oosterringdijk zijn voorbereidingen uitgevoerd. Het project verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef schuift door vanwege capaciteitsgebrek.
1.6.2 - Investeren in allerlei vormen van recreatie (mits dit de natuurwaarden niet aantast). Bijvoorbeeld door realisatie (indien mogelijk) van een strandje aan De Diem.	Het project Strandje aan De Diem staat opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Diemerscheg 1.0 en het programma Groene Uitweg, waardoor we hiervoor een subsidie kunnen aanvragen. Er is gewerkt aan het haalbaarheidsonderzoek, dat met name gericht is op een goede natuurlijke inpassing.
1.6.3 - Versterken van de "ecologische hubfunctie" van groene plekken in de bebouwde kom, zoals park Spoorzicht.	We zijn bezig met een nieuwe inrichting voor park Spoorzicht. Bij dit nieuwe ontwerp is de natuur leidend, recreatie volgend. Het behouden en versterken van de biodiversiteit van dit unieke stukje natuur in Diemen is een belangrijk uitgangspunt

2. Betaalbare woningen door nieuwbouw sociale huurwoningen en middenhuur woningen.

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen			
2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens			
2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.1 - Omvang voorraad sociale huurwoningen in beheer van woningcorporaties (excl. studentenwoningen)	3.410	3.410	3.410

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen	
2.1.1 - Uitvoering van de Prestatieafspraken met de woningcorporaties in de jaarschijf 2022, bewaken van het behoud van de voorraad sociale huurwoningen en het beperken van de liberalisatie van sociale huurwoningen.	In 2023 is de Raamovereenkomst Prestatieafspraken 2020-2023 met een jaar verlengd door middel van een addendum. De evaluatie van de uitvoering van de prestatieafspraken is daarmee ook met een jaar uitgesteld en volgt in 2024.
2.1.2 - Meewerken aan realisatie van het aandeel sociale huurwoningen in het woningbouwprogramma voor de ontwikkelingen in Holland Park West en Holland Park Zuid alsmede op andere te ontwikkelen locaties zoals Buitenlust, Harmonielaan, Rietschuurhof en Hof van Saan.	Ontwikkellocaties Buitenlust en Harmonielaan bestaan geheel uit sociale huurwoningen. Bij ontwikkellocatie Rietschuurhof streven we naar een mix van sociale en middeldure huur. In Holland Park West en Zuid en Hof van Saan wordt het in het bestemmingsplan vastgestelde aandeel sociale en middeldure huur gerealiseerd.
Subdoel 2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens	
2.2.1 - Het blijven promoten van het aanvragen van startersleningen.	Gemeente heeft in 2023 aan 1 aanvraag invulling gegeven.
2.2.2 - Het benutten van de wettelijke ruimte voor het met voorrang toewijzen van sociale huurwoningen aan inwoners van Diemen en andere doelgroepen.	De werkwijze in de regio voor het zoeken naar een woning is voor de regio Amstelland geautomatiseerd. Daarnaast is een loket lokale voorrang in oktober '23 geopend.
2.2.3 - Het bevorderen van de doorstroming middels het uitvoeren van de afspraken zoals genoemd in de Prestatieafspraken met woningcorporaties en het Huurders Platform Diemen, waaronder het invoeren van Van Groot naar Beter.	Er zijn in 2023 twee aanvragen gedaan en toegekend voor de regeling 'van groot naar beter'
2.2.4 - Het invoeren van een geactualiseerd woonruimteverdeelsysteem op basis van het vastgestelde regionale woonruimteverdeelsysteem, waaronder een uitgebreide voorlichtingscampagne.	In 2023 is het nieuwe woonruimteverdeelsysteem ingevoerd. De implementatie is succesvol verlopen. De effectiviteit kan niet worden beoordeeld. De eerste effecten moeten nog gemonitord. In '25 is er een monitor en in '26 een evaluatie.
2.2.5 - Voorlichting over het gebruik van woonruimte n.a.v. Huisvestingsverordening 2022 en voorlichting voor huurders (en kopers) via een in te stellen Steunpunt Wonen (ook bekend als Huurinfopunt).	De tweejarige pilot van Steunpunt Wonen is gestart per 6 september 2022 en loopt tot september 2024. Het Steunpunt Wonen Diemen is bedoeld voor vragen over het huren van een woning. Kopers worden via de website van Gemeente Diemen geïnformeerd over het gebruik van woonruimte volgens de Huisvestingsverordening. Eind 2023 is het Steunpunt Wonen geëvalueerd. Uitkomst was onder andere dat in 2024 een tariefverhoging en een ophoging van het juridisch fonds nodig is. Ook moet er worden nagedacht over de financiering van de periode september t/m december 2024 als de pilot is afgelopen.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod	
2.3.1 - Bij nieuwbouw is de norm om levensloopbestendig te bouwen.	Nieuwbouw voldoet aan het Bouwbesluit en is daarmee tot op zekere hoogte levensloopbestendig. Gemeente Diemen neemt het Woonkeur als basis in geval woningen specifiek bedoeld zijn voor en toegewezen gaan worden aan senioren. Wij sturen daar -waar mogelijk- vooral op in het sociale en middeldure segment. Daarbij is het Woonkeur geen doel op zich. Afwijkingen zijn na goedkeuring van de gemeente mogelijk. Wij noemen dat "Woonkeur, tenzij". Mede op verzoek van Team Projecten willen we "Woonkeur, tenzij" aanscherpen tot "Woonkeur". In de Woonvisie 2024-2028 zal verder gestuurd worden op levensloopbestendig bouwen als norm bij nieuwbouwprojecten.
2.3.2 - Onderzoek doen naar mogelijkheden en regelingen voor duurzaamheidsingrepen in de eigen woningen.	Via het Energieloket Diemen worden bewoners en huiseigenaren gestimuleerd om maatregelen te nemen om de eigen woning te verduurzamen. Via het energieloket kunnen inwoners bijvoorbeeld een afspraak maken voor een gratis bespaargesprek met een energiecoach.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.2.1 - Aantal verstrekte startersleningen	1	3	1
2.2.2 - Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (verplicht)	27,6	109	6,64
2.2.3 - % Demografische druk (verplicht) ²³	56,4	NB	56,6

²³ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. Bron: Waarstaatjegemeente.nl

3. Aantrekkelijk ondernemersklimaat

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat
3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur
3.3 - Goede kwaliteit van dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat	
3.1.1 - Continueren van periodieke overleggen met bedrijven en instellingen op Bergwijpark/Holland Park, de bedrijventerreinen en met Ondernemend Diemen. De thema's veiligheid, duurzaamheid zijn integraal onderdeel van deze overleggen. Daarnaast wordt een maal per jaar een schouw gelopen op de bedrijventerreinen.	In 2023 heeft twee maal een bestuurlijk overleg met Ondernemend Diemen plaatsgevonden. In 2023 heeft twee maal een bedrijvenpanel plaatsgevonden; een keer met de ondernemers op bedrijventerrein Verrijn Stuart en een keer met de ondernemers op bedrijventerreinen Stammerdijk en de Sniep. Ter voorbereiding aan dit bedrijvenpanel is heeft een schouw plaatsgevonden. Met de bedrijven op Bergwijpark is twee maal een overleg geweest.
3.1.2 - Wij steunen initiatieven van ondernemers op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.	Er hebben zich in 2023 geen noemenswaardige initiatieven aangediend.
3.1.3 - In de Daarom Diemen campagnes aandacht besteden aan Diemen als vestigings-, ondernemings- en werklocatie.	Samen met Daarom Diemen is op verschillende momenten aandacht besteed aan Diemen als vestigings-, ondernemings-, en werklocatie. Bijvoorbeeld in de campagne rondom de Dag van de Ondernemer.
3.1.4 - Om voor huidige en toekomstige werknemers en bedrijven aantrekkelijk te blijven gaan we door met het verhogen van de verblijfswaarde, het onderhouden van de openbare ruimte, instellen parkeerregulering (indien nodig) en dergelijke.	De openbare ruimte is op de reguliere manier onderhouden, er is in het voorjaar van 2022 een inspectie geweest van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen (schouw). Daarnaast is bedrijven verzocht de makkelijk-melden-app te gebruiken voor meldingen in de openbare ruimte.
3.1.5 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan (deel)regionaal beleid op het gebied van economische zaken.	Binnen de Amstelland Meerlanden deelregio wordt goed samengewerkt op economisch gebied. Zo is er een gezamenlijke analyse van de kantorenmarkt gemaakt en is er bijvoorbeeld in 2023 gestart met het werken aan een regionale bedrijventerreinenstrategie.
Subdoel 3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur	
3.2.1 - Continueren van de periodieke en incidentele overleggen met winkeliersverenigingen (en waar mogelijk eigenaren/beheerders van winkelpanden en -centra)	In 2023 is twee maal een bestuurlijk overleg georganiseerd met het bestuur van de winkeliersvereniging Diemerplein. Daarnaast is een apart gesprek geweest met de eigenaar van winkelcentrum Diemerplein
3.2.2 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan het regionale beleid op het gebied van detailhandel.	Er zijn geen nieuwe regionale beleidsinitiatieven of grote onderzoeken geweest in 2023 op het gebied van detailhandel

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.3 - Goede kwaliteit van dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven	
3.3.1 - Persoonlijke advisering aan in (financiële) moeilijkheden verkerende ondernemers.	In 2023 zijn we doorgegaan met 155-Help een bedrijf (IMK). Daarnaast zijn ondernemers doorverwezen naar de voor hun juiste loketten binnen de gemeente of daar buiten voor (schuld)hulpverlening.
3.3.2 - Persoonlijke advisering aan ondernemers die ruimte zoeken	Meerdere ondernemers zijn geholpen bij hun zoektocht naar bedrijfsruimte in Diemen. Door de lage leegstandscijfers op de markt voor zakelijk vastgoed is het voor ondernemers in 2023 zeer lastig geweest om nieuwe of andere bedrijfsruimte te vinden in Diemen. Ook is Diemen nog steeds aangesloten bij Bedrijvenloods Amsterdam.
3.3.3 - Organisatie jaarlijks netwerkevent (Vaart in Diemen) voor alle Diemense ondernemers in samenwerking met Ondernemend Diemen.	Vaart in Diemen heeft plaatsgevonden op 21 juni 2023 bij House of Bird.
3.3.4 - Opvolging geven aan het ZAAI-project voor starters.	Conform Collegebesluit heeft er in 2023 geen editie plaatsgevonden van ZAAI Diemen.
3.3.5 - Opvolging geven aan netwerkplatform Open Coffee en daarmee faciliteren in de behoefte van ZZP'ers om met elkaar te kunnen (net)werken.	Evenement ZZP meets MKB is georganiseerd door gemeente Diemen in samenwerking met Ondernemend Diemen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
3.1.1 - Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar (verplicht) ²⁴	202,7	190	NB
3.1.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente ²⁵	NB	nvt	nvt
3.1.3 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente	NB	nvt	nvt

²⁴ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, deze indicator is niet te begroten. De gegevens zijn nog niet op te halen van de website van KING.

²⁵ Dit betreft het onderzoek naar de MKB-vriendelijkheid van de gemeente Diemen, dit onderzoek wordt eens per twee jaar uitgevoerd, in 2022 is geen onderzoek uitgevoerd. In 2023 is het onderzoek ook niet uitgevoerd door MKB-Nederland omdat zij werken aan een nieuwe vorm en inhoud van het ondernemersonderzoek.

4. Vergunningaanvragen worden snel en juist afgehandeld

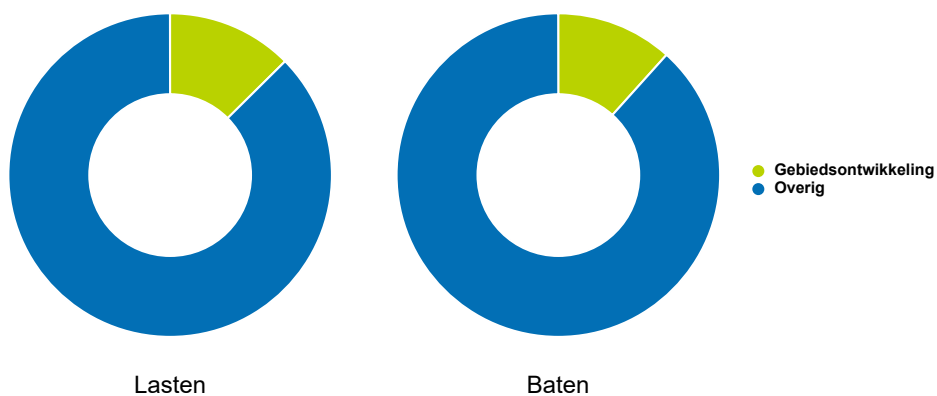
Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
4.1 - Wabo-vergunningen binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)			
4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH			
4.3 - Volledig digitale vergunningverlening			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
4.1 - % van de Wabo vergunningsaanvragen dat binnen 6 weken wordt afgehandeld (wettelijke termijn is 8 weken)	40%	80%	23%
4.3 - Wabo-aanvragen dat digitaal wordt ingediend (inclusief APV en drank & horeca)	- Wabo 99% - DH&APV 100%	- Omgevings wet 90% - APV/DH 80%	- Omgevingswet 99% - APV/DH 90%

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Ruimschoots binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)	
4.1.1 - Er wordt gewerkt conform processen die lean en duidelijk beschreven zijn.	Alle processen ten aanzien van de Omgevingswet zijn lean en duidelijk beschreven. Deze processen zijn verwerkt in het vergunningensysteem Rx.Mission, wat ervoor zorgt dat ook volgens de processen gewerkt wordt.
Subdoel 4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH (proces- en massacriteria)	
4.2.1 - Uitvoering en afstemming van processen in samenwerking met andere gemeenten.	Dit is gebeurd in het kader van de gezamenlijke implementatie van de Omgevingswet in Duo+ verband. De nieuwe geharmoniseerde processen zijn inmiddels gerealiseerd en in werking.
Subdoel 4.3 - Volledig digitale vergunningverlening	
4.3.1 - Gerichte kanaalsturing (website en klantcontacten) richting digitale aanvraag.	Door het nieuwe digitale stelsel Omgevingswet is er een gerichte kanaalsturing ten aanzien van het indienen van digitale aanvragen via het Omgevingsloket. Een aanvraag start altijd via dit digitale kanaal.
4.3.2 - Faciliteren van aanvragers die (nog) niet digitaal werken.	Dit gebeurt in het kader van het vooroverleg, waarbij in samenspraak met een aanvrager, een digitale aanvraag wordt opgesteld, die waar nodig kan worden gedownload en geprint.

Wat heeft het gekost?

Gebiedsontwikkeling	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-5.427	-8.521	-4.890	-10.418	-5.528
Structurele baten	4.976	7.549	4.051	13.050	8.999
Toevoegingen aan reserves	-1.255	-	-	-3.639	-3.639
Onttrekkingen aan reserves	1.163	240	263	513	250
Saldo structureel	-543	-733	-576	-495	81
Incidentele lasten	-545	-175	-1.302	-1.076	226
Incidentele baten	174	-	400	391	-9
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	163	-	658	575	-83
Saldo incidenteel	-208	-175	-244	-110	134
Saldo van de baten en lasten	-751	-908	-820	-604	216

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging

In het gemeentefonds heeft het Rijk geld beschikbaar gesteld voor de transitiekosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de noodzakelijke voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Door het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 januari 2024 is van het budget in 2023 € 104.000 nog niet uitgegeven.

In de Decemercirculaire 2023 is nog € 170.000 extra toegekend voor de invoering van de Omgevingswet. Ook voor 2024 en 2025 ontvangen we vanuit het Rijk extra middelen.

Wij stellen voor het niet uitgegeven budget uit 2023 te reserveren voor de invoeringskosten van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging. Aangezien er in 2024 nieuw budget beschikbaar is, vragen we pas wanneer het nodig is het gereserveerde budget aan. Deze budgetaanvraag doen we via één van de kwartaalbrieven.

Toekomstvisie Verrijn Stuart

Vanuit het budget 2023 stellen we voor € 20.000 beschikbaar te houden voor 2024. In 2023 is gestart met de werkzaamheden. Na de start is gekozen voor een ander participatietraject en is gekozen een groter deel van het project intern uit te voeren. Gevolg is dat er in 2023 beperkt kosten zijn gemaakt. We verwerken de aanvraag voor het beschikbaar stellen van dit budget in de 1e kwartaalbrief 2024.

Actieplan Geluid 2024-2028

Eens in de vijf jaar zijn we verplicht aan actieplan geluid op te stellen. In 2023 hebben we daar € 40.000 voor gereserveerd. Eind 2023 is de opdracht verleend voor het opstellen van het nieuwe actieplan Geluid 2024-2028. Het merendeel van de werkzaamheden zal in 2024 plaatsvinden. We verwerken deze budgetoverheveling in de 1e kwartaalbrief 2024.

Omgevingsplan

In 2023 is gestart met de het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot het Omgevingsplan, waarvoor we in 2023 € 50.000 extra hebben begroot. Dit Omgevingsplan moet in januari 2031 gereed zijn. Het is een omvangrijk traject waarvoor we in 2023 gestart zijn met het plan van aanpak met ondersteuning van een ter zake kundig adviesbureau.

De eerste kosten zijn betaald uit de bestaande post voor bestemmingsplannen. Het traject loopt nog door in 2024 waaronder de voorbereiding van een omvangrijke aanbesteding van de vervolgactiviteiten. Daarvoor willen we € 50.000 inzetten die in 2023 niet uitgegeven zijn. In de 1e kwartaalbrief 2024 verwerken we de budgetaanvraag voor 2024.

Investeringsen

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
720106 Geluidsscherm Sniep grondexploitatie	2.597	-	2.597	D
720146 Busbaan	2.160	1150	1.010	I
720303 spooronderdoorgang Ouddiemerlaan	5.000	1515	3.485	I

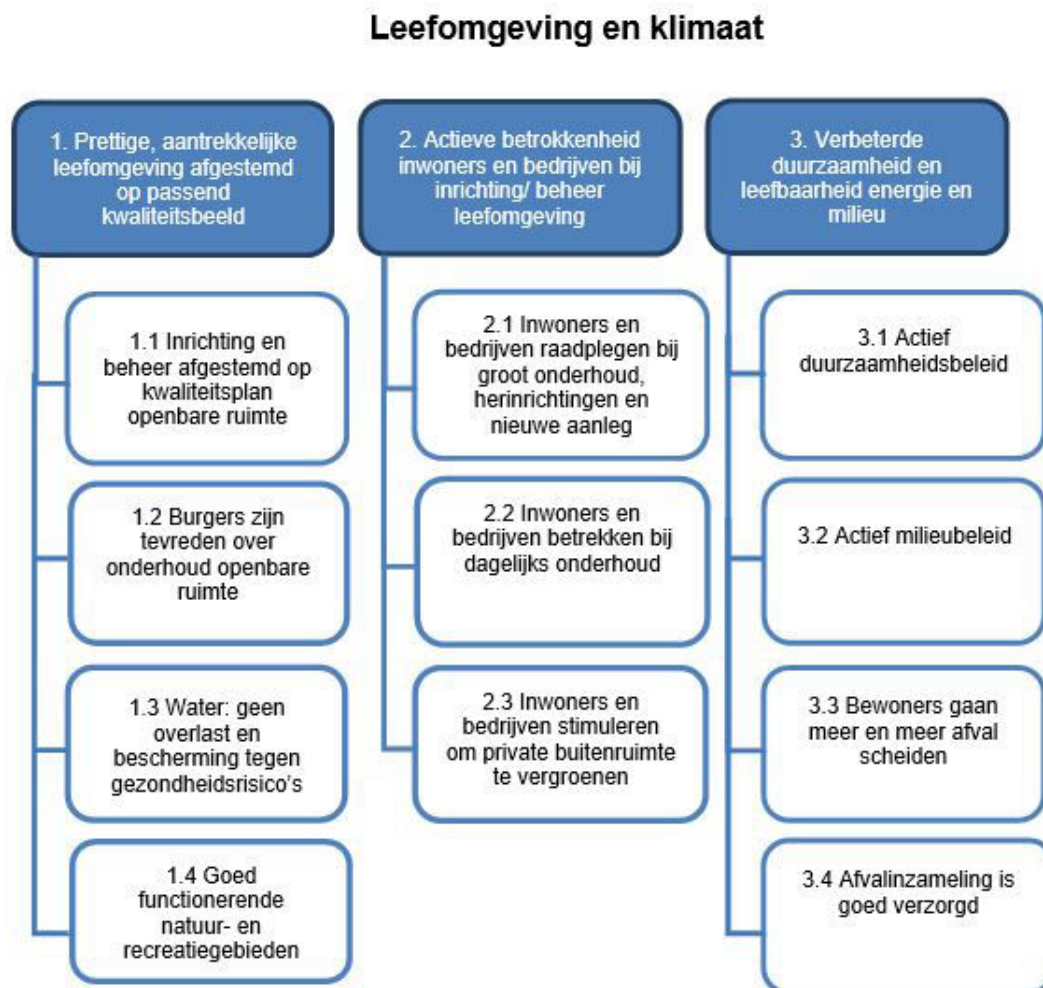
Toelichting investeringen:

- 720106 - Naar verwachting wordt dit budget in 2024 geactiveerd.
- 720146 - Eind 2023 gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Werkzaamheden lopen door in 2024 t/m 2025.
- 720303 - De werkzaamheden in 2023 zijn deels uitgevoerd, de afronding van deze werkzaamheden volgen in 2024.

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M. van den Berg

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Stijging kosten groenonderhoud

In 2022 zagen we in totaal een stijging van € 175.000 voor de groenwerkzaamheden. Ook in 2023 was er weer sprake van een stijging van 160.000. Dit hebben we aangevraagd in de derde kwartaalbrief. Naar aanleiding hiervan gaven we aan in combinatie met het nieuwe coalitieakkoord en het nieuw op te stellen kwaliteitsplan openbare ruimte in integraal te kijken aan welk kwaliteitsniveau we willen gaan voldoen voor de komende jaren. Hier hebben we een eerste start voor gemaakt, en zal in 2024 worden afgerond. Dit om de kostenstijgingen iets dempen. Daarnaast is de verwachting dat niet alle kosten blijvend hoog zullen zijn. Daarom besteden we onderhoudscontracten nu slechts voor een jaar aan in plaats van voor de gebruikelijke vier jaar (behalve hagen knippen, dit is wel voor 4 jaar aanbesteed). Overigens geldt wel dat eventuele afname van kwaliteit tot gevolg zal hebben dat er meer klachten komen. Dat gebeurde in het verleden ook, doordat de bewoners een hoge kwaliteit van het groenonderhoud gewend zijn. Het advies is nu dan ook om het verlagen van de kwaliteit als laatste redmiddel in te zetten en eerst het prijspeil van 2024 aan te kijken.

Uitvoering Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

Op 27 januari 2022 heeft de gemeente Diemen het energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 medeondertekend. In totaal had de provincie voor Diemen maximaal € 72.661 subsidie voor 4 jaar op basis van 50% cofinanciering beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het akkoord. Op 28 oktober 2022 heeft de gemeente het Uitvoeringsplan Energiebesparingsakkoord bedrijven gemeente Diemen 2023 - 2025 bij de provincie ingediend.

Zoals in de 1e kwartaalbrief 2023 was aangegeven heeft de provincie op grond van dit Uitvoeringsplan besloten om in jaarlijkse termijnen een voorschot van in totaal € 58.129 te verlenen (maximaal 80% van de verleende subsidie). Na aanvraag tot vaststelling van de subsidie uiterlijk 1 augustus 2026 zal de eindafrekening worden gemaakt en wordt (na goedkeuring en bij volledige besteding) de resterende 20% uitgekeerd.

Vanuit het ingediende Uitvoeringsplan zouden de gemeente Diemen en de Omgevingsdienst uiterlijk eind 2025 samen alle bedrijven benaderd en gecontroleerd hebben die onder energiebesparingsregels vanuit bouw- en milieuregelgeving vallen. Per 1 juli 2023 is het door gewijzigd Rijksbeleid echter verplicht geworden om alle toezicht op energie in milieuregelgeving onder te brengen bij de Omgevingsdienst. Ook voor de bedrijven waar de gemeente zelf toezicht op uitvoert. In de tweede helft van 2023 zijn daarom overleggen gestart met de Omgevingsdienst over het overhevelen van deze taken en de uitvoering van de verplichtingen vanuit het Energiebesparingsakkoord.

Rijksuitkeringen Energietransitie

Met het klimaatakkoord is uitgewerkt hoe Nederland in 2030 49% CO₂-reductie kan realiseren. Voor de doelstelling om in 2030 35TWh duurzame energie op land op te wekken zijn landsdekkend Regionale Energie Strategieën (RES) opgesteld. Voor de doelstelling om in 2030 1,5 miljoen gebouwen aardgasvrij te maken moesten alle Nederlandse gemeenten uiterlijk 2021 een Transitievisie Warmte hebben opgesteld. Het Rijk stelt tot en met 2030 € 5.632 miljoen beschikbaar voor de uitvoeringslasten van decentrale overheden op het gebied van energietransitie. In 2024 is een herijking van de afspraken hierover voorzien door de Raad voor het Openbaar Bestuur.

De Rijksuitkeringen voor de uitvoering van het klimaatakkoord en de aanpak van energiearmoede zijn tot op heden in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dat

betekent dat de toegekende budgetten ingezet moeten worden voor specifieke taken, binnen een bepaalde termijn en dat moet worden voldaan aan vooraf bepaalde eisen bij de verantwoording. De verantwoording vindt plaats volgens de zogenoemde Single Information Single Audit (Sisa) methode.

Tijdelijke regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

In 2023 heeft de gemeente de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) aangevraagd. In totaal is € 1.934.874,- aan Diemen toegekend. Dit wordt in 3 termijnen in 2023, 2024 en 2025 uitbetaald. Na uitkering in een bepaald jaar moet het binnen het 3e jaar na het jaar van ontvangst zijn uitgegeven. Over 2023 is € 639.160,- ontvangen. De uitkering in 2023 is conform de 2e kwartaalbrief 2023 grotendeels ingezet voor inzet van de reeds bestaande capaciteit op klimaat- en energiebeleid en daarnaast voor versterking op communicatie en inhuur. Bij de begroting 2023 viel de inzet van de bestaande capaciteit op klimaat- en energiebeleid ten laste van de algemene middelen. Deze niet ingezette algemene middelen zijn conform de 2e kwartaalbrief 2023 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Duurzaamheid.

Aanpak van energiearmoede

Er zijn in totaal 3 Specifieke Uitkeringen (SPUKs) aan Diemen toegekend voor de aanpak van energiearmoede vanuit duurzaamheid. Dit zijn dus andere uitkeringen dan voor de compensatieregeling voor de gestegen energieprijzen voor lage inkomens vanuit het sociale domein. Ze moeten worden ingezet voor voorlichting en energiebesparende maatregelen. De SPUKs zijn aan de gemeente uitgekeerd in januari 2022 (€ 225.688), juni 2022 (€ 225.688) en juli 2023 (€ 224.431) en worden ingezet voor voorlichting over energiebesparing en maatregelen tegen energiearmoede. Met dit budget kan geen gebruik worden gemaakt van het BTW compensatiefonds. Het budget moet uiterlijk 31 december 2025 zijn uitgegeven aan maatregelen tegen energiearmoede. Voor de aanpak van energiearmoede over 2023 vanuit duurzaamheid wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid thema 2.A *Energie en Klimaat*.

Lokale Aanpak Isolatie (LAI) vanuit het Nationale Isolatie Programma (NIP)

Voor de Lokale Aanpak Isolatie vanuit het Nationale Isolatie Programma van het Ministerie van BZK heeft de gemeente Diemen in juni 2022 tegelijk met de uitkering van de tweede SPUK voor de aanpak van energiearmoede een bedrag van € 70.775 ontvangen. Dit bedrag moet uiterlijk einde 2025 zijn uitgegeven. In 2023 is dit ingezet voor inhuur bij het opstellen van de Aanpak isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026 en het uitvoeren van collectieve inkoopacties.

In april 2023 heeft het college de Aanpak isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026 vastgesteld. Op basis van deze Aanpak heeft de gemeente Diemen in september 2023 de SPUK Lokale Aanpak Isolatie vanuit het Nationale Isolatie Programma voor 2023 en 2024 aangevraagd. Hiertoe is € 228.314 toegekend. In 2023 is hiervan € 180.134 ontvangen. Het budget wordt deels in 2023 uitbetaald en deels in 2024. Het bedrag moet uiterlijk eind 2026 zijn uitgegeven aan isolatie van woningen met een focus op slechte labels (label G tot en met D). Voor dit budget kan geen gebruik worden gemaakt van het BTW compensatiefonds.

Kostenstijging Programma Groot Onderhoud

In 2022 is het Programma Groot Onderhoud (PGO) geactualiseerd. In het PGO zijn de herinrichtingen voor de komende jaren gepland en begroot. De herinrichtingen betalen we vanuit een aantal voorzieningen, die we jaarlijks op peil houden met dotaties. Tijdens de actualisatie in 2022 bleek dat de bestaande dotaties aan de voorzieningen te laag zijn om al het werk op het geplande moment te kunnen uitvoeren. In de begroting voor 2023 zijn de dotaties daarom verhoogd met € 137.000. Daarnaast is er voor € 75.000 aan afvalgerelateerde kosten uit het Programma Groot onderhoud overgeheveld naar de exploitatie van afval.

In 2023 zijn de voorzieningen voldoende gevuld gebleven. Er is dus geen werk blijven liggen vanwege geldgebrek. We merken echter dat dit vooral te danken is aan het feit dat er door vertraging van de projecten minder werk is uitgevoerd dan gepland. Bij het werk dat wel is uitgevoerd, zien we namelijk dat de aanbestedingen fors hoger uitvallen dan voorzien, omdat de marktprijzen in 2023 onverminderd zijn gestegen. We verwachten dan ook dat dit bij gelijkblijvende dotaties de komende jaren gevolgen heeft voor de betaalbaarheid van de herinrichtingen.

Kosten straatmeubilair

In de Programmabegroting 2023 staat dat straatmeubilair zoals prullenbakken, banken, straatnaamborden en verkeersborden regelmatig vernieuwd worden. Dit bekostigden we altijd vanuit de beschikbare budgetten. Door de toename in kosten waren de beschikbare budgetten niet meer toereikend. Daarom is op basis van een inventarisatie in kaart gebracht wat de vervangingskosten bedragen in Diemen. Voor vervanging bedragen de kosten per jaar totaal € 70.000. Hiervan is voor herinrichtingsprojecten in het Programma Groot Onderhoud € 15.000 opgenomen. Voor lopende vervanging is structureel € 55.000 aangevraagd. In 2023 is dit budget gebruikt voor de aanschaf en vervanging van onder andere prullenbakken.

Energietransitie Warmteregisseur

Eind 2021 is de transitievisie warmte van Diemen vastgesteld. Voor uitvoering is in 2022 de warmteregisseur aangesteld (ingevuld als duofunctie). Dit werd in 2022 incidenteel gefinancierd uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Met de begroting 2023 is deze functie (1,0 fte á € 80.000) structureel gemaakt. Voor de activiteiten van de warmteregisseur over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de transitievisie warmte wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen

In de Duurzaamheidsagenda 2020-2025 is opgenomen dat de gemeente Diemen de zelfstandige stichting Daarom Duurzaam Diemen ondersteunt om uit te groeien tot hét duurzaamheidsplatform voor Diemen. In 2021 is daarom een incidentele subsidie van in totaal € 30.000 verstrekt voor een pilot met een betaalde coördinator in 2021 en 2022. De coördinator is sinds eind 2021 actief en ondersteunt het bestuur, zorgt voor content op de website, Instagram en op Facebook en organiseert extra activiteiten.

In de gemeentelijke begroting 2023 was reeds budget opgenomen voor de structurele subsidie voor een betaalde coördinator vanuit het structurele duurzaamheidsbudget. Ten gevolge van Corona en de vertragingen bij de uitbreiding van de Omval moesten geplande activiteiten, waaronder het grote duurzaamheidsfestival, worden uitgesteld. In 2022 is daarom besloten om de proef met 1 jaar te verlengen tot eind 2023. In 2023 heeft Daarom Duurzaam Diemen een zelfevaluatie van de proef uitgevoerd en aangeleverd bij de gemeente.

Vanwege de positieve resultaten heeft het college bij de subsidieaanvraag voor 2024 besloten tot het structureel maken van de subsidie voor een betaalde coördinator. Daarnaast is de verwachting dat het belang van een duurzaamheidsplatform voor Diemen alleen maar toeneemt. Daarom Duurzaam Diemen zou onder meer als onafhankelijk platform door inwoners benut kunnen worden bij hun eigen wijkgerichte energie-initiatieven om aardgasvrij en fossiel onafhankelijk te worden.

Schone Lucht Akkoord

Diemen heeft zich in 2022 aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord (SLA). In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een decentraal uitvoeringsplan dat in 2024 moet worden ingediend. In het uitvoeringsplan geven we aan hoe we de voor Diemen relevante maatregelen uit het SLA tot uitvoering brengen.

Extra groen

Groen is belangrijk om de biodiversiteit in Diemen te behouden of te verhogen en ook om hittestress tegen te gaan. Daarom willen we groen in de wijken behouden en waar mogelijk toe voegen. Verder gaan we in de komende vier jaar tenminste 1000 nieuwe bomen planten. Dit doen we samen met inwoners, zowel op particuliere grond als in de openbare ruimte. Wat betreft toevoegen van groen in de wijken denken wij aan kleine acties met wijkbewoners. Hiervoor willen we een klein jaarlijkse budget van € 5.000 beschikbaar hebben, om bijvoorbeeld vergroeningscursussen voor bewoners te kunnen organiseren. Voor wat betreft de aanplant van nieuwe bomen is er een investeringskrediet opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. Meer groen en bomen betekent ook meer onderhoud. Uitgaande van 700 bomen extra in beheer van de gemeente en € 10 per boom per jaar, is een jaarlijks budget nodig van € 7.000.

Bijdrage Diemberbos

Het Diemberbos heeft een belangrijke recreatieve functie. De financiering van het onderhoud is niet structureel geregeld. Wij willen een bijdrage leveren aan het beheer en onderhoud van de recreatieve voorzieningen in het Diemberbos. Daarbij stellen we als voorwaarde dat ook de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland een bijdrage leveren. Hiervoor is een structurele budgetverhoging nodig van € 15.000. In 2023 is nog niet aan de voorwaarde voldaan (gesprekken hierover hebben wel plaatsgevonden).

Regionale Energiestrategie

De gemeenteraad stelde in 2022 de Regionale Energiestrategie (RES) vast. Daarmee geven we invulling aan de inspanningsverplichtingen voor de RES regio Noord-Holland Zuid vanuit het nationale Klimaatakkoord. Het is de basis voor de ontwikkeling van regionale opwek van duurzame warmte en lokale opwek van duurzame elektriciteit met zon en wind. De strategie wordt tussentijds geëvalueerd en tweejaarlijks geactualiseerd.

Met de begroting 2023 is voor de uitvoering van de RES in 2023 € 50.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 75.000 budget beschikbaar gesteld. Ook is € 60.000 structureel budget voor inhuur van externe capaciteit voor projectmatige aanpak vanuit de RES beschikbaar gesteld. Deze inhuur is in 2023 Europees aanbesteed voor maximaal 6 jaar. Voor de activiteiten over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de RES en de projectmatige aanpak van zon op grote daken wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten in Diemen van het gas af te halen. Voor de uitvoering van de wijkgerichte aanpakken is met de begroting 2023 in 2023 € 100.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 200.000

beschikbaar gesteld. Op 20 juni 2023 heeft het college een principe fasering voor het gasvrij maken van Diemen voor de periode 2025-2040 vastgesteld. Voor de overige activiteiten met betrekking tot de uitvoering van de Transitievisie warmte en de voorbereidingen op de wijkgerichte aanpak wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Bewonersacties energiebesparende maatregelen

Met de begroting 2023 is € 60.000 structureel budget voor inhuur van externe capaciteit voor projectmatige aanpak vanuit de transitievisie warmte beschikbaar gesteld. Deze inhuur is in 2023 Europees aanbesteed voor maximaal 6 jaar. Voor de projectmatige activiteiten over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de transitievisie warmte, waaronder VVE cursussen, collectieve inkoopacties en de lokale aanpak isolatie wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder thema *2.A Energie en Klimaat*. Voor de stand van zaken met betrekking tot de Powersavergame wordt verwezen naar de paragraaf Duurzaamheid *punt 5. Samenwerking duurzaamheid met de samenleving*.

Aanpak energiearmoede

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten van het gas af te halen. Vanwege de stijging van de energiekosten is hierbij de aandacht voor energiearmoede naar de voorgrond geschoven. Ook is in het coalitieakkoord 2022 - 2026 een actieplan voor energiearmoede aangekondigd. Vanuit het Rijk zijn in totaal 3 Specifieke Uitkeringen (SPUKs) vanuit energie- en klimaatmiddelen aan Diemen toegekend voor maatregelen tegen energiearmoede (zie onder Rijksuitkeringen energietransitie). Met de begroting 2023 is ingaande 2024 jaarlijks € 100.000 euro beschikbaar gesteld voor de aanpak van energiearmoede en het organiseren van fix-bezoeken.²⁶

Door het sociale domein zijn, gebruik makend van budget uit de compensatieregeling voor de gestegen energieprijzen, energietoeslagen toegekend. In juli 2022 heeft het college het Plan van aanpak energiearmoede vastgesteld voor het inzetten van de SPUKs voor de aanpak van energiearmoede. Het belangrijkste deel van de uitgaven over 2023 vanuit deze SPUKs bestond uit de witgoedregeling voor inwoners die ofwel gemeentelijke bijstand ontvangen ofwel een aanvulling op de AOW. Deze witgoedregeling loopt door tot eind 2024.

Op 10 november 2022 heeft de gemeenteraad het Pakket aan maatregelen steunimpuls inwoners vastgesteld. Onderdeel daarvan was het uitvoeren van 500 fix-bezoeken. Op 30 januari 2023 werd – veel sneller dan gedacht - het aantal van 500 gefixte woningen bereikt. Met het Regionaal Energieloket is toen een afspraak gemaakt om onder gelijke voorwaarden 250 extra huisbezoeken in te plannen. Eind 2023 zijn ook deze volledig benut. De eerste 500 fix-bezoeken zijn betaald vanuit het duurzaamheidsbudget. De aanvullende 250 fix-bezoeken werden betaald vanuit de SPUKs voor aanpak van energiearmoede.

Aan de raad is in 2023 meermaals gerapporteerd over de voortgang van het Plan van aanpak energiearmoede en het Pakket aan maatregelen steunimpuls inwoners. Voor het overzicht van de in 2023 uitgevoerde acties op energiearmoede vanuit het Plan van aanpak energiearmoede wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid thema *2.A Energie en Klimaat*.

²⁶ De FIX-brigade bezoekt inwoners en voert energiebesparende maatregelen uit zoals tochtwering, radiatorfolie, vervangen van gloeilampen door LED-lampen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's als gevolg van afvalwater
1.4 - Natuur verbinden en beleven

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte	
1.1.1 - Bijdragen aan meer differentiatie in beheer, gebruik en inrichting door het toepassen handboek openbare ruimte	Bij het beheer wordt zorgvuldig gekeken welk beheertype waar mogelijk is conform het handboek openbare ruimte.
1.1.2 - Uitvoering beheer conform programma groot onderhoud openbare ruimte	Zie paragraaf 5 Onderhoud Kapitaalgoederen.
1.1.3 - Aanleggen van ontmoetingsplekken en verhogen van groene verblijfskwaliteit in de openbare ruimte (aanbrengen steigers, hondenspeelplaats, speelvoorzieningen, parkzitjes, ligweiden enz.).	De vergroening van Holland Park is afgerond. Er is gestart met voorbereidingen voor de aanleg van een moestuin bij Martin Luther Kinglaan, en in de Anne Frankwijk. Ook Pontveer (de Sniep) wordt vergroend en wordt de speeltuin Meidoornplein opgeknapt. Er is een gesprek geweest met meerdere scholen over vergroening, bijvoorbeeld de Ark waar de uitvoering bijna van gaat starten.
1.1.4 - Bevordering van de biodiversiteit	zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit.
Subdoel 1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte	
1.2.1 - Uitvoeren geüpdate zwerfafvalplan	Zie paragraaf duurzaamheid onder punt 2.B Afval & Circulaire economie.
1.2.2 - Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform onderhoudsprogramma wegen, openbare verlichting, water, groen, speelterreinen en kunstwerken	Zie paragraaf 5 Onderhoud Kapitaalgoederen.
Subdoel 1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's als gevolg van afvalwater	
1.3.1 - Uitvoeren van het stedelijk waterbeheer door te voldoen aan de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater	Klein en groot onderhoud is uitgevoerd om een goede staat van de riolering te handhaven, waarbij onder andere de straatkolken zijn gereinigd.
1.3.2 - Uitvoeren van het Gemeentelijk Riolerings Plan 2019-2023	Zie paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.
1.3.3 - Onderhouden van oevers met aandacht voor ontwikkelen van biodiversiteit in natuurvriendelijke oevers	De natuurvriendelijke oevers worden gefaseerd gemaaid waardoor er altijd stukken oever zijn waar de beplanting blijft staan en die dus goed zijn voor de biodiversiteit.
1.3.4 - Uitwerken en implementeren van klimaatadaptieve maatregelen openbare buitenruimte. Voeren van risicodialogen met bedrijven, burgers en vitale functies	Het implementeren van klimaatadaptieve maatregelen is meegenomen in het werk aan reconstructies, zoals in Diemen Noord en Zuid.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.4 - Natuur verbinden en beleven	
1.4.1 - Natuur verbinden en versterken	zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit
1.4.2 - Natuurbeleven versterken (zie Programma Gebiedsontwikkeling)	Dit is en wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zowel de hoofdgroenstructuur als het buurtgroen wordt als totaal aangepakt, kwalitatief verbeterd en onderling verbonden waar mogelijk.

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij herinrichting en nieuwe aanleg	
2.1.1 - Overleg met belanghebbenden op basis van uitgangspunten en schetsontwerpen en voorlopig ontwerp voor herinrichtingsprojecten	Belanghebbenden worden nog voor het schetsontwerp gevraagd naar hun ideeën, wensen en ervaringen. Dit gebeurt op verschillende manieren, zowel digitaal als fysiek.
2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten	Zie 2.1.1 en 2.1.3 .
2.1.3 - Ideeën en verbeteringsvoorstellen van inwoners en bedrijven gebruiken bij herinrichting en nieuwe aanleg	De inspraakprocedure voor herinrichtingen en nieuwe aanleg geeft bewoners en bedrijven de gelegenheid om vanaf het eerste begin tot de uitvoering ideeën en voorstellen in te brengen.
Subdoel 2.2 - Inwoners raadplegen ten behoeve van het uitvoeren van (dagelijks) onderhoud	
2.2.1 - Inwoners en bedrijven actief uitnodigen bij uitvoering van projecten en specifiek wijzen op participatiemogelijkheden	Bij bewonerscontacten wordt waar dat relevant is altijd gewezen op de mogelijkheden tot participatie in het dagelijks beheer. Er worden doorlopen zelfbeheercontracten met bewoners of bewonersgroepen afgesloten.
2.2.2 - Inwoners stimuleren tot en ondersteunen bij participatieprojecten	Bewoners worden geholpen met hun ideeën over en de uitvoering van het dagelijks onderhoud. Als de wens er is, wordt er regelmatig contact gehouden.
2.2.3 - Verbeteren van communicatie over de afhandeling van door inwoners ingediende meldingen over openbare ruimte	In het kader van Diemen '22 wordt er organisatiebreed gekeken naar mogelijke verbeteringen van het proces rondom de communicatie bij meldingen openbare ruimte.
Subdoel 2.3 - Actieve betrokkenheid van inwoners bij dagelijks onderhoud	
2.3.1 - Deelnemen aan operatie Steenbreek, die inwoners en bedrijven stimuleert en helpt bij groene initiatieven	We zijn aangesloten bij operatie Steenbreek en hebben bijvoorbeeld meegedaan aan het 'NK tegelwippen', om inwoners aan moedigen hun tuin te vergroenen. Meerdere boomspiegels, stukjes plantsoen en geveltuintjes zijn in zelfbeheer genomen.
2.3.2 - Bomen uitdelen die inwoners in hun eigen tuin kunnen aanplanten	Via de actie 'NK tegelwippen' hebben we een uitdeelactie met bomen gehad voor inwoners in hun eigen tuin.

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van duurzaamheid en milieu

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak
3.2 - Actief milieubeleid
3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak	
3.1.1 - Uitvoeren van het Duurzaamheidsprogramma (zie paragraaf Duurzaamheid)	De verantwoording over de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma is opgenomen in de paragraaf duurzaamheid.
Subdoel 3.2 - Actief milieubeleid	
3.2.1 - Inbrengen en toetsen van milieu-eisen bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten	Dit hebben we in 2023 bij diverse projecten gedaan zoals Holland Park West, Rietschuurhof, uitbreiding Campus Diemen Zuid en de woningbouwplannen voor Buitenlust en Harmonielaan.
3.2.2 - Aanpak luchtkwaliteit	zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid
3.2.3 - Aanpak geluidhinder	zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid
Subdoel 3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden	
3.3.1 - Inzetten op het verminderen van restafval conform Van Afval Naar Grondstof (VANG)-doelstellingen (100kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) en het coalitieakkoord (een significante stap zetten richting die doelstelling).	Zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
3.3.2 - Uitvoeren van aanpassing(en) in wijze van afvalinzameling	zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
3.3.3 - Versterken van de communicatie en voorlichting	zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
Subdoel 3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd	
3.4.1 - Toezien op de uitvoering van de overeenkomst afvalinzameling	Dit hebben we in 2023 doorlopend gedaan.
3.4.2 - Meldingen verzamelen en met Meerlanden zorgen voor structurele oplossingen	Dit hebben we in 2023 doorlopend gedaan.

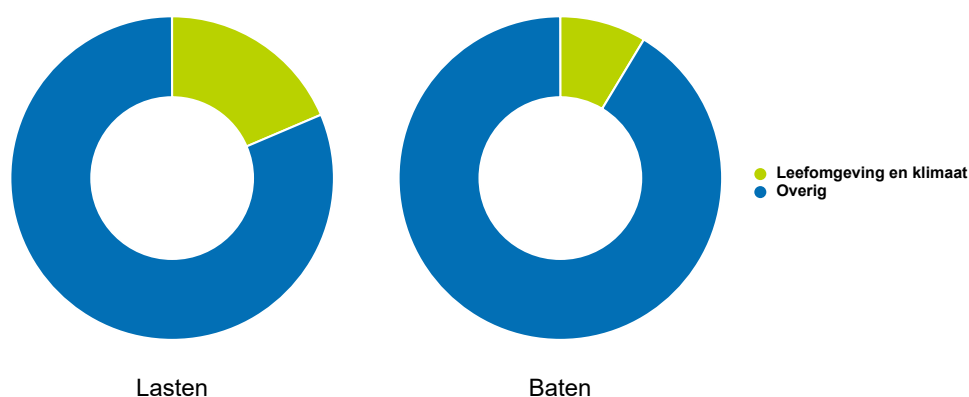
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
3.1.1 - % hernieuwbare elektriciteit (verplicht)	N.n.b.	8,5	N.n.b. ²⁷
3.4.1 - Omvang huishoudelijke restafval in kg per inwoner per jaar (verplicht).	186	170	180
Om te voldoen aan de VANG-doelstellingen (100 kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) wordt er toegewerkt naar die 100 kg per inwoner per jaar.			

²⁷ Bron: regionale klimaatmonitor Rijksoverheid. Deze indicatoren vanuit de regionale klimaatmonitor moet in de gemeentelijke begrotingen en jaarverslagen worden opgenomen. De gegevens zijn gebaseerd op diverse bronnen die door Nederlandse onderzoeksinstituten en kennisinstituten worden bijgehouden. Publicatie van deze officiële klimaatgegevens vindt plaats door het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Deze gegevens lopen meestal zo'n 2 jaar achter. Ook vinden er soms bijstellingen plaats van eerder gepubliceerde gegevens op basis van nieuwe gegevens en inzichten. Dit maakt het lastig om deze indicatoren te begroten.

Wat heeft het gekost?

Leefomgeving en klimaat	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-16.596	-20.581	-19.729	-20.450	-720
Structurele baten	10.579	9.135	9.736	10.008	272
Toevoegingen aan reserves	-59	-7	-7	-55	-48
Onttrekkingen aan reserves	815	3	63	93	30
Saldo structureel	-5.260	-11.450	-9.937	-10.403	-466
Incidentele lasten	-296	-	-1.994	-1.352	642
Incidentele baten	161	-	654	654	-
Toevoegingen aan reserves	-3.431	-	-509	-509	-
Onttrekkingen aan reserves	-267	-	441	11	-430
Saldo incidenteel	-3.833	-	-1.408	-1.196	212
Saldo van de baten en lasten	-9.093	-11.450	-11.346	-11.599	-253

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Geluidswerende maatregelen Busbaan

Op 16 juni 2022 is er via Raadsbesluit besloten om een budget beschikbaar te stellen van € 400.000 voor gevelisolatiemaatregelen als gevolg van het project aanpassing verkeersstructuur Diemen Zuid en deze ten laste te brengen van de Algemene Reserve.

In 2022 is er in dit kader € 27.000 uitgegeven, en in 2023 € 11.000. Wij stellen voor het restant budget van € 362.000 via de 1e kwartaalbrief 2024 opnieuw beschikbaar te stellen. De dekking van de kosten blijft via de Algemene Reserve verlopen.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
700439 Verv gevelkoz en garagedeur geb B-C en D gemeentew	375	371	4	I
700440 verv Mercedes wagen nr. 29 gebouwendienst	80	0	80	D
700441 verv luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis	150	0	150	D
700442 Planmatige verv buitenruimte gemeentew en recyclep	55	0	55	D
700443 verv shovel wagen nr. 26 werf	75	0	75	D
700458 Herinrichting gemeentewerf	650	19	631	I
720135 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 23	80	0	80	D
720136 verv voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 30	180	0	180	D
720137 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 18	40	0	40	D
720138 verv voertuig team Wijkb, onkruidborstelmach nr 16	100	0	100	D
720139 verv voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 31	130	0	130	D
720140 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 32	45	0	45	D
720143 verv civieltechnische kunstwerken 2019	250	249	1	A
720151 verv civieltechnische kunstwerken 2020	75	70	5	A
720153 Pickup straatveegauto nr. 20	75	0	75	D
720155 verv Fiat Doblo wagen nr. 15 opzichters	45	38	7	A
720156 verv Fiat Doblo wagen nr. 28 speelplaatsen	45	0	45	D
720157 Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding	80	0	80	D
720161 Opzichtersauto	45	38	7	A
720163 Verbreding brugvlak Diemerbrug	285	0	285	D
720164 Tunnelverlichting Weteringweg	40	40	0	A
720165 Vervangen openbare verlichting rondom gemeentehuis	120	77	43	I
720708 Vervanging Iveco wagen nr. 14 (riool)	120	0	120	D
721010 verv onderheide wegen centrum-west	8.600	8.148	452	A
721111 kanter straatveegauto nr 22	76	0	76	D
721216 Activering nieuw bestratingsmateriaal 2022	200	43	157	I
721217 Activering nieuw bestratingsmateriaal 2023	200	0	200	D
721414 verv.straatnaamborden d. reflectieborden	79	60	19	I

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
750711 Park Spoorzicht	470	14	456	I
750712 Strandje aan de Diem	285	36	249	I
750713 Vergroenen Holland Park	180	76	104	I
750714 Aanschaf nieuwe bomen 2023	225	0	225	D
770220 PVC riool Flats Tobias Asserlaan	70	0	70	D
770221 PVC riool Oranjeplantsoen	360	3	357	I
770222 PVC riool Scheepskwartier	1.360	269	1.091	I
770225 verv PVC riool Vlindertuin	1.570	12	1.558	I
770232 Vervanging PVC riolering schoolstraat-Noord	319	312	7	A
770233 Verv. PVC riolering verkeersstructuur Diemen zuid	775	0	775	I
770234 Vervanging PVC riolering Bernhardlaan	110	108	2	A
770235 Relining betonriool Johan van Soestdijkstraat	40	0	40	D
770236 Verv. PVC riool kruidenhof winkelcentrum	160	0	160	I
770237 PVC riolering hoofdassen	40	0	40	D
770242 Verlagen waterpeil Oosterringvaart	800	36	764	I
770301 ondergronds brengen containers	100	69	31	I
770306 Herinrichting recycleplein	300	12	288	I
770504 Herstel van keldergraven Rustoord	60	0	60	D
780301 Investeringskrediet Oost-West As	0	0	0	A
783102 Aanpassingen kruisingen Weesperstraat	50	0	50	D

Toelichting investeringen:

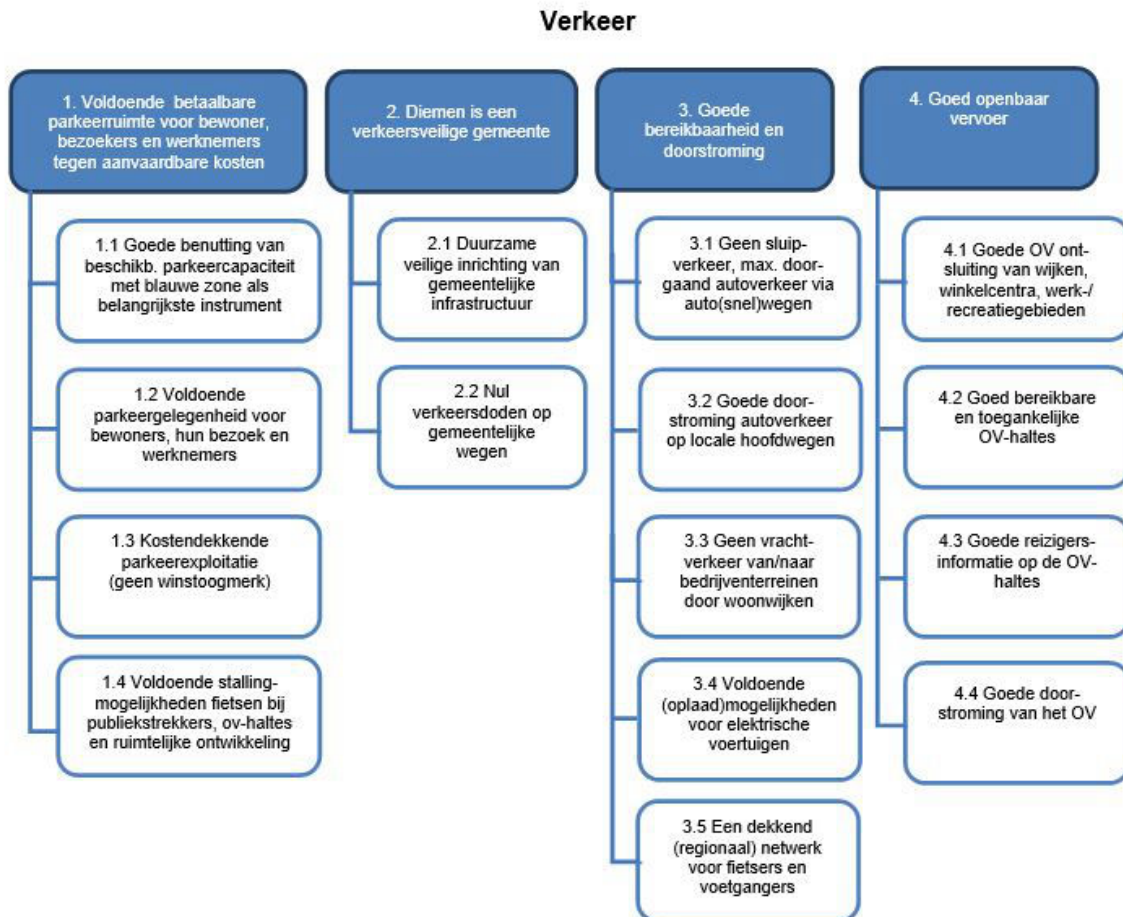
- 700439 - Investering is uitgevoerd. Om nog enkele kleine gebreken op te lossen houden we het restantbudget aan.
- 700441 - Deze investering wordt in 2024 uitgevoerd.
- 720165 - De werkzaamheden in 2023 zijn deels uitgevoerd, de afronding van deze werkzaamheden volgen in 2024.
- 720163 - De uitvraag is opgestart, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- 721216 - De nieuwe bestratingsmaterialen zijn nu geboekt op de projecten en moeten worden doorbelast.
- 721217 - De nieuwe bestratingsmaterialen zijn nu geboekt op de projecten en moeten worden doorbelast.
- 721414 - Werkzaamheden in 2023 deels uitgevoerd. Afronding van de werkzaamheden volgen in 2024.
- 750711 - Eind 2023 ontwerp/uitwerkingsfase opgestart. Ontwerp/uitwerkingsfase loopt door in 2024.
- 750712 - In 2023 zijn de onderzoeken gestart. Onderzoeken lopen nog door in 2024 en vergunningaanvragen wordt dit jaar opgestart.
- 750713 - Werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd. Financieel moet dit nog worden afgewikkeld.
- 750714 - Eind 2023 is hiermee gestart. Werkzaamheden lopen door in 2024.
- 770220 - Uitvoering van het project start in 2024. Het combineren van het project met het verlagen van het waterpeil in de Oosterringvaart heeft de voorbereiding verlengd.

- 770221 - De voorbereiding van het project heeft, mede door intensieve participatie voor het komen te vervallen van een straat, langer in beslag genomen.
- 770222 - Het project is in uitvoering en wordt in 2026 afgerond.
- 770225 - Het project is in uitvoering en wordt in 2026 afgerond.
- 770233 - Eind 2023 gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Werkzaamheden lopen door in 2024 t/m 2025.
- 770237 - In 2024 wordt project opgestart.
- 770242 - De voorbereidingen lopen, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- 770235 - Uitvoering van het project start in 2024. Het project sluit aan op het aangelegen nieuwbouwproject.
- 770504 - Doorzetten naar 2024, de uitvraag wordt opgestart en dit jaar uitgevoerd.
- 783102 - De voorbereiden lopen, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- Diversen wagenpark - Wachten nog op levering of aanbestedingen zijn opgestart.

Verkeer

Portefeuillehouder: H. Prins

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Integrale mobiliteitsvisie

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een integrale mobiliteitsvisie. Deze visie zal de hoofdlijnen bevatten voor het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid voor de komende jaren. Belangrijke input vormt het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam. De startnotitie is gereed en er is een bureau ingehuurd voor het verdere proces.

Verkeersveiligheid

Daarnaast werkten we in 2023 aan veel maatregelen en projecten ter verbetering van de verkeerssituatie in Diemen. Het gaat dan onder andere om verkeersveiligheidsacties en om de aanpassing van de infrastructuur. Voorbeelden zijn de aanpassing van de hoofdwegen in Diemen Zuid, een onderzoek naar een veilige oversteekplaats op de Weteringweg en de samenwerking met Doortrappen; een project voor meer fietsveiligheid voor ouderen.

Openbaar vervoer

In het openbaar vervoer speelden ontwikkelingen op korte en op lange termijn. In 2023 is gestart met de voorbereiding van de nieuwe OV-concessie Amsterdam 2025 voor al het metro-, tram- en busvervoer in Amsterdam, Duivendrecht en Diemen. Ook zijn de GVB-vervoerplannen voor de 1e en 2e helft van 2024 gereed gekomen. Door de NS is in december de bediening van station Diemen teruggebracht naar twee keer per uur in de daluren op maandag tot en met vrijdag en op zaterdag en zondag de hele dag.

Elektrische rijden en deelmobiliteit

In 2023 is het aanbod aan elektrische deelauto's in Diemen flink uitgebreid. Ook zijn elektrische deelbakfietsen geïntroduceerd. Het aantal laadpalen is ook weer verder uitgebreid door heel Diemen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Voldoende betaalbare parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument
1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers
1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)
1.4 - Voldoende stallingmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen

Activiteiten (wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument	
1.1.1 - Uitbreiden en bijsturen parkeerregulering op basis van resultaten parkeermonitoring en klachten van bewoners en ondernemers en op basis van nieuwe ontwikkelingen (o.a. regelgeving en ICT)	We hebben de blauwe zone uitgebreid in Diemen Noord (gedeelte van de Hofstedenweg, Gravenland, Houtbosch en Vierhuizen) en in Holland Park West met het stukje Bergwijkdreef wat hier op aansluit.
1.1.2 - Parkeermonitoring door middel van meting van de parkeerdruk en op basis van ontvangen parkeerklachten	De scanauto meet de parkeerdruk in de straten op het moment van controle. Zo wordt inzicht verkregen waar de parkeerdruk oploopt boven de grens van 85%. In 2023 hebben we een parkeeronderzoek uitgevoerd in Diemen Noord (omgeving Zeezicht) Hieruit is gebleken dat er op de maatgevende momenten volgens het parkeerbeleid de parkeerdruk niet boven de grenswaarde van 85% uitkwam.
1.1.3 - Uitvoering geven aan het geactualiseerde parkeerbeleidsplan 2021, waaronder het nadrukkelijker communiceren naar bewoners over de mogelijkheden die de bezoekersregeling biedt en een wijziging van de geldigheid van ontheffingen (per wijk)	In 2023 zijn geen verdere activiteiten nodig gebleken. Het communiceren met bewoners is gecontinueerd.
Subdoel 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers	
1.2.1 - Waar nodig bijsturen van parkeerregulering (maatwerk)	In 2022 is gevraagd om extra handhavingcapaciteit in Centrum-West. Daar was de parkeerdruk door bouwwerkzaamheden boven de 85%. Dit verhoogd toezicht is in 2023 voortgezet omdat de bouwwerkzaamheden nog niet zijn afgerond.
1.2.2 - Afspraken over parkeervoorzieningen bij nieuwbouwplannen, in beginsel worden deze parkeerplaatsen op eigen terrein gerealiseerd op basis van de Nota Parkeernormen.	We hebben afspraken over de parkeervoorzieningen meegenomen in de planvorming voor de woningbouwprojecten Holland Park West, Campus 3e fase, Rietschuurhof, Hof van Saan, Harmonielaan en Buitenlust.
1.2.3 - Handhaven op de parkeerregulering incl. afhandelen parkeerklachten en overtredingen	In 2023 is met dubbele inzet gecontroleerd in de blauwe zones. Deze dubbele inzet werd in november 2022 gestart.
Subdoel 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)	
1.3.2 - Actueel houden van de parkeerexploitatie	Actualisering vindt maandelijks plaats.
1.3.3 - Parkeertarieven baseren op effectiviteit en een sluitende parkeerexploitatie	In 2023 was er geen aanleiding om de parkeertarieven te verhogen vanwege deze subdoelen.
Subdoel 1.4 - Voldoende stallingmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen	
1.4.1 - Bijplaatsen van fietsenstallingen indien nodig en mogelijk	In de Prinses Irenestraat en de Rode Kruislaan hebben we extra fietsnietjes toegevoegd.
1.4.2 - Het voorschrijven van fietsparkeernormen bij (ruimtelijke) ontwikkelingen conform de Nota Parkeernormen	Dit is onderdeel van de planvorming voor de diverse woningbouwprojecten in Diemen, zie 1.2.2.

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur
2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen

Activiteiten (wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1- Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur	
2.1.1 - Toepassen duurzaam veilig bij herinrichtingen	Dit hebben we gedaan bij alle herinrichtingprojecten zoals o.a. in Diemen Noord en in Diemen Centum.
2.1.2 - Verkeersveilige fietsroute aanleggen in spoorwegonderdoorgang aan westkant Ouddiemerlaan	De fietsroute in de onderdoorgang is gereed. In 2023 hebben we de fietsroute tussen de spooronderdoorgang en Diemen-Noord opnieuw ingericht.
2.1.3 - Verkeersveilige fietsroutes meenemen bij de uitvoering van bouwplannen/wegwerkzaamheden (in BLVC-plannen)	Dit is meegenomen bij alle projecten met fietsroutes waarvoor een BLVC-plan is opgesteld.
2.1.4 - Aanleg van snelheidsremmers bij de aansluitingen van de Treubweg en Venserweg op de Weesperstraat	Dit project hebben we vanwege de beschikbare capaciteit moeten doorschuiven naar 2024 en gaat in de 1e helft van 2024 in uitvoering.
Subdoel 2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen	
2.2.1 - Deelname aan verkeersveiligheids campagnes via de Vervoerregio Amsterdam	Er is een Doortrappen Fietsfestival en een fietsspiegelactie georganiseerd. Verder nemen we deel aan Verkeer en Meer (van de Vervoerregio Amsterdam). Door hen worden de campagnes georganiseerd waar Diemen aan deelneemt. Dit betreft onder meer de Mono-campagne, BOB, Wij gaan weer naar school en de campagne 'met elkaar onderweg'.
2.2.2 - Deelname aan het programma Doortrappen ter bevordering van de fietsveiligheid onder oudere fietsers	In 2023 hebben we samen met Doortrappen in januari een fietsspiegelactie gehouden en in april een Fietsfestival georganiseerd.
2.2.3 - Actief monitoren van de verkeersveiligheid op gemeentelijke wegen	Er is incidenteel overleg met politie en vervoerregio over de verkeersveiligheidssituatie. In augustus 2023 heeft wethouder Prins de gemeenteraad geïnformeerd over de ontwikkelingen m.b.t. verkeersveiligheid in de gemeente Diemen

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Algemeen - % ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	9,1 ²⁸	20%	NB
Algemeen - % overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	NB	10%	NB
Algemeen - % doden na verkeersongeval met een motorvoertuig	NB	0%	NB

²⁸ De meeste cijfers zijn via [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) voor 2022 en 2023 nog niet bekend

3. Goede bereikbaarheid en doorstroming

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen
3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen
3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken
3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen
3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers

Activiteiten	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen	
3.1.1 - We streven naar een maximumsnelheid binnen de bebouwde kom van 30 kilometer per uur, tenzij	Dit uitgangspunt hebben we meegenomen in de herinrichtingsprojecten, voor zover het nog niet een 30 km-gebied betreft (of een woonerf)
3.1.2 - Afstemmen informatiesystemen (bewegwijzering/navigatie) op hoofdroutes	In 2023 was hier geen inzet op nodig.
3.1.3 - Medewerking aan de nieuwe HOV-verbinding IJburg-Weesp en IJburg-station Bijlmer-Arena met omzetten van de parallelweg van de A1 tussen knooppunt Diemen en de Maxis naar een busbaan zonder ontheffinghoudersregeling	Amsterdam, Gooise Meren en Diemen hebben overeenstemming bereikt over de definitieve oplossing van de weginrichting ter hoogte van de aansluiting Diempolderweg/Fortdiemerdamweg en de Diempolderweg ter hoogte van de Muiderbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal.
Subdoel 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen	
3.2.1 - Waarborgen ontsluitingsfunctie d.m.v. advisering bij herinrichtingen en herontwikkelingen (o.a. Scheepskwartier, Vlindertuin, Holland Park)	Dit hebben we meegenomen in de planvorming voor de inrichting van de openbare ruimte in Diemen-Noord en Holland Park.
3.2.2 - Ongelijkvloers maken van spoorwegovergang op de Ouddielerlaan	De spooronderdoorgang is in gebruik genomen. De herinrichting van de omgeving is voorbereid.
3.2.3 - Aanpassen hoofdverkeersstructuur Diemen Zuid (o.a. openstellen busbaan, aanleg rotonde, invoering 30 km/uur)	In 2023 hebben we opdracht verleend voor de uitvoering van dit project en is de uitvoering gestart in de tweede helft van 2023.
Subdoel 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken	
3.3.1 - Zorgen voor behoud van goede rechtstreekse aansluiting van werkgebieden op hoofdwegen	De bestaande aansluitingen zijn in 2023 in stand gebleven.
3.3.2 - Begeleiden/beïnvloeden bedrijven bij vestigingsplaatskeuze en routekeuze	Dit doen we in het overleg met kandidaat bedrijven die zich willen vestigen in Diemen.
3.3.3 - Afremmen vrachtverkeer bij herinrichting van woongebieden	Dit is een doorlopend proces bij de voorbereiding van herinrichtingsprojecten. In 2023 is geen nieuw herinrichtingsproject gestart.
3.3.4 - Voortzetten regionale samenwerking Green Deal Zero Emission stadslogistiek	Met ingang van 2023 is het initiatief Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek belegd bij de Vervoerregio Amsterdam en opgenomen in het programma Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek. In 2023 hebben we geen concrete acties uitgevoerd. Het onderwerp komt, waar mogelijk, terug in de gemeentelijke Mobiliteitsvisie.
Subdoel 3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen	
3.4.1 - Realiseren van een dekkend en vraag gestuurd netwerk van laadpalen voor elektrische auto's, in samenwerking met het projectbureau MRA-e	In 2023 hebben we 23 extra laadpalen met in totaal 47 laadpunten aan de openbare ruimte toegevoegd. Deze laadpalen staat verspreid door de gehele kern van Diemen. Het totaal per 31 december 2023 komt daarmee op 112 laadpalen met 223 laadpunten.
3.4.2 - In samenwerking met het projectbureau MRA-e onderzoeken van mogelijkheden voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van bezetting/gebruik en potentieel gebruik door deelmobiliteit	Het projectenbureau MRA-e wil dit in 2024 oppakken samen met de gemeenten.
3.4.3 - Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's en scooters)	Cargoroo heeft in de zomer van 2023 op verschillende locaties deelbakietsen in Diemen geplaatst. Begin 2023 is MyWheels gestart met het aanbieden van elektrische deelauto's in een groot deel van Diemen. Ook ShareNow is begin 2023 in Diemen gestart, alleen in de wijk Holland Park worden auto's aangeboden. Het betreft een uitbreiding van de Amsterdamse freefloating vloot. Onze Auto heeft een vaste plek voor één deelauto op de Ouddielerlaan.

Activiteiten	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
3.4.4 - Participeren in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) als uitvoering van het klimaatakkoord	Het RMP wordt getrokken door de provincie Noord-Holland. De doelen uit het RMP/klimaatakkoord zijn opgenomen in het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio.
Subdoel 3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers	
3.5.1 - Verbeteren van zwakke schakels in het fietsnetwerk; onder andere onderzoek naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg en het voorbereiden van de verbreding van het brugdek van de Diemerbrug ten behoeve van het fietsverkeer.	In 2023 hebben we opdracht verleend aan een bureau voor een onderzoek naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg. De verbreding van de Diemerbrug is doorgeschoven naar 2024 vanwege werkzaamheden aan de brug in Driemond in 2023.
3.5.2 - Voorstel voor de vervolgaanpak op basis van haalbaarheidsonderzoek naar een nieuwe fietsverbinding van Plantage De Sniep naar station Diemen-Zuid over de Weespertrekvaart	Het onderzoek hebben we in 2023 afgerond. Er zijn enkele technisch haalbare varianten uit het onderzoek naar voren gekomen. Ook is een vervolgstudie gedaan naar een verkeersveilige aansluiting van de brugvarianten op de Weesperstraat, die direct na de brug ligt. De kosten zijn hoog. Er is in 2023 nog geen besluit genomen over een vervolg.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
3.4 - Totaal aantal laadpalen voor elektrische motorvoertuigen	87	125	112

4. Goed openbaar vervoer

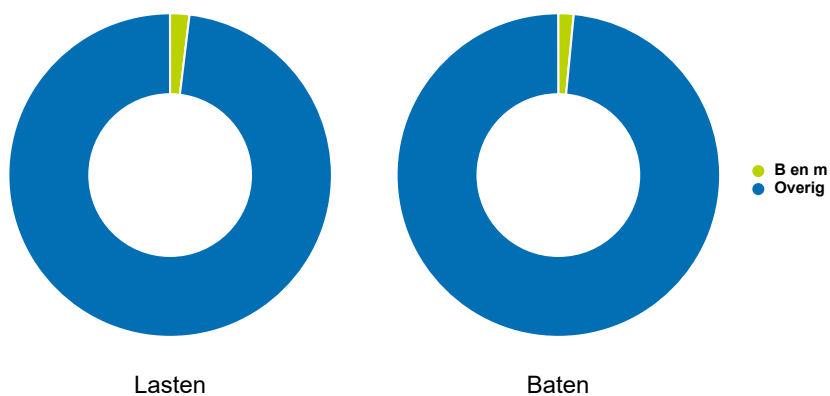
Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
4.1 - Goede OV ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden	
4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes	
4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes	
4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Goede openbaar vervoer ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden	
4.1.1 - Adviseren over concessieverlening door Vervoerregio Amsterdam en vervoerplannen GVB	In 2023 hebben we deelgenomen aan de voorbereiding van de vervoerplannen van het GVB voor de 1 en de 2 helft van 2024.
4.1.2. Participeren in het onderzoek van de gemeente Amsterdam naar een nieuwe HOV-verbinding van IJburg via Diemen naar station Bijlmer-Arena en naar station Weesp	Amsterdam, Gooise Meren en Diemen hebben overeenstemming bereikt over de definitieve oplossing van de weginrichting ter hoogte van de aansluiting Diempolderweg/Fortdiemerdamweg en de Diempolderweg ter hoogte van de Muiderbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal.
4.1.3 - De belangen van Diemen inbrengen in regionale en nationale onderzoeken zoals onder andere OV Toekomstbeeld 2040, OV SAAL middellange termijn en het MIRT onderzoek Amsterdam Bay Area (o.a. IJmeerlijn)	In de tweede helft van 2023 hebben we input geleverd voor het onderzoek naar de rol van de drie NS-stations aan de Zuidtak van Amsterdam (Diemen-Zuid, RAI, Duivendrecht) in relatie tot de gebiedsontwikkelingen rond deze stations.
4.1.4 - Het verbeteren van de overstapmogelijkheden bij het OV-knooppunt Diemen-Zuid o.a. door het realiseren van een nieuwe brug voor fietsers en voetgangers	In 2023 hebben we opdracht verleend voor de aanleg van een nieuwe brug voor fietsers en voetgangers bij station Diemen-Zuid, de uitvoering start in het 1e kwartaal van 2024.
4.1.5 - Nieuwe metroverbindingen (zoals IJmeerlijn) mogen er niet toe leiden dat de metrobereikbaarheid van Diemen verslechtert	Of er een IJmeerverbinding komt en hoe die wordt ingepast op het bestaande metronet is nog steeds onzeker. In 2023 is geen vervolg gegeven aan het MIRT onderzoek Amsterdam Bay Area (inclusief IJmeerlijn). In 2023 is door de Vervoerregio Amsterdam het Metrokader vastgesteld dat loopt tot 2030. Hierin is o.a. opgenomen dat alle huidige metrostations worden bediend.
Subdoel 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes	
4.2.1 - Aanpassen resterende haltes in Diemen Noord bij groot onderhoud/herinrichting	Door vertraging in de voorbereiding gaan we hier vanaf 2024 meer verder in Diemen Noord.
4.2.2 - OV-haltes zijn toegankelijk voor alle gebruikers	Alleen in de buurten Scheepskwartier en Vlindertuin dient dit nog te worden uitgevoerd (groot onderhoud 2024 t/m 2026).
Subdoel 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes	
4.3.1 - Controleren reizigersinformatie op haltes	Alle haltes hebben we nagelopen en geupdated in 2023.
4.3.2 - DRIS-panelen bij nieuwe haltes bij spooronderdoorgang	Driss-panelen zijn geplaatst bij de haltes aan beide zijden van de spooronderdoorgang. Aan de noordzijde is een DRIS-paneel nog niet aangesloten en daarom ook nog niet in gebruik.
Subdoel 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer	
4.4.1 - Verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer bij herinrichtingen (o.a. aanleg spooronderdoorgang)	Dit is een vast aandachtspunt bij de voorbereiding van herinrichtingen.

Wat heeft het gekost?

Verkeer	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-1.945	-1.959	-2.053	-2.286	-233
Structurele baten	1.856	1.146	1.271	1.617	346
Toevoegingen aan reserves	-306	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	274	274	267	-6
Saldo Structureel	-395	-540	-508	-401	107
Incidentele lasten		-40	-75	-25	50
Incidentele baten		-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves		-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves		-	35	15	-20
Saldo Incidenteel	-	-40	-40	-10	30
Saldo van de baten en lasten	-395	-580	-548	-411	137

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Opstellen Mobiliteitsvisie

Voor het opstellen van de gemeentelijke Mobiliteitsvisie was in 2023 € 40.000 aan budget opgenomen. Vanwege capaciteitsproblemen zijn we alleen toegekomen aan het opstellen van een startnotitie. De kosten hiervoor bedroegen € 10.000. Er resteert nog een bedrag van € 30.000. We willen dit bedrag gereserveerd houden voor het opstellen van de mobiliteitsvisie.

In 2024 is wederom een incidenteel budget van € 20.000 opgenomen om de mobiliteitsvisie af te ronden. Gezien de huidige stand van zaken is waarschijnlijk meer budget nodig. Voorstel is daarvoor in eerste instantie het nieuw beschikbaar gestelde budget van 2024 in te zetten. Wanneer nodig zal in één van de kwartaalbrieven het nog niet ingezette budget uit 2023 aangevraagd worden.

Aanleg van snelheidsremmers bij de aansluitingen van de Treubweg en Venserweg op de Weesperstraat

Dit project hebben we vanwege de beschikbare capaciteit moeten doorschuiven naar 2024 en gaat in de 1e helft van 2024 in uitvoering. Voor deze werkzaamheden was € 20.000 begroot. In de 1e kwartaalbrief 2024 verwerken we deze budgetaanvraag.

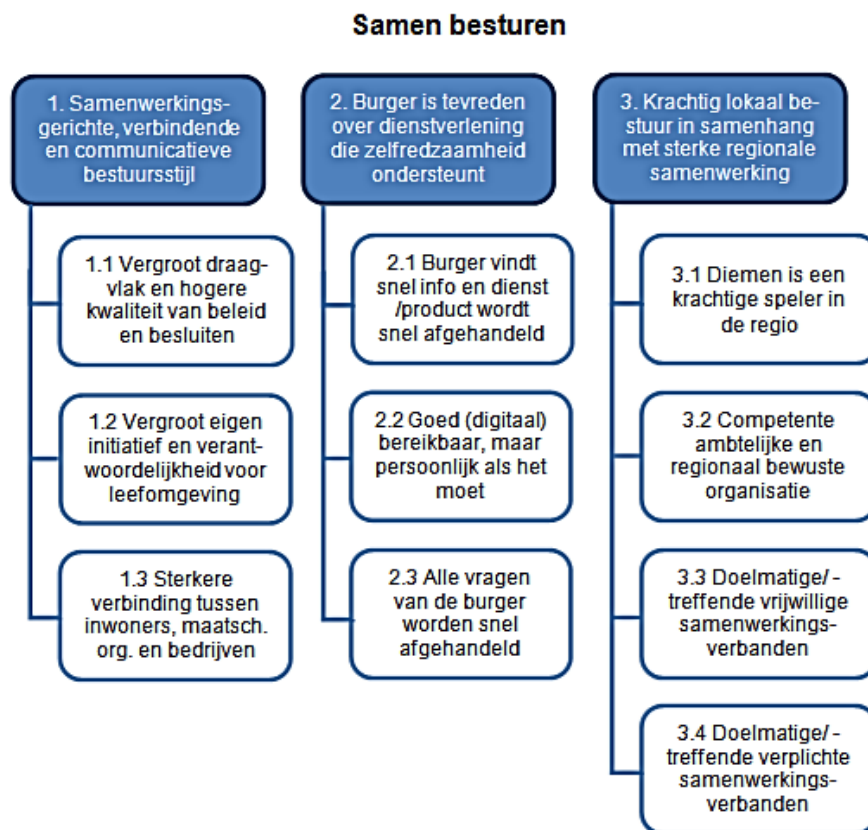
Investeringen

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte
Geen investeringen binnen dit programma			

Samen besturen

Portefeuillehouder: H. Prins, E. Boog en M. Van den Berg

Doelstellingen in één oogopslag



Belangrijke ontwikkelingen

Uitbreiding griffie

Sinds 1 maart 2023 is de raadsadviseur, tevens plaatsvervangend griffier, in dienst getreden. Het tijdelijk contract is omgezet naar een vast contract. Hiermee is de griffie op sterkte gebracht conform het voorstel van de werkgeverscommissie voor een toekomstbestendige griffie.

Programma Voor en met Diemen

Het programma Voor en met Diemen is in 2022 gestart. Met dit programma geven we een impuls aan de ambitie dienstbaar, mensgericht en verbindend te zijn richting onze inwoners. De raad heeft de ambitie en kaders voor participatie en communicatie op 27 januari 2022 vastgesteld. Het kader voor dienstverlening volgde in juni 2023. In 2023 is het programma, na enige vertraging door personele wisselingen, zeer intensief en stevig uitgerold onder leiding van een extern aangestelde programmamanager. In dit jaar hebben we met een betrokken programmateam een groot deel van de programmalijnen communicatie, participatie en dienstverlening tot uitvoering gebracht. We noemen enkele voorbeelden:

Voor de programmalijn communicatie hebben we voor het project Duidelijke Taal 140 aanmeldingen gekregen waarvan we al 65 medewerkers hebben getraind. Onder alle collega's zijn 15 taalcoaches aangesteld en er is een Klinkende taal tool beschikbaar. Deze maakt in Word en Outlook direct zichtbaar welke zinnen we begrijpelijker kunnen schrijven. Ook hebben we een schrijfwijzer ontwikkeld en een start gemaakt met het herschrijven van brieven.

Voor de programmalijn dienstverlening hebben we delen van de website vertaald in het Engels om anderstaligen van dienst te zijn. De toegankelijkheid van de website voor mensen die blind, slechthorend of doof zijn, is verbeterd. Er zijn nu ook meer mogelijkheden om producten digitaal te regelen, zoals het rijbewijs aanvragen en geboorteaangifte doen. De mogelijkheden voor inwoners om online feedback te geven, is toegenomen met de implementatie van feedbackloops. Zo kunnen bezoekers van bijvoorbeeld de website met behulp van online smileys aangeven hoe ze de ervaring waarderen. Maar ook aangeven waar ruimte zit voor verbetering. In de tweede helft van het jaar zijn onder meer medewerkers van het Klantcontactcentrum getraind. We hebben een onderzoek naar de telefonische dienstverlening afgerond waarvoor zogenaamde mystery quests zijn inzet. De resultaten daarvan betrekken we bij de verbetering daarvan. Ook hebben we stappen gezet met de inrichting van een kennisbank. Daarmee kunnen KCC-medewerkers veel vragen van inwoners in het eerste contact beantwoorden. Zo werken we toe naar vermindering van belverzoeken en doorschakelingen.

Voor de participatielijn is de Diemense werkwijze afgerond en in de praktijk gebracht voor het opzetten van participatietrajecten. Die bestaat uit een gestructureerd stappenplan en helpt bij het vroegtijdig betrekken van de omgeving bij plannen, projecten en beleid. De mogelijkheden van participatie-instrumenten als burgerberaad, Diemer Dorpsgesprekken en inwonerspanel hebben we onderzocht. De laatste is al volop in bedrijf met in 2023 drie uitgezette vragenlijsten en een panel van 400+ deelnemers. We hebben een initiatievencoördinator aangesteld om bewonersideeën te begeleiden naar resultaat. Er is nu ook een online plek waar bewoners hun ideeën kunnen aanmelden (www.diemen.nl/idee). In september organiseerden we een succesvolle Gemeentedag waarop de onderdelen uit het programma Voor en met Diemen centraal stonden.

Dit heeft ertoe geleid dat we het programma vervroegd gaan afronden in 2024 en de overige projecten voort gaat zetten in de reguliere organisatie. In 2024 zullen we de raad informeren met een eindrapportage over dit programma.

Diemen 800 jaar

Diemen bestaat in 2026 800 jaar. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken om die mijlpaal goed te vieren. Dat feest willen we in samenspraak met de Diemense samenleving organiseren. Om dat goed voor te kunnen bereiden, werkten we afgelopen jaar aan een startnotitie. Die maakt helder welk thema we kiezen, hoe we onze inwoners betrekken, welke aanpak we voorstaan en welk budget nodig is. De notitie leggen we in 2024 voor aan de gemeenteraad.

Daarnaast verkenden we bij andere gemeenten die recentelijk een jubileumjaar te vieren hadden. In Diemen zelf organiseerden we twee inspiratiesessies met vertegenwoordigers van Diemense verenigingen, instellingen en ondernemingen. Doel was om kennis te delen en de richting van de jubileum te toetsen. Verder wisselden we de eerste ideeën uit en bouwden we aan een lokaal netwerk om de viering van het jubileum ook echt te laten wortelen in Diemen.

Organisatie verkiezingen

In maart 2023 waren de Provinciale Staten verkiezingen. De organisatie van deze verkiezingen is in Diemen goed verlopen en binnen het beschikbaar gestelde budget uitgevoerd. Extra aandacht is gegeven aan de opkomstbevordering.

Niet voorzien waren de extra verkiezingen voor de Tweede Kamer. Ook deze verkiezingen zijn ordentelijk verlopen.

Project huisvesting

Het doel van het huisvestingsproject is om het gemeentehuis aantrekkelijker en functioneler te maken voor ambtenaren, inwoners, bestuurders en raadsleden. Door te investeren zorgen we ervoor dat het gemeentehuis een plek is waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor informatie en zich thuis voelen. En met een goede en functionele werkomgeving kan Diemen een aantrekkelijke werkgever blijven voor haar ambtenaren en voor nieuw talent. Dit volgt ook uit de organisatiewijziging Diemen'22 die in 2019 vorm heeft gekregen. In 2023 heeft de raad een voorbereidingskrediet verstrekt van € 175.000. Met dit voorbereidingskrediet heeft een projectgroep samen met klankbordgroepleden uit alle teams van de gemeente Diemen en Duo+ de integrale huisvestingsvisie uitgewerkt naar een Programma van Eisen. Daarbij hebben we onder meer duurzaamheid, toegankelijkheid en een veilige werkomgeving voor raadsleden, bestuurders en ambtenaren opgenomen als eisen. Op basis van een aanbesteding hebben we eind december 2023 een architect geselecteerd. We hebben de raad hierover in januari 2024 bijgepraat. De architect vertaalt het Programma van Eisen naar een Structuur Ontwerp en maakt een raming van het benodigd budget. Naar verwachting kan de gemeenteraad rond de zomer 2024 een besluit nemen over een definitief verbouwingsbudget.

Gastheerschap en beveiliging

We willen een dienstverlenende gemeente zijn waar iedereen zich welkom voelt. Toch voelen we ons genoodzaakt door incidenten in de afgelopen jaren een beveiliging in te zetten. Voor de veiligheid van onze medewerkers, bestuurders, raadsleden en bezoekers. Begin 2022 hebben we een beveiligingsorganisatie ingehuurd.

In 2023 zijn we gestart met de evaluatie van de huidige invulling (gastheerschap / beveiliging). Indien blijkt dat dit een waardevolle toevoeging is starten we in 2024 een aanbestedingsproces.

E-depot via Stadsarchief Amsterdam

Sinds 1 januari 2023 hebben we met het Stadsarchief Amsterdam een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten, omdat de huidige overeenkomst verouderd was en onvoldoende rekening hield met de digitale ontwikkelingen en wensen van de aangesloten gemeenten. Ook hebben we de dienstverlening uitgebreid door gebruik te maken van een e-depot. Een e-depot is een specifieke oplossing gericht op het langdurig duurzaam bewaren van digitale data.

Medewerkersonderzoek 2023

Elke twee jaar voert de organisatie een medewerkersonderzoek uit. In het medewerkersonderzoek wordt gevraagd naar de beleving van medewerkers op verschillende onderwerpen. Dit doet de organisatie in samenwerking met het bedrijf Effectory.

79% van de medewerkers heeft het onderzoek ingevuld. Dit zijn 207 medewerkers. Dit is iets lager dan twee jaar geleden. Toen vulde 84% van de medewerkers het onderzoek in. De benchmark van gemeenten staat op een gemiddeld responscijfer van 74%. Dus hier zit de organisatie nog boven. Voor het volgende onderzoek besteedt de directie extra aandacht aan twee teams waarvan de medewerkers niet dagelijks achter een laptop zitten en hierdoor een hogere drempel ervaren om het onderzoek in te vullen.

De organisatie scoort vaak hoger dan de benchmark van gemeenten. Diemen staat met veel onderwerpen zelfs in de top 3 van gemeenten. Zoals op het onderwerp Werkgeverschap waarin Diemen een 7,0 scoort en de top 3 benchmark een 6,7 scoort. Ten opzichte van twee jaar geleden scoort de organisatie vaak dezelfde hoge scores of zelfs iets hoger. Bijvoorbeeld op het onderwerp sociale veiligheid waarin de organisatie in 2021 een 7,8 scoorde en in 2023 een 8,0. Of het onderwerp Inclusiviteit waarin de organisatie in 2021 een 7,1 scoorde en in 2023 een 7,3. Zeker in het licht van alle onzekerheden, complexe vraagstukken en interne ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar is dit een resultaat om trots op te zijn.

Gelijke beloning

In 2023 hebben we een onderzoek laten uitvoeren in hoeverre er in de gemeentelijke organisatie van Diemen sprake is van een loonkloof tussen mannen en vrouwen, hoe groot deze kloof eventueel is, wat daarvoor de verklaring is en welke maatregelen passend zijn om de ongelijke salariëring te verminderen. Dit naar aanleiding van een unanieme motie van de raad. We hebben de raad over de uitkomsten geïnformeerd (lvhC, 30mei2023). Het onderzoek laat zien dat er in Diemen loonverschillen zijn en welke variabelen (functieschaal, leeftijd, toelagen) daaraan bijdragen. Van een structureel verschil in beloning tussen mannen en vrouwen in gelijke omstandigheden is geen sprake. Wel deden de onderzoekers een aantal aanbevelingen voor het optimaliseren van het salarisbeleid binnen onze organisatie. Deze hebben we overgenomen. In de paragraaf Bedrijfsvoering beschrijven we, conform afspraak, de voortgang.

In 2023 hebben we afspraken gemaakt met P&O welke aanbevelingen we als eerste gaan oppakken. Dit is verwerkt in het werkplan P&O voor 2024. Een quick win is dat we direct bij alle arbeidsvoorwaardengesprekken geen loonstrookjes meer vragen om het nieuwe salaris te bepalen. Dit draagt ook bij aan gelijke beloning. Daarnaast hebben we de organisatie geïnformeerd met een lunchbijeenkomst. Deze was eind 2023 gepland, maar is uiteindelijk in januari 2024 gehouden. Daar hebben we de uitkomsten van het onderzoek teruggekoppeld en zijn we in gesprek gegaan met collega's over de aanbevelingen. Er was veel interesse en de opkomst was hoog.

Bewustwording ambtenaren inclusiviteit

Eind 2022 hebben alle DUO-organisaties een gezamenlijke visie ontwikkeld op inclusie en diversiteit. Het college en de organisatie houden hier aandacht voor. Bijvoorbeeld op intranet waar we een themapagina hebben gebouwd over inclusie en diversiteit, genaamd DUO-inclusief. Hier staat informatie over diversiteit en inclusie en kunnen medewerkers over dit onderwerpen meepraten. We hebben ook extra vragen toegevoegd aan het in 2023 gehouden medewerkersonderzoek (MO) over inclusiviteit en sociale veiligheid. Daaruit blijkt dat medewerkers positief zijn over inclusiviteit en sociale veiligheid bij de gemeente.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten
1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten
1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners
1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten	
1.1.1 - Bij projecten en nieuw beleid in het startdocument expliciet benoemen van participatie en de participatietrede aangeven	Voor diverse projecten is een participatieplan opgesteld, met name bij ontwikkelingsprojecten en bij projecten in de openbare ruimte. We werken op een gestructureerde wijze met de vastgestelde kaders voor participatie en communicatie.
Subdoel 1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten	
1.2.1 - Zorgen dat burgers tijdig en helder worden geïnformeerd over besluiten die hen raken	Over besluiten en beleidskeuzes communiceren we duidelijk en transparant. We publiceren op de website en informeren via andere (sociale) mediakanalen of huis-aan-huis.
Subdoel 1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners	
1.3.1 - Proactief communiceren over bewonersinitiatieven	Artikel verschenen in Diemen Info dec 2023 over het initiatievenproces. Daarnaast heeft initiatievencoördinator verschillende gelegenheden benut om op laagdrempelige manier met inwoners in gesprek te komen.
1.3.2 - Wijkcoördinatoren ondersteunen en faciliteren bewonersinitiatieven	Wijkcoördinatoren zijn niet meer actief, initiatievencoördinator is aangesteld in juni 2023.
1.3.3 - Samenwerking met SWD versterken door ze te betrekken bij bewonersinitiatieven	Eerste contacten tussen initiatievencoördinator en SWD zijn gelegd.
1.3.4 - Ruimer aanbieden van laagdrempelige digitale communicatiemiddelen (social media of specifieke project sites)	We hebben structureel via sociale media gecommuniceerd en gebruiken vaker digitale enquêtes. Daarnaast is begin 2023 het inwonerspanel van start gegaan. Daarin hebben inmiddels drie vragenlijsten meegelopen. Projectsites, zoals die over de energietransitie en HollandPark, beheren we actief.
Subdoel 1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven	
1.4.1 - Overzicht geven van bewonersinitiatieven, welke daarvan in samenwerking met SWD tot stand komen en bijbehorende bewonersgroepen	N.v.t. zie 1.3.3.
1.4.2 - Ondersteunen van wijkcoördinatoren en faciliteren van bewonersinitiatieven	Wijkcoördinatoren zijn niet meer actief, initiatievencoördinator is aangesteld in juni 2023.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.1.1 - % gegrond verklaarde bezwaarschriften n.a.v. formele behandeling	NB ²⁹	15%	0%
1.1.2 - % ingetrokken bezwaarschriften n.a.v. informele behandeling/mediation	NB ²⁹	80%	NB ³⁰
1.3.1 - % vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd (verplicht)	48%	50%	50%

²⁹ Cijfers voor 2022 zijn niet bekend.

³⁰ Cijfers voor 2023 zijn nog niet volledig beschikbaar.

2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
2.1 - De burger wordt snel geholpen met zijn vraag ongeacht welk communicatiekanaal hij gebruikt			
2.2 - De gemeente is via diverse kanalen makkelijk bereikbaar met de nadruk op het digitale kanaal			
2.3 - Alle vragen van de burger worden snel afgehandeld			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.1 - Tevredenheid burger over de dienstverlening	6,9	7,0	Niet beschikbaar, de volgende peiling is in 2025, voor het jaar 2024.
2.2 - Aantal ontvankelijke klachten over gemeentelijke dienstverlening	72	50	nmb

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - De burger vindt snel de informatie die hij zoekt en zijn product of dienst wordt snel afgehandeld	
2.1.1 - Samen met gebruikers de gebruikersvriendelijkheid van de e-diensten verbeteren	• Verdere verbetering bestaande digitale dienstverlening • Feedbackmogelijkheid op de website, waardoor we bijvoorbeeld missende, onjuiste of onduidelijke informatie kunnen verbeteren.
2.1.2 - Servicenormen over afhandeltijden vaststellen en hierop sturen met behulp van de nieuwe monitoringsystemen en actief communiceren	De servicenormen met afhandeltijden staan op https://www.diemen.nl/Onderwerpen/Algemeen/Publicaties/Servicenormen. Er is in 2023 in samenwerking met Duo+ gestart met datagericht werken. Er zijn rapportages en analyses opgeleverd over volume en duur telefonie en telefonische bereikbaarheid.
Subdoel 2.2 - De gemeente wil burgers meer gebruik laten maken van het digitale kanaal (op maat afgestemd op de situatie van de inwoners, digitaal als het kan en persoonlijk als het moet)	
2.2.1 - De mogelijkheden om een product digitaal aan te vragen nog eenvoudiger maken door nieuwe mogelijkheden	• Inwoners kunnen online hun rijbewijs verlengen • Men kan online hun huwelijk of geregistreerd partnerschap aankondigen, en een datum, locatie en babs kiezen. • Verzoek verstrekingsbeperking kan online worden aangevraagd. • Aanvragen lokale voorrang bij woningverhuur kan via een app. • Via een digitaal formulier inschrijven voor zwembles.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
2.1.1 - % binnenkomende gesprekken KCC binnen 30 seconden beantwoord	71,4%	70-80%	73,1%
2.2.1 - E-mail binnen 5 werkdagen afgehandeld (via info@diemen.nl)	NB ³¹	70%	NB ³¹

³¹ Cijfers voor 2022 en 2023 zijn niet bekend.

3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio
3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie
3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden
3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden

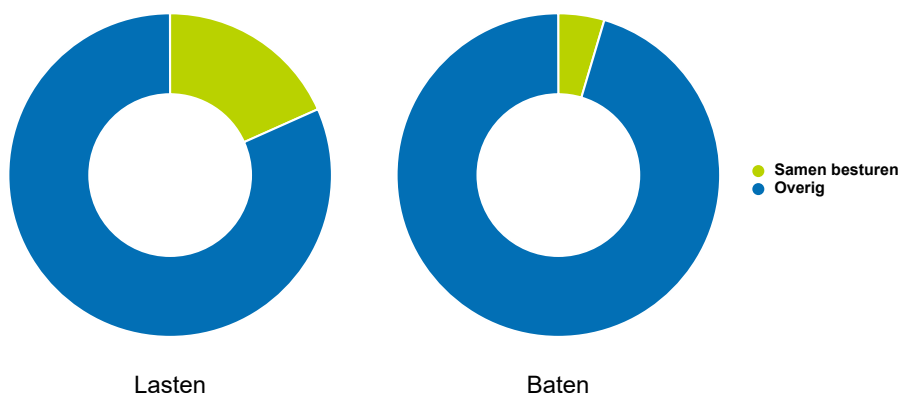
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio	
3.1.1 - Vertegenwoordiging in regionale besturen	Het college van B&W van de gemeente Diemen vertegenwoordigt Diemen en/of de Amstelland-gemeenten in enkele regionale besturen. Vaker zien we dat de vertegenwoordiging door de grotere gemeenten op zich wordt genomen, zoals Amstelveen, Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad. We maken een scherpe afweging tussen invloed uitoefenen en de capaciteit die we hebben.
Subdoel 3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie	
3.2.1 - Uitvoeren van (strategisch) HRM-beleid met focus op competenties	In 2023 is er bewust gewacht met strategisch HRM beleid met de focus op competenties omdat we eerst de evaluatie van Diemen '22 wilden afwachten. Een van de onderdelen van de evaluatie was voldoende gekwalificeerd personeel (hebben we de juiste mensen op de juiste plek) en competenties. Er is een prioritering gemaakt in alle adviezen die we hebben ontvangen. De adviezen over competentieontwikkeling zullen we in 2025 of 2026 gaan uitvoeren. Wel wordt in 2024 een project gestart om op basis van competenties van medewerkers interne mobiliteit te bevorderen.
Subdoel 3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden	
3.3.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren (onder andere in Duo+ en AM-verband)	In 2023 begonnen we aan een analyse over de regionale positie Diemen. Daarbij hebben we ook onderzocht welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren. De conclusies en aanbevelingen volgen in 2024.
3.3.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren	In 2023 begonnen we aan een analyse over de regionale positie Diemen. Daarbij hebben we ook onderzocht of we de doelen die we met de deelname nastreven ook realiseren. De conclusies en aanbevelingen volgen in 2024.
Subdoel 3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden	
3.4.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren	In 2023 begonnen we aan een analyse over de regionale positie Diemen. Daarbij hebben we ook onderzocht welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren. De conclusies en aanbevelingen volgen in 2024.
3.4.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren	In 2023 begonnen we aan een analyse over de regionale positie Diemen. Daarbij hebben we ook onderzocht of we de doelen die we met de deelname nastreven ook realiseren. De conclusies en aanbevelingen volgen in 2024.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Algemeen - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening	6,9	7,0	Niet beschikbaar, de volgende peiling is in 2025, voor het jaar 2024.
Algemeen - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening	NB	7,0	Niet beschikbaar, de volgende peiling is in 2025, voor het jaar 2024.
Algemeen - Apparaatskosten per inwoner (verplicht)	€ 890	€ 939	€ 979
Algemeen - Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	19 %	21 %	22 %
Algemeen - % overhead (verplicht)	15 %	17 %	13 %

Wat heeft het gekost?

Samen besturen	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-13.935	-16.267	-16.177	-16.516	-339
Structurele baten	722	464	594	817	223
Toevoegingen aan reserves	-90	-90	-90	-5.015	-4.925
Onttrekkingen aan reserves	713	-	-	4.803	4.803
Saldo Structureel	-12.590	-15.893	-15.673	-15.911	-238
Incidentele lasten	-704	-664	-1.080	-516	564
Incidentele baten	-	-	15	15	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-350	-	91	91	-
Saldo Incidenteel	-1.054	-664	-974	-410	564
Saldo van de baten en lasten	-13.644	-16.557	-16.647	-16.321	326

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Programmabudget 'Voor en met Diemen'

In 2023 was er voor het programma Voor en met Diemen een budget van € 342.000 beschikbaar. Hiervan is € 30.000 niet uitgegeven. Oorzaak daarvan is dat het enige tijd duurde voordat een geschikte projectmanager voor het project dienstverlening was aangesteld. Verwachting is dat het programma 'Voor en met Diemen' medio mei 2024 afloopt. Voor de resterende maanden verwachten we nog wel kosten te maken omdat bepaalde projecten, geborgd in de lijn, doorlopen. Daarom stellen wij voor het restantbudget over te hevelen. Wij verwerken dit in de 1e kwartaalbrief 2024.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
700102 Verv. dakbedekking ambtswoning Venserkade	45	-	45	D
700103 Beveiliging burgemeesterswoning	9	-	9	D
700104 Videocamera's en TV's raadszaal	70	63	7	A
700445 Verbouwing gemeentewerf	46	25	21	D
700450 Verv. koelmachine & regeling gemeentehuis	200	3	197	I
700452 Verv. verwarm. elektr. warmtepompen gemeentewerf	200	-	200	D
700453 Verv. div. elementen installaties gemeentehuis	330	-	330	D
700454 Verv. radiatoren en convectoren gemeentehuis	210	-	210	D
700459 Oplaadpunten gemeentewerf Landlust	75	19	56	I

Toelichting investeringen:

- 700102 - Deze investering voeren we in 2024 uit.
- 700103 - Deze investering willen we doorschuiven. Er kunnen nog kosten ontstaan om de woning in veiligheid te verbeteren.
- 700104 - Dit werk hebben we gerealiseerd en deze investering kan worden afgesloten.
- 700445 - Dit budget willen we doorschuiven voor werkzaamheden die nog voortvloeien vanuit dit werk.
- 700450/700453/700454 - Deze investeringen voeren we gezamenlijk uit in 2024. De investeringsbudgetten voegen we samen.
- 700452 - Deze investering voeren we in 2025 uit.
- 700459 - De uitvoering van het project loopt

Financiën

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse

Voorschriften BBV

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) omvat het overzicht algemene dekkingsmiddelen ten minste:

- Algemene uitkering;
- Lokale heffingen (ongebonden);
- Dividend;
- Saldo financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

De algemene dekkingsmiddelen nemen we niet in de programma's, omdat het geen geoormerkte financiële middelen zijn. Ze kunnen worden ingezet voor dekking van alle programma's. Hierna geven we een overzicht met de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Algemene uitkering	47.578	55.670	57.000	58.240	1.240
Lokale heffingen (ongebonden)	8.492	-	-	-	-
Dividend	172	104	104	94	-10
Saldo financieringsfunctie	-501	-605	-700	-254	446
Onvoorzien	-	-60	-	-	-
Totaal	55.740	55.109	56.404	58.080	1.676

Belangrijke ontwikkelingen

Energiecrisis

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn sinds 2022 de tarieven voor het leveren van energie (gas en elektriciteit) enorm gestegen. Ook in 2023 ondervinden we daar nog veel financiële effecten van. Door de schaarste aan aardgas en de daaraan gekoppelde prijs van elektriciteit zijn de energielasten nog steeds hoog ten opzichte van vier jaar geleden. Dit heeft grote gevolgen voor de burgers en bedrijven maar ook wij als gemeente merken dat de prijzen voor energie stijgen.

In 2023 zijn de energieprijzen enigszins gestagneerd. Grofweg is de analyse dat de kosten voor gas en elektra in 2023 twee keer zoveel bedragen als in 2021. In 2021 betaalde we bijna € 0,65 miljoen aan gas en elektra. In 2023 bedraagt dat € 1,4 miljoen. De energieprijzen worden voor de gemeenten per kwartaal vastgelegd. We zien de laatste kwartalen een lichte daling van de prijzen. Het is moeilijk in te schatten of deze door gaat zetten.

In 2023 zijn veel afrekeningen over 2022 geboekt. De energiekosten over 2023 bedragen € 1,5 miljoen. Over 2022 is nog ruim € 0,8 miljoen in rekening gebracht. Tegenover deze hogere kosten bestaan compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. In 2023 is de regeling voor zwembaden verlengd. De compensatie is gebaseerd op een verwachte afrekening. Of onze

afrekening volledig wordt gehonoreerd is pas nog niet duidelijk. Vooralsnog hebben we € 0,65 miljoen vanuit het Rijk ontvangen.

In de begroting 2023 hebben we voor gas en elektra € 0,95 miljoen geraamd. De werkelijke kosten bedragen € 2,3 miljoen. Het verschil, inclusief de compensatie van het Rijk, levert een nadelig effect op van € 0,7 miljoen. Uiteraard blijven we de ontwikkeling van de energiekosten nauwgezet volgen en informeren u daarover in de regulier P&C-documenten.

Inflatie

Mede als gevolg van de energiecrisis zijn ook de prijzen en lonen flink gestegen. Waar we normaal rekenden met prijs- en loonstijgingen tussen de één en drie procent is er in 2023 sprake van prijs- en loonstijgingen tussen de vijf en vijftien procent. Dit heeft z'n weerslag op de koopkracht van onze inwoners maar zeker ook op de financiële positie van de gemeente. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn niet afdoende om de loon- en prijsstijgingen te compenseren. Uiteindelijk is in 2023 het financiële effect nog beperkt.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is € 1,2 miljoen hoger dan geraamd en veroorzaakt daarmee een positief verschil op het jaarrekeningsaldo. Het verschil wordt veroorzaakt door de Decemercirculaire. Er was geen bestuurlijk moment meer om de effecten van de Decemercirculaire te verwerken in de begroting 2023.

De effecten uit de Decemercirculaire hebben vooral betrekking op aanvullende middelen voor de maatregelen voor de energiecrisis (€ 1,4 miljoen). Daarnaast hebben we nog extra gelden voor de implementatie van de Omgevingswet ontvangen (€ 170.000).

Onderstaand een gedetailleerd overzicht van alle mutaties op de algemene uitkering.

Ontwikkeling Algemene uitkering	Begroting 2023 primitief	Wijzigingen 2022	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Beginstand	55.670		55.670		-55.670
Uitkeringsfactor					
Accres-ontwikkeling		1.140	1.140		-1.140
Loon- en prijsontwikkeling (lopende prijs)		405	405		-405
Uitkeren verdeelreserve		45	45		-45
Plafond BCF, afrekening ruimte over het jaar 2022		-5	-5		5
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)		10	10		-10
Ontwikkeling uitkeringsbasis					
Hoeveelheidsverschillen		205	205		-205
Ontwikkeling uitkeringsbasis		-85	-85		85
Taakmutaties					
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag		5	5		-5
GDI voorzieningen 2022		-15	-15		15
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap		5	5		-5
Flankerend beleid energiearmoede		60	60		-60
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden		45	45		-45

Ontwikkeling Algemene uitkering	Begroting 2023 primitief	Wijzigingen 2022	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten		-25	-25		25
Bijdrage centrale financiering GDI		-15	-15		15
Asiel (inburgering)		85	85		-85
Overig		-10	-10		10
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie		10	10		-10
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+		55	55		-55
Compensatieregeling voogdij 18+		-30	-30		30
Werkdrukverlaging jeugdbescherming		5	5		-5
Voorschoolse educatie		5	5		-5
Decentralisatie-uitkeringen					
IU/DU/SU (bijstellingen)		5	5		-5
Brede impuls combinatiefuncties/ buurtspportcoaches (DU)		-125	-125		125
Voorschoolse voorziening peuters (DU)		5	5		-5
Wet Goed Verhuurderschap		35	35		-35
Leerlingenvervoer Oekraïne		60	60		-60
Taal voor ontheemden uit Oekraïne		35	35		-35
Maatschappelijke begeleiding		35	35		-35
Einde lening Inburgeringsplicht (ELIP)		5	5		-5
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)		5	5		-5
Veilig wonen		5	5		-5
Verkeersveiligheid		5	5		-5
WOZ					
WOZ correctie septembercircularie 2022		-360	-360		360
WOZ-waarden mutaties		-480	-480		480
3 D's in het sociaal domein					
Participatie (IU)		205	205		-205
Werkelijke uitkering					
2023 (specificatie 8)		-	-	58.210	58.210
Voorgaande jaren		-	-	30	30
Totaal	55.670	1.330	57.000	58.240	1.240

Ongebonden belastingen

Wanneer de opbrengst van een belasting niet gebonden is aan een doel (zoals bijvoorbeeld rioolbelasting) dan is er sprake van 'ongebonden belastingen'. Onderstaande 'ongebonden belastingen' worden als algemeen dekkingsmiddel gezien:

Belastingen	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Onroerende-zaakbelastingen:					
- woningen (eigenaren)	4.236	4.450	4.450	4.457	7
- niet-woningen (eigenaren)	2.063	1.870	1.870	2.252	382
- niet-woningen (gebruikers)	1.722	1.550	1.550	1.914	364
Precariobelasting	13	25	25	65	40
Toeristenbelasting	458	530	530	602	72
Totaal	8.492	-	-	-	-

In 2023 zijn de opbrengsten onroerend zaakbelastingen voor niet-woningen € 750.000 hoger dan geraamd. Oorzaak hiervan is de hogere waardestelling van de niet-woningen dan begroot. We hielden rekening met een waardestelling van 1%. Het blijkt meer dan 10% te zijn. Een deel van de hogere opbrengsten is het gevolg van aanslagopleggingen over eerdere jaren.

Bouwbedrijven willen regelmatig gemeentegrond gebruiken voor de opslag van materialen en materieel. Voor dit gebruik brengen we precariobelasting in rekening. In 2023 leidt dit tot een hogere opbrengst dan verwacht.

De bezetting van de hotels is in 2023 gelukkig weer toegenomen. In 2022 werd het grootste hotel in Diemen ingezet voor de opvang van vluchtelingen. Ook in 2023 was dit het geval. De coronajaren en de opvang van vluchtelingen maken het lastig om een goede inschatting van de bezetting te maken. Gebleken is dat de bezetting beter was dan verwacht. Ook vanuit de andere overnachtgelegenheden is ruim € 40.000 aan toeristenbelasting afgedragen. Tezamen leidt dit tot voordeel van € 72.000.

Dividend en rentebaten van leningen

Het ontvangen dividend in 2023 bedraagt € 83.225. We ontvangen dividend vanuit N.V. De Meerlanden € 61.288 en de BNG € 21.937. Daarnaast ontvingen we € 10.815 aan dividendbelasting terug. De totale dividendontvangsten zijn grofweg € 10.000 lager dan begroot. Zoals eerder aangegeven in de kwartaalbrieven stond in 2023 de tarifiering voor het verzamelen en verwerken van afval bij N.V. De Meerlanden onder druk. Dit uit zich in het bedrijfsresultaat en het uit te keren dividend aan aandeelhouders.

Er is bijna € 5 ton meer aan renteopbrengsten ontvangen. Dit komt door het in 2023 ontstane financieringsoverschot en de stijging van de rente.

Door het achterblijven van de uitvoering van investeringen, de ontvangst van compensabele btw en de ontvangst van specifieke uitkeringen ontstond vanaf het tweede kwartaal 2023 een financieringsoverschot. Het overschot fluctueerde tussen de € 10 en € 15 miljoen. Dergelijke overschotten worden de BNG ingezet voor schatkistbakieren (overschotten worden ingezet voor tekorten bij andere gemeenten). Door de stijging van de rente ontvingen we bijna € 4 ton aan rente door het schatkistbakieren.

Ook het geld dat bij de Svn uitstaat voor starters- en duurzaamheidsleningen leverde bijna € 1 ton meer aan extra rente op dan verwacht.

Daartegenover staat dat we in de 4e kwartaalbrief 2023 de rente voor langlopende leningen juist hebben opgehoogd vanwege het hogere rentepercentage. In februari 2023 hebben we een 20 jaar langlopende lening van € 5,0 miljoen aangetrokken bij de BNG. Het rentepercentage bedraagt 3,11%. De rente van langlopende leningen bedraagt in 2023 € 829.000. Het totale saldo aan uitstaande langlopende leningen is in 2023 toegenomen tot € 49,5 miljoen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Ieder jaar laat de gemeente Diemen door een externe fiscalist de Vennootschapsbelasting (Vpb) toetsen. Met name binnen grondexploitaties kan de Vpb een belangrijke rol spelen. In de meerjarenprognose grondexploitatie wordt jaarlijks een quick scan opgenomen om de Vpb-positie van de grondexploitaties in beeld te krijgen.

Doordat in het verleden veel kosten zijn gemaakt voor de bodemsanering binnen grondexploitatie Plantage De Sniep leidt dat tot een forse tekort op de grondexploitatie. Positief effect hiervan is dat nu binnen alle grondexploitaties geen 'winst' wordt gemaakt en dus tot op heden geen Vpb-afdracht noodzakelijk is.

Er is aanvullend onderzoek gedaan, op basis van de zogenoemde Post Quickscan. De Post Quickscan houdt in dat de geëlimineerde rente op fiscale wijze wordt herberekend. Conclusie is dat de gemeente een zeer laag risicoprofiel heeft voor de VPB-positie van het grondbedrijf. Deze scans zijn door de fiscale adviseur getoetst en vindt u terug in de 'Meerjarenperspectief grondexploitaties 2023'.

In 2018 heeft de Belastingdienst een brief gestuurd waarin zij aangeven dat ze een aangiftebiljet wenst te ontvangen voor de aangifte vennootschapsbelasting. De Belastingdienst concludeert in zijn algemeenheid dat ten aanzien van gemeenten redelijke vermoedens bestaan dat sprake is van belastingplicht en dat dat ook geldt voor de gemeente Diemen.

Onze fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht welke activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant zijn. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging hebben we over 2023 een voorlopige aangifte van € 7.600 ingediend. Dit om een naheffingsrente (8%) uit te sluiten.

In 2023 hebben we definitieve beschikkingen over de jaren 2021 en 2022 ontvangen. De beschikkingen leiden tot een nabetaling van respectievelijk € 32.266 en € 31.500. Zoals aangekondigd is tegen deze beschikkingen bezwaar ingediend.

Inmiddels verschijnen de eerste uitspraken vanuit de gerechtshoven. Tot op heden wordt de Belastingdienst veelal in het gelijk gesteld. Echter, de situatie is per gemeente verschillend dus we blijven de ontwikkelingen volgen en houden u geïnformeerd.

Saldo financieringsfunctie

Voor het overzicht van het verloop van het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar paragraaf Financiering.

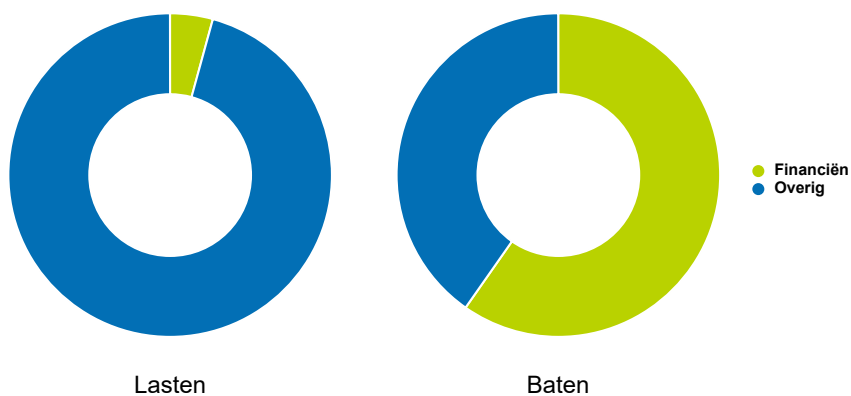
Onvoorzien

De gemeente is verplicht een budget voor onvoorziene gebeurtenissen te ramen, de zogenoemde 'Stelpost onvoorzien'. In Diemen is deze geraamd op € 60.000 (€ 2 per inwoner). Deze norm heeft de gemeente zelf bepaald. In 2023 is dit budget ingezet ter dekking van de donaties voor de aardbevingen in Turkije, Syrië en Marokko.

Wat heeft het gekost?

Financiën	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-9.425	-1.910	-1.325	-1373	-49
Structurele baten	68.490	67.661	70.721	73.338	2.617
Toevoegingen aan reserves	-	-	-2.670	-3.748	-1.078
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	1.055	1.055
Saldo structureel	59.065	65.752	66.726	69.272	2.545
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	60	60	-	-60
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	60	60	-	-60
Saldo van de baten en lasten	59.065	65.812	66.786	69.272	2.485

Lasten en baten



Voorgestelde overhevelingen

Energietoeslag 2023

Via de Decembecirculaire 2023 is € 1.365.000 aan aanvullende middelen ontvangen voor een vangnetregeling voor de energietoeslag 2023. In 2023 kwamen we € 463.000 tekort voor de uitkering van de energietoeslag 2023. Deze middelen uit de Decembecirculaire dekken de uitgaven die in 2023 zijn gedaan.

In 2024 verwachten we ook nog uitgaven. Voorstel is het restant van € 900.000 over te hevelen naar 2024. We verwerken de overheveling in de 1e kwartaalbrief 2024.

Invoeringskosten Omgevingswet

In het gemeentefonds heeft het Rijk geld beschikbaar gesteld voor de transitiekosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Via de Decembecirculaire is een extra impuls gegeven voor de implementatie (€ 170.000). Wij stellen voor het budget van € 170.000 beschikbaar te houden voor 2024.

Omdat er in 2024 ook nieuw budget beschikbaar is voor de invoering van de Omgevingswet zullen we, wanneer nodig, in één van de kwartaalbrieven het budget aanvragen.

Investeringsen

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

